

ДЪРЖАВЕН
ФОНД
ЗЕМЕДЕЛИЕ

София 1618, бул. „Цар Борис III“ 136
тел.: 02/81-87-100, 02/81-87-202
факс: 02/81-87-267, dfz@dfz.bg, www.dfz.bg

ISO 9001:2015
ISO/IEC 27001:2013

Certificate No: BG/05831Q/0516
BG/05831S/0516

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“
И РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

Глава първа УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И СХЕМИ

I.Разплащателна агенция.....	6
1.Програма за развитие на селските райони.....	6
1.1.Информация за изпълнението на ПРСР 2014-2020 през 2020 г.	6
1.2.Администриране на средствата.....	16
1.3.Резултати от извършени одити	18
2.Директни плащания.....	19
2.1.Информация за извършеното подпомагане през 2020 г.....	19
2.2.Администриране на заявленията за подпомагане и приложимите схеми и мерки.....	21
2.3.Резултати от извършени одити.....	25
3.Селскостопански пазарни механизми.....	26
3.1.Вино, промоционални програми и лицензии.....	26
3.2.Пчеларство, мляко и интервенции.....	35
3.3.Организации на производители на плодове и зеленчуци.....	38
3.4.Училищни схеми.....	39
3.5.Резултати от извършени одити	43
4. Програма за морско дело и рибарство /ПМДР/ 2014-2020 г.....	43
4.1.Междинно звено.....	43
4.1.1.Програма за морско дело и рибарство /ПМДР/ 2014-2020 г.....	43
4.2.Сертифициращ орган по ПМДР 2014-2020 г.....	50
4.2.1.Сертификация на разходите по ПМДР 2014-2020 г.....	50
4.2.2.Осъществяване на дейности по прилагане на ОПРСР 2007-2013 г.....	52
5.Обобщени данни за сумите по линия на РА по програми и фондове за 2020 г.....	52
6.Администриране на лоши вземания в РА.....	52
II.Програма САПАРД.....	53
III.Национално подпомагане.....	54
А.Краткосрочни схеми за подпомагане	54
Б.Инвестиционни схеми за подпомагане	71
IV.Технически инспекторат.....	79

Глава втора ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Интегрирана система за администриране и контрол.....	83
Противодействие на измамите.....	84
Инспекторат.....	86

СЪКРАЩЕНИЯ

АЕП	Агроекологични плащания
АК	Агроекология и климат
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БЗ	Биологично земеделие
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВПС-1	Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност
ВПС-4.1	Поддържане на местообитанията на зимуващите видове гъски и ливаден блатар в обработваеми земи с орнитологично значение
ВПС-4.2	Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение
ГД АГРИ	Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони” в ЕК
ДЖСК	Схема за обвързано подпомагане за овце-майки и кози-майки под селекционен контрол
ДЗС	Схема за дребни земеделски стопани
ДПЖ	Схема за обвързано подпомагане за овце-майки и кози майки
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие”
ЕЖСК	Схема за обвързано подпомагане за млечни крави и/или месодайни крави под селекционен контрол
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране в земеделието
ЕФР	Европейския фонд за рибарство
ЗПЗП	Закон за подпомагане на земеделските производители
ИАСАС	Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
ИАСРЖ	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
ИАОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”
ИСАК	Интегрираната система за администриране и контрол
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020
КД	Книга на длъжниците
МЗС	Схема за млади земеделски стопани
МИРГ	Местна инициативна рибарска група
МФС	Многогодишно финансово споразумение
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
М12	Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите
М13	Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения
М13.1	Компенсационни плащания в планински райони
М13.2	Компенсационни плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения
НБ	Национален бюджет
НГФ	Национален гаранционен фонд
НДП	Схема за национални доплащания на хектар земеделска земя
НДЖ1	Схема за национални доплащания за говеда, необвързана с производството
НДЖ3	Схема за национални доплащания за овце майки и кози майки, обвързана с производството

НДЖ4	Схема за отглеждане на овце майки и кози майки в икономически уязвими общини в Южна България
НДЖ5	Схема за отглеждане на овце майки и кози майки в необлагодетелстваните райони
НДКМ1	Схема за поддържане на производството на краве мляко в икономически уязвими ферми, обвързана с производството
НДКМ2	Схема за поддържане на производството на краве мляко в необлагодетелстваните райони, обвързана с производството
НДКМ3	Схема за поддържане на производството на краве мляко в нитратно уязвимите зони, обвързана с производството
НДТ	Схема за национално доплащане за тютюн
НПП	Национална програма по пчеларство
НР1	Мярка 211 – Плащания на земеделски стопани за природни ограничения в планинските райони
НР2	Мярка 212 – Плащания на земеделски стопани в райони с ограничения, различни от планинските райони
ОСП	Обща селскостопанска политика на Европейския съюз
ПМИ	Отдел Пчеларство мляко и интервенции
ПНДЖ1	Схема за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството
ПНДЖ3	Схема за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството
ПНДП	Схема за преходна национална помощ за земя на хектар
ПНДТ	Преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РА	Разплащателна агенция
САПАРД	Специална предприсъединителна програма за развитие на земеделието и селските райони
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СЗ	Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци
СЗo	Схема за обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци
СКБТ	Схема за крави с бозаещи телета
СКЮ	Схема за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници
СМК	Схема за обвързано подпомагане за млечни крави
СПК	Схема за обвързано подпомагане за протеинови култури
СПМ	Селскостопански пазарни механизми
СПП	Схема за преразпределително плащане
СППЗ	Схема за специфично подпомагане на производителите на плодове и зеленчуци
СП	Схема за обвързано подпомагане за плодове
ЯМ	Схема за ягоди и малини, необвързана с производство
УО	Управляващ орган
УС	Управителен съвет

УВОД

Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) е юридическо лице на бюджетна издръжка, което е създадено със Закона за подпомагане на земеделските производители и съставя, изпълнява и отчита бюджет на първостепенен разпоредител с бюджет, който е част от държавния бюджет.

Фондът подпомага финансово регистрираните земеделски стопани, изпълнява функциите на Агенция САПАРД, предоставя средства на други лица и изпълнява други функции, когато това е предвидено със закон. ДФЗ е акредитиран като единствена Разплащателна агенция (РА) от датата на издаване на Акта за акредитация за прилагане на Общата селскостопанска политика (ОСП) и Общата политика по рибарство (ОПР) на Европейския съюз.

Фондът осъществява дейността си съгласно приложимото европейско законодателство, Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), приети от Управителния съвет (УС) на Фонда решения, правила, програми и указания, Устройствения правилник и Правилника за дейността на Държавен фонд „Земеделие“.

Настоящият отчет е изготвен във връзка с изпълнение на изискванията на Закона за подпомагане на земеделските производители: чл. 3а: „Изпълнителният директор на Разплащателната агенция ежегодно до 31 март изготвя и представя на министъра на земеделието, храните и горите годишен отчет за дейността на агенцията” и чл. 19, ал. 5: „Председателят на управителния съвет представя в Министерския съвет до 30 април отчет за дейността на фонда за предходната година”.

Глава първа

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И СХЕМИ

I. РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ

1. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ПРСР)

1.1 Информация за изпълнението на ПРСР 2014-2020 през 2020 г.

Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) се прилага в България за втори програмен период 2014-2020 г. Програмата е структурирана около пет тематични приоритета и петнадесет приоритетни области на политиката за развитие на селските райони.

В съответствие с целите на политиката на ЕС за развитие на селските райони Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. има три цели:

- Повишаване на конкурентоспособността и балансирано развитие на селското стопанство и хранителната промишленост.
- Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях.
- Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.

Реализирането на тези цели се постига чрез следните мерки, които се договарят от Разплащателната агенция по силата на договор за делегиране на функции по прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. с МЗХГ:

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства”

През 2020 година са сключени 6 договори по подмярката с одобрена субсидия 2 920 579,77 лв. Това са заявления за подпомагане, които са били със спряна обработка, заради разследване от страна на компетентните органи, както и такива, които са били с постановени откази от страна на ДФ „Земеделие“, които в последствие са отменени от Съда и по заявленията са сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства” – прием през ИСУН

Със Заповед № РД 09-522 от 03.07.2020 г. на заместник-министъра на земеделието, храните и горите е отворена Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

В периода на прием, от 03.07.2020 г. до 30.09.2020 г., за първи път кандидатите по подмярка 4.1 имат възможност да подадат проектни предложения по електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и

придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (ИСУН 2020) с използването на квалифициран електронен подпис (КЕП).

По Процедурата са подадени общо 689 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 157 540 890.41 лева. Тъй като тази стойност надхвърля значително бюджета по процедурата, определен в Условието за кандидатстване, за постъпилите проектни предложения предстои извършване на предварителна оценка по чл. 9в от Закона за подпомагане на земеделските производители. Едновременно с това ще бъде създадена и организация за извършване на посещения на място на проектните предложения, включващи строително-монтажни работи.

Подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“

Със Заповед № РД 09-660 от 18.07.2018 г. е обявена процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.002 по Подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 20.07.2018 г. и крайна дата 22.10.2018 г. Разполагаемият бюджет по приема е в размер на 12 500 000.00 евро /24 447 500.00 лв./. Постъпили са 268 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 7 445 214.14 лв.

За 11 бр. проектни предложения, в ДФЗ-РА са изготвени решения за пълно оттегляне с прекратяване на обработката.

Към 31.12.2020 г. са одобрени 144 бр. проектни предложения с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 3 831 564,71 лв., а 89 бр. проектни предложения са предложени за отхвърляне.

Със Заповед №РД09-568/ 16.07.2020 г. е обявена процедура чрез подбор № BG06RDNP001- 4.009 по подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г. Подаването на проектните предложения се осъществи чрез ИСУН 2020. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата“ е в размер на 9 779 000 лв.

Постъпили са 286 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ в размер на 7 266 755.34 лв. Предстои да се извърши оценка на проектните предложения.

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Със Заповед № РД 09-79 от 09.02.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-4.001) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 14.02.2018 г. и крайна дата 16.05.2018 г. Разполагаемият бюджет по приема е в размер на 85 000 000.00 евро /166 243 000.00 лв./. Приети са 593 заявления с обща стойност на заявената субсидия от 688 686 682.70 лв. /от които 5 бр. проектни предложения, подадени извън срока, 50 бр. дублирани и 538 бр. подлежащи на оценка с обща стойност на заявената субсидия в размер на 631 810 317.32 лв./

Със Заповед № РД 09-893 от 16.09.2019 г. общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е увеличен на 241 188 575,38 лв. В оценката са включени и проектните предложения получили минимум 70 точки на етап предварителна оценка по критериите за подбор. Към 31.12.2020 г. на същите проектни предложения се извършва обработка на етап оценка за административно съответствие и допустимост.

По процедура № BG06RDNP001-4.001 прием 2018 г. по Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти” от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ през 2020 г. са договорени 20 бр. проектни предложения със стойност на БФП в размер на 27 965 961.84 лв.

По прием, обявен със Заповед № РД 09-781 от 06.11.2015 г. на Министъра на земеделието, храните и горите и изменена със Заповед № РД 09-6 от 05.01.2018 г. са договорени 2 проекта със стойност на БФП в размер на 2 369 012.83 лв. Допълнително са разпределени за обработка проектни предложения от прием 2015 г., получили на предварителна оценка до 42 точки съгласно критериите за подбор.

Подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“

Със Заповед № РД 09-395 от 08.05.2020 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-5.001) чрез подбор на проектни предложения по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“ от мярка 5 „Възстановяване на селскостопански производствен потенциал, претърпял щети в резултат на природни бедствия, и въвеждане на подходящи превантивни мерки“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., с начална дата 08.05.2020 г. и крайна дата 10.07.2020 г. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е в размер на 45 905 931 лв., с гарантиран бюджет в размер 9 387 840 лв. за кандидати – публични субекти.

Постъпили са 46 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 25 256 217.05 лв. Обработката на проектите предложения е на етап оценка за административно съответствие и допустимост и техническа и финансова оценка за публичните субекти.

Подмярка 5.2 „Инвестиции за възстановяване на потенциала на земеделските земи и на селскостопанския производствен потенциал, нарушени от природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“

На 18.08.2020 г., със Заповед № РД 09-654 от 17.08.2020 г. е обявена процедура за прием по подмярка 5.2 „Инвестиции за възстановяване на потенциала на земеделските земи и на селскостопанския производствен потенциал, нарушени от природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“ в ИСУН 2020. Подпомагането по процедура № BG06RDNP001-5.002 е насочено към възстановяване на производствения потенциал, нарушен от остро заразни заболявания по свинете, дребните преживни животни /овце и кози/ и птиците. Помощта е предназначена за възстановяване на онези компоненти от производствения потенциал на фермата, които са били повредени или унищожени в резултат на посочените събития.

Общият размер по процедурата е в размер на 15 646 400 лева. Постъпили са 3 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ, равняваща се на 1 903 599.96 лв.

Подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани”

Със Заповед № РД 09-239 от 12.03.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-6.001) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани” от мярка 6-Развитие на стопанството и стопанската дейност от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 15.03.2018 г. и крайна дата 14.06.2018 г. Бюджетът по процедурата е в размер на 22 000 000.00 евро /43 027 600.00 лв./. Постъпили са 1 837 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 89 096 144.02 лв.

Със Заповед № РД 09-211 от 25.02.2020 г. за изменение на Заповед № РД 09-239 от 12.03.2018 г. бюджетът е увеличен на 28 600 000.00 евро / 55 935 880.00 лв. /. Допълнително са разгледани 212 бр. проектни предложения, оценени с над 35 точки съгласно критериите за подбор. През 2020 г. са сключени 93 договора със стойност на БФП в размер на 4 547 235 лв.

Подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства”

Със Заповед № 09-623 от 28.06.2019 г. е обявена процедура чрез подбор BG06RDNP001-6.007 на проектни предложения по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. през ИСУН с начална дата 28.06.2019 г. и крайна дата 30.09.2019 г. Разполагаемият бюджет по приема е в размер на 43 027 600,00 лв.

Постъпили са 2 653 проектни предложения с обща стойност на заявената БФП от 76 980 938.20 лв.

Комисията за оценка на проектите предложения извърши предварителна оценка на 2 449 проектни предложения. От тях 1 919 са допуснати до последваща обработка на етап Оценка за административно съответствие и допустимост. На всички 1919 проектни предложения е извършено посещение на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи.

Към 31.12.2020 г. се извършва обработка на етап оценка за административно съответствие и допустимост на проектите предложения допуснати до етап ОАСД.

През 2020-та година са сключени 6 договора на стойност 176 022,00 лв. от първи прием, които са били в процес на обработка до този момент.

На 06.03.2020 г., на основание Заповед № 09-250 от 06.03.2020 г. на заместник-министъра на земеделието, храните и горите, стартира целеви прием на проектни предложения по Процедура чрез подбор BG06RDNP001-6.008 по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. Във връзка с установените в страната през последните години огнища на силно заразни болести по дребните преживни животни, свине и птици, подмярката е насочена към сектор „Животновъдство“ с цел повишаване на биосигурността в страната. Общият размер на средствата, които са предоставени по процедурата за всички одобрени проектни предложения възлиза на 11 734 800 лв. Общият размер на финансовата помощ за един кандидат е 29 337 лева.

Постъпили са 214 бр. проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 6 155 181.16 лв. На подлежащите на обработка проектни предложения предстои да бъде извършена оценка по реда на Раздел 21.1. Оценка на административно съответствие и допустимост от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярката.

Подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Със Заповед № РД 09-829 от 04.09.2018 г. е обявена процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-6.002 „Инвестиции, насочени към развитие на занаяти“ по подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014-2020 г. Разполагаемият бюджет по приема е в размер левовата равностойност на 3 000 000 евро /5 867 400 лв./.. Постъпили са 29 проектни предложения с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ от 5 797 247.15 лв.

През 2020-та година по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-6.002 „Инвестиции, насочени към развитие на занаяти“ на етап „Оценка за административно съответствие и допустимост и техническа и финансова оценка“ са обработени 25 проектни предложения, като са одобрени две проектни предложения, с чиито кандидати са сключени административни договори с обща стойност на одобрената безвъзмездна финансова помощ в размер на 211 966.10 лв.

Със Заповед № РД 09-830 от 04.09.2018 г. е обявена процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-6.003 „Развитие на услуги във всички сектори и други неземеделски дейности“ по подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014-2020 г. Разполагаемият бюджет по приема е левовата равностойност на 35 000 000 евро /68 453 000 лв./. Приети са 507 заявления с обща стойност на заявената безвъзмездна финансова помощ 126 204 234.80 лв.

През 2020-та година Оценителната комисия е приключила работа, като са одобрени 147 броя проектни предложения с обща стойност на одобрената безвъзмездна финансова помощ в размер на 32 930 666.18 лв., както следва:

- За кандидати микропредприятия и земеделски стопани за дейности, свързани със „Социални грижи с настаняване на възрастни лица и хора с физически увреждания“ и „Дневни грижи за малки деца“ 23 бр. проектни предложения с одобрен размер на БФП в размер на 7 901 472.82 лв.;

- За кандидати микропредприятия, които не са земеделски стопани: 108 бр. проектни предложения с одобрен размер на БФП в размер на 20 834 043.81 лв.;

- Кандидати земеделски стопани: 16 бр. проектни предложения с одобрен размер на БФП в размер на 4 195 149.55 лв.

В края на 2020-та година е пристъпено към изпращане на уведомителни писма за одобрение до кандидатите, предстои сключване на договори.

Със Заповед № РД 09-831 от 04.09.2018 г. е обявена процедура за подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-6.004 „Производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз“ по подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014-2020 г. Разполагаемият бюджет по приема е левовата равностойност на 30 000 000 евро /58 674 000 лв./. Постъпили са 290 заявления с обща стойност на заявената субсидия от 78 580 659.23 лв.

Оценителната комисия е приключила работа, като са одобрени 121 броя проектни предложения с обща стойност на одобрената безвъзмездна финансова помощ в размер на 33 782 648.90 лв., както следва:

- За кандидати микропредприятия, които не са земеделски стопани: 108 бр. проектни предложения с одобрен размер на БФП в размер на 29 529 213.77 лв.;

- За кандидати земеделски стопани: 13 бр. проектни предложения с одобрен размер на БФП в размер на 4 253 435.13 лв.;

Сключени са договори с 106 бр. кандидати с обща стойност на одобрената безвъзмездна финансова помощ в размер на 29 947 739.72 лв., както следва:

- За кандидати микропредприятия, които не са земеделски стопани: 94 договора с одобрен размер на БФП в размер на 26 084 311.18 лв.;

- За кандидати земеделски стопани: 12 договора с одобрен размер на БФП в размер на 3 863 428.54 лв.

Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“

Със Заповед № РД 09-330 от 27.03.2020 г. общият размер на безвъзмездната финансова помощ за дейности за изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони е увеличена с 2 604 733.03 лева . В тази връзка през 2020 г. е сключен 1 бр. договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярката с кандидат, подал заявление за подпомагане в приема, обявен съгласно Заповед РД 09-552 от 02.08.2016 г. Одорената финансова помощ по сключения договор е в размер на 5 550 895,21 лв.

Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, прием чрез ИСУН 2020

Със Заповед № РД 09-221 от 08.03.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-7.004-Детски градини) чрез подбор на проектни предложения по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 12.03.2018 г. и крайна дата 13.07.2018 г. Бюджетът на приема е в размер на 5 000 000.00 евро /9 779 000.00 лв./. Приети са 24 заявления с обща стойност на заявената БФП от 16 994 547.55 лв. Със Заповед № РД 09-395 от 22.04.2019 г. за изменение на Заповед № РД 09-221 от 08.03.2018 г. бюджетът е увеличен на 5 179 671,21 евро. Със Заповед № РД 09-248 от 06.03.2020 г. за изменение на Заповед № РД 09-221 от 08.03.2018 г. бюджетът е увеличен на 9 524 896,55 евро /18 628 792.67 лева/.

През 2020 г. са сключени 10 броя административни договори с одобрен размер на БФП - 6 413 204,05 лв.

Със Заповед № РД 09-240 от 12.03.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-7.008-Енергийна ефективност) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 14.03.2018 г. и крайна дата 16.07.2018 г. Бюджетът на приема е в размер на 10 000 000.00 евро / 19 558 000.00 лв. /. Приети са 51 заявления с обща стойност на заявената субсидия от 17 321 647.38 лв.

През 2020 г. са сключени 2 броя административни договори с одобрен размер на безвъзмездната финансовата помощ – 393 773,18 лв.

Със Заповед № РД 09-206 от 06.03.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-7.001-Улици) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 08.03.2018 г. и крайна дата 09.07.2018 г. Бюджетът на приема е в размер на 50 000 000.00 евро /97 790 000.00 лв./. Приети са 153 заявления с обща стойност на заявената субсидия от 162 600 356.16 лв.

Със Заповед № РД 09-398 от 22.04.2019г. за изменение на Заповед № РД 09-206 от 06.03.2018 г. бюджета е увеличен на 60 949 427,50 евро. Със Заповед № РД 09-249 от 06.03.2020 г. за изменение на Заповед № РД 09-206 от 06.03.2018 г., изменена със Заповед № РД 09-398 от 22.04.2019 г. на заместник-министъра на земеделието, храните и горите, е увеличен общия бюджет по процедурата на 72 236 563,09 евро /141 280 270,10 лева/.

През 2020 г. са сключени 14 броя административни договори с одобрен размер на безвъзмездната финансовата помощ – 13 516 098,45 лв.

Със Заповед № РД 09-223 от 08.03.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-7.002-Училища) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 - Основни услуги и обновяване на селата в селските райони от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 12.03.2018 г. и крайна дата 13.07.2018 г. Бюджета на приема е в размер на 7 500 000.00 евро / 14 668 500.00 лв. /. Приети са 41 заявления с обща стойност на заявената субсидия от 29 823 461.76 лв.

Със Заповед № РД 09-396 от 22.04.2019 г. за изменение на Заповед № РД 09-221 от 08.03.2019 г. бюджета е увеличен на 7 595 034,81 евро. Със Заповед № РД 09-641 от 02.07.2019 г. за изменение на Заповед № РД 09-223 от 08.03.2018 г. бюджета е увеличен на 16 679 684,49 евро.

През 2020 г. са сключени 16 броя административни договори с одобрен размер на безвъзмездната финансовата помощ – 11 377 283.20 лв.

Подмярка 7.6 “Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата” – прием в ИСУН 2020

Със Заповед № РД 09-481 от 22.06.2020 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-7.015) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 7.6 “Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата”. Общия бюджет по подмярката е в размер на 28 423 283 лв.

В периода на прием са постъпили 139 проектни предложения с обща стойност на заявената БФП в размер на 79 701 632.79 лв. Предстои да бъде извършена оценка на административно съответствие и допустимост и техническа и финасова оценка.

Подмярка 8.1 „Залесяване и поддръжка“

На 16.07.2020 г., със Заповед № РД 09-567 от 16.07.2020 г. е обявен прием в ИСУН 2020 по Подмярка 8.1 „Залесяване и поддръжка“ от мярка 8 „Инвестиции в развитие на горските райони и подобряване жизнеспособността на горите“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. Подпомагането по процедура № BG06RDNP001-8.005 е насочено към първоначално залесяване и поддръжка на земеделски и неземеделски земи.

Общият размер на БФП, които са предоставени по процедурата за всички одобрени проектни предложения възлиза на 18 028 131 лева.

В периода на прием са постъпили 22 проектни предложения със заявена стойност на БФП в размер на 3 179 551.10 лева. Предстои да бъде извършена оценка на административно съответствие и допустимост и техническа и финасова оценка.

Подмярка 8.3. Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития

Със Заповед № РД 09-630 от 10.07.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-8.004) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 8.3. „Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските площи и подобряване на жизнеспособността на горите“ от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 12.07.2018 г. и крайна дата 15.10.2018 г.

Бюджетът на приема е в размер на 17 058 999.90 евро /33 363 992.00 лв./. Постъпили са 37 проектни предложения с обща стойност на заявената БФП в размер на 50 280 143.00 лв.

През 2020 г. по подмярката са сключени 18 бр. договори, а одобрената безвъзмездна финансова помощ, е в размер на 29 189 898,21 лв.

Подмярка 8.4. „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“

Със Заповед № РД 09-441 от 15.05.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-8.002) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 8.4. „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските площи и подобряване на жизнеспособността на горите“ от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 15.05.2018 г. и крайна дата 20.08.2018 г. Бюджетът на приема е в размер на 8 000 000.00 евро /15 646 400.00 лв./. Постъпили са 14 проектни предложения с обща стойност на заявената БФП в размер на 5 026 206,38 лв.

През 2020 г. по подмярката са сключени 12 бр. договори, а одобрената БФП е в размер на 4 673 237,75 лв.

Подмярка 8.6. „Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти“

Със Заповед № РД 09-397 от 25.04.2018 г. е обявена процедура за прием (BG06RDNP001-8.001) чрез подбор на проектни предложения по Подмярка 8.6. „Инвестиции в технологии за

лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти“ от мярка 8 „Инвестиции в развитието на горските площи и подобряване на жизнеспособността на горите“ от ПРСР 2014-2020 г. с начална дата 27.04.2018 г. и крайна дата 31.07.2018 г. Бюджетът на приема е в размер на 18 000 000.00 евро /35 204 400.00 лв /. Постъпили са 197 проектни предложения с обща стойност на заявената БФП в размер на 77 849 664.88 лв.

През 2020 г. на проектните предложения с минимум 85 точки е извършена оценка на административно съответствие и допустимост.

Мярка 9-Учредяване на групи и организации на производителите.

По процедура чрез подбор № BG 06 RDNP001-9.001 по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“ от ПРСР 2014-2020 г. с обявен бюджет за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в размер на 14 793 044 лв. в периода на прием от 15.06.2018 г. до 04.09.2018 г. /Заповед № РД 09-565 от 15.06.2018 г. и Заповед № РД 09-779 от 20.08.2018 г./ са подадени общо 44 бр. проектни предложения. От тях 6 бр. се считат за оттеглени, поради подаване на повече от едно проектно предложение от един кандидат.

Със Заповед РД 09-27 от 15.01.2020 г. на ръководителя на Управляващия орган на ПРСР 2014-2020 г. е увеличен бюджета по процедура чрез подбор № BG 06 RDNP001-9.001 по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“, в резултат на което през 2020-та година са сключени допълнително още 7 договора за финансово подпомагане с обща стойност на одобрената БФП в размер на 3 417 994.80 лв.

Подмярка 19.2 „Водено от общностите местно развитие”

Всички одобрени стратегии за ВОМР – 64 броя (вкл. на МИГ „Луковит – Роман“) са с финансиране в размер на 364 581 107,86 лева, на основание Наредба № 22 от 14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Стойността на бюджетите по ПРСР 2014 – 2020 г. от тях е в размер на 178 920 431,00 лв.

През 2020 година са постъпили нови 172 бр. писма с оценителни доклади по приключени от МИГ процедури за прием на проектни предложения, за които съгласно чл. 60, ал. 1 от Наредба 22 от 14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2, Държавен фонд „Земеделие“ извършва проверка за спазване на процедурата по подбор на проектни предложения, финансирани изцяло или частично от ЕЗФРСР. За периода на 2020 година е извършен контрол общо на **298** броя процедури за подбор на проектни предложения (постъпили през 2019 и 2020). От тях 13 броя са със заповед за отказ от финансиране на проектите, подадени към тях.

През 2020 г. от процедурите, преминали проверка и контрол със сключени договори за финансово подпомагане са **267** проекта с обща стойност на финансирането в размер на 29 724 348,90 лв., от тях 127 договора с получатели общини.

Подмярка 4.2.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти по Тематичната подпрограма“

На 22.10.2019 г. Управляващия орган на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 обявява процедура чрез подбор №BG06RDNP001-4.007 на проектни предложения по подмярка 4.2.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти по Тематичната подпрограма“, които се подават по електронен път, чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН 2020) до 17:30 часа на 23.12.2019 г. Общия размер на средствата, които могат да бъдат предоставени по процедурата за всички одобрени проектни предложения възлиза на 3 295 760 лева.

В рамките на приема са подадени 5 проектни предложения с обща стойност на БФП 383 603.10 лева. Предстои да бъде извършена оценка на административно съответствие и допустимост.

Подмярка 21.3 „Извънредно временно подпомагане за малки и средни предприятия (МСП) и признати групи и организации на производители COVID 3”

На 26 октомври 2020 г. стартира прием на заявления за подпомагане по подмярка 21.3 „Извънредно временно подпомагане за малки и средни предприятия и признати групи и организации на производители COVID 3” от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. Приемът по подмярка COVID 3 е обявен със Заповед № 03-РД/3575 от 19 октомври 2020 г. на изпълнителния директор на ДФЗ – РА, а кандидатстването се осъществи, чрез подаване на заявление в Областните дирекции на ДФ „Земеделие” по местонахождение на предприятието или по адрес на седалището на юридическото лице. В рамките на приема са постъпили 211 проекта, от които 3 бр. са в процедура по оттегляне, след подадено искане от страна на кандидатите. В резултат от извършените административни проверки, 194 заявления отговарят на критериите за допустимост и са предложени за одобрение за подпомагане.

Таблица № 1 – сключени договори по ПРСР 2014-2020 за 2020 г.

Мярка	Брой	Договорена субсидия лв.
Подмярка 4.1”Инвестиции в земеделски стопанства”	6	2920579.77
Подмярка 4.2 ”Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти”	22	30 334 974.67
Подмярка 6.1 ”Стартова помощ за млади земеделски стопани”	93	4547235.00
Подмярка 6.3 – „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“	6	176022.00
Подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“	108	30 159 705.81
Подмярка 8.3. Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития	18	29 189 898.21
Подмярка 8.4. Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития	12	4 673 237.75
Подмярка 7.2„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“	43	37 251 254.09
Мярка 9 „Създаване на групи и организации на производителите“	7	3 417 994.80
Подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“	267	29724348.90
ОБЩО:	582	172 395 251.00

**Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2020 г. и включва действащите договори*

На етап договаряне на проектните предложения по прилагането на мерките и подмерките от „Програмата за развитие на селските райони“ за периода 2014-2020 г. са идентифицирани следните основни проблеми:

- Отваряне на голям брой процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ през 2020 г. и затруднение в спазването на сроковете за договаряне след въвеждане на нови правила за работа, залегнали в приложимата нормативна уредба:

- Закон за подпомагане на земеделските производители (Обн. ДВ. бр.58 от 22 Май 1998 г.);

- Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (Обн. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г.);

- Постановление № 162 от 5 юли 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 - 2020 г. (Обн. ДВ. бр.53 от 12 Юли 2016 г.),

Изброените обстоятелства налагат назначаване на оценителни комисии за паралелно администриране и контрол на проектите в двете системи ИСУН и ИСАК.

Предприети мерки:

- Организиране на процеса на договаряне чрез оценителни комисии, разработване и въвеждане на специфични единни процедури и контролни механизми за паралелна работа в две информационни системи ведно с надграждане на ИСАК, привеждането на процедурите за работа в съответствие с критериите за акредитация на Разплащателна агенция;

- Командиране на служители от областните подразделения на ДФ „Земеделие“ - РА и от компетентната дирекция по оторизация на плащанията;

- Провеждане на обучения на персонала;

- Изграждане на добра координационна връзка с ЦКЗ към Министерски съвет, което допринася за бързо и навременно отстраняване на възникнали в процеса на работа недостатъци и слабости, произтичащи от спецификата на оценката по ПРСР 2014-2020 г.

- Проблеми, свързани с прилагане нормативна уредба по мерките/подмерките от ПРСР 2014-2020 г. за приемите чрез ИСУН. Например:

- Неразписани в насоките за кандидатстване ясни правила за прилагане на критерии за недопустимост за инвестиции в обхвата на чл. 1, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) № 702/2014 от 25 юни 2014 г., относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията (ОВ L 193, 1 юли 2014 г.);

- Липса на единен регистър за предоставената държавна помощ от всички администратори на помощ.

Предприети мерки:

- Активна комуникация с Управляващия орган на ПРСР 2014-2020 г. и привеждане на процедурите за работа в съответствие с предоставените становища;

- Контролът по отчитане на режима на държавните помощи се осъществява след предоставяне на указания от компетентните структури на Европейската комисия и запитвания до администратори на държавни помощи.

- Представяне от страна на бенефициерите на неактуални изискуеми по съответната наредба документи към датата на подаване на молбите за анексиране на договори:

Предприети мерки:

- Осигурен служебен електронен достъп до регистри на държавни институции с цел намаляване на административната тежест за бенефициерите.

Таблица № 2 – Оторизирани средства по мерки от ПРСР 2014 – 2020 г. през 2020 г.

Мярка	Субсидия (лв.)
Мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“	3 113 087.41
Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“	163 669 044.83
Мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“	4 695 420.75
Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“	292 942 593.61
Мярка 8 „Инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите“	126 913.00
Мярка 9 „Създаване на групи и организации на производителите“	1 289 075.07
Мярка 10 „Агроекология и климат“ *	62 190 853.00
Мярка 11 „Биологично земеделие“	41 854 847.00
Мярка 12 „Плащания по Natura 2000 и Рамковата директива за водите“	45 928 968.00
Мярка 13 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“	100 902 230.00
Мярка 14 „Хуманно отношение към животните“	5 400 996.96
Мярка 19 „Подкрепа за местно развитие по LEADER (BOMP - водено от общностите местно развитие)“	11 700 189.57
Мярка 20 „Техническа помощ“	9 848 344.41
Мярка 21 "COVID-19"	72 123 393.40
ВСИЧКО:	815 785 957.01

* Оторизираните суми по мерки 10, 11, 12 и 13 обхващат кампания 2019 г. и кампания 2020 г. През календарната 2020г са извършвани и преизчисления на заявления от предходни кампании

1.2 Администриране на средствата

На етап оторизация на плащанията по прилагането на мерките от „Програмата за развитие на селските райони“ за периода 2014-2020 г., бяха идентифицирани следните основни проблеми:

- С изменение на Закона за подпомагане на земеделските производители, обнародвано в Държавен вестник бр. 51 от 2019 г., в сила от 28.06.2019 г. е създадена нова алинея 9 на чл. 27, която определя, че Правилата за определяне на подлежащата на възстановяване финансова помощ, съобразно степента, тежестта, продължителността и системността на установените нарушения по мерките от ПРСР 2014 – 2020 г. вече представляват нормативен акт, които след

одобрението им от изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ се обнародват в Държавен вестник.

Предприети мерки: В резултат на това и с цел отговаряне на изискванията на изменението на ЗПЗП, уеднаквяване на подхода, както и равнопоставеност на ползвателите на безвъзмездна финансова помощ са разработени и приети в Държавен вестник, бр. 77 от 01.09.2020 г. нови Правила за определяне на подлежащата на възстановяване финансова помощ, съобразно степента, тежестта, продължителността и системността на установените нарушения по мерките от ПРСР 2014 – 2020 г.

- В ДФ „Земеделие“ се прилагаше процедура за администриране на банкови гаранции депозирани в полза на ДФ „Земеделие“ за обезпечаване на добро изпълнение на задълженията, която не обхващаше всички видове обезпечения.

Предприети мерки: С цел да бъдат обхванати всички видове обезпечения, които се предоставят в ДФ „Земеделие“ беше приета Процедура за администриране на обезпечения, депозирани в полза на ДФ „Земеделие“, която обхваща всички видове обезпечения.

Таблица № 3 - Изразходвани суми по ПРСР 2014-2020 г. през 2020 г.

Мярка	Подмярка	ЕЗФРСР	НБ	Общо
Мярка 2-Консултантски услуги за земеделски и горски стопани	2.1.1	-5 819.09	-1 026.90	-6 845.99
Мярка 2-Консултантски услуги за малки земеделски стопани	2.1.2	2 651 943.52	467 989.88	3 119 933.40
Мярка 4-Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства	ФИ	6 356 350.00	1 121 708.82	7 478 058.82
Мярка 4-Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства	4.1	73 259 481.29	17 515 953.27	90 775 434.56
Мярка 4-Подкрепа за инвестиции в развитието на селскостопански продукти	4.2	54 279 492.45	11 136 059.00	65 415 551.45
Мярка 6-Помощ при стартиране за млади земеделски стопани.	ФИ	733 425.00	129 427.94	862 852.94
Мярка 6-Помощ при стартиране за млади земеделски стопани.	6.1	2 951 024.23	327 891.50	3 278 915.73
Мярка 6-Помощ при стартиране за развитието на малки стопанства.	6.3	470 604.21	83 047.87	553 652.08
Мярка 7-Основни услуги и обновяване на селата в селските райони	7.2	243 879 144.40	43 037 494.91	286 916 639.31
Мярка 7-Основни услуги и обновяване на селата в селските райони	7.6	5 122 061.20	903 893.10	6 025 954.30

Мярка 8-Инвестиции в развитието на горските площи и горите.	8.1	95 184.75	31 728.25	126 913.00
Мярка 9-Учреждаване на групи и организации на производителите	-	1 160 167.59	128 907.48	1 289 075.07
Мярка 10 - АЕП - 59 (3) (а) - 59 (4) (b)	Мярка 214	-66 298.01	-22 099.31	-88 397.32
Мярка 10 - АЕП - 59 (3) (а) - 59 (4) (b)	-	46 578 721.55	15 526 249.16	62 104 970.71
Мярка 11 - Биологично земеделие	Мярка 214	-7 233.77	-2 411.22	-9 644.99
Мярка 11 - Биологично земеделие	-	31 632 268.37	10 544 094.88	42 176 363.25
Мярка 12 - Натура-2000	-	34 243 626.40	11 414 560.09	45 658 186.49
Мярка 13- Плащания за райони.изправени пред природни ограничения	-	76 473 851.41	25 243 588.94	101 717 440.35
Мярка 14-Плащания за хуманно отношение към животни в сектор ЕПЖ	14.1	3 401 372.97	600 242.24	4 001 615.21
Мярка 14-Плащания за хуманно отношение към животни в сектор ДПЖ	14.2	52 994.50	78 830.47	131 824.97
Мярка 19-Водено от общностите местно развитие	19 Лидер	10 458 269.88	1 241 919.69	11 700 189.57
Мярка 21-Ковид 19	М21	61 304 884.39	10 818 509.01	72 123 393.40
Мярка 20-Техническа помощ	-	8 371 092.74	1 477 251.67	9 848 344.41
Общо		663 396 610	151 803 811	815 200 421

*Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

1.3. Резултати от извършени одити

В резултат на извършена проверка по одитно проучване RD1/2015/832/BG във връзка с мерките по ЕЗФРСР за насърчаване на инвестициите в развитието на селските райони - публични бенефициери е получена окончателна позиция от ГД „Земеделие и развитие на селските райони“. По установените факти е изготвен план за действие, а констатациите са в процес на изпълнение.

През 2020 г. е издаден окончателен Годишен доклад за сертифициране на финансовия отчет във връзка с разходите по линия на ЕФГЗ /ЕЗФРСР на РА BG01 за финансова 2019 г. По препоръките от окончателния доклад е изготвен план за действие, а данни по изпълнението се предоставят периодично в Министерство на земеделието, храните и горите и ИА Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове.

През периода 3-4 декември 2020 г. от службите на Комисията се проведе дистанционна одитна мисия № РАУР/2020/003/BG, относно акредитацията на разплащателна агенция BG01, Държавен фонд „Земеделие“. Целта на одитното проучване беше да се оцени съответствието на РА-ДФЗ с акредитационните критерии и нейната контролна система. Одитът обхваща, наред с

други критерии, „Вътрешната среда“ и по-специално „Стандарт в областта на човешките ресурси“, „Контролни дейности“, по-специално „Процедури за одобряване на заявленията“, „Процедури за управление на дългове“ и „Мониторинг“. През 2020 г. беше проведен одит на Европейската сметна палата, насочен към политиките на ЕС и устойчивостта на инвестициите за диверсификация и инфраструктура в селските райони, подпомогнати от ЕЗФРСР.

И по двете проведени проучвания няма представени окончателни констатации.

2. ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ

2.1. Информация за извършеното подпомагане през 2020 г.

Финансовото подпомагане по схемите и мерките за директни плащания се предоставя от ЕФГЗ, ЕЗФРСР и НБ. През календарната 2020 г. дирекция „Директни плащания“ извърши оторизация по подадените заявления, както за кампания 2019 г., така и за кампания 2020 г. Общата оторизирана сума надхвърля два милиарда лева.

Таблица № 4 - Оторизирани средства за кампания 2019 г. през календарна 2020 г.

Схема	Брой подадени валидни заявления	Брой заявления с оторизирани плащания	Процентно разпределение на бюджета (%)			Оторизирана сума в лв. (01.01.2020-31.12.2020)
			ЕЗФГЗ	ЕЗФРСР	НБ	
СЕПП	56 830	248	100	-	-	78 455 836
ЗДП	56 830	56 760	100	-	-	454 180 558
СПП	56 735	56 665	100	-	-	105 444 334
МЗС	3 876	3 866	100	-	-	3 713 062
Памук	114	113	100	-	-	4 820 156
СМЛК	3 909	17	100	-	-	235 385
СМКЮ	5 458	46	100	-	-	496 941
ЕЖСК-месо	418	8	100	-	-	86 740
ДПЖ-пл	2 313	5	100	-	-	9 854
ДПЖСК	2 102	10	100	-	-	526 239
Биволи	282	4	100	-	-	41 277
СП (основна)	6 114	6 105	100	-	-	32 425 800
СЗ-КЛЧ	2 896	2 890	100	-	-	12 545 431
СЗо	938	937	100	-	-	8 256 414
СПК	16 866	16 828	100	-	-	30 453 667
ЕЖСК-мляко	923	6	100	-	-	263 987
СМЛК-пл	312	4	100	-	-	9 643
СП (други)	3 337	3 314	100	-	-	7 223 881
СЗ-МЗДП	2 858	2 850	100	-	-	6 112 089
СЗ-ДККП	2 116	2 102	100	-	-	6 240 871
СЗ-П	1 405	1 395	100	-	-	4 363 007
ДЗС	3 396	3 396	100	-	-	3 746 080
ПНДЖ1	4 494	22	-	-	100	15 924 739

ПНДЖЗ	6 996	9	-	-	100	87 199
ПНДТ	40 520	40 518	-	-	100	75 791 948
Мярка 10 - АК	5 428	5 271	-	75	25	62 190 853
Мярка 11 - БЗ	3 713	3 402	-	75	25	41 854 847
Мярка 12 - Натура 2000	11 530	11 504	-	75	25	45 928 968
Мярка 13.1 - НР1	22 759	201	-	75	25	1 882 926
Мярка 13.2 - НР2	10 116	168	-	75	25	4 204 649
Финансова дисциплина		36 059	100	-	-	18 967 914
ОБЩО:						1 026 485 295

Плащанията за Кампания 2020 г. стартираха през месец октомври 2020 г. с изплащането на субсидии по схемите за преходна национална помощ за подпомагане в сектор животновъдство. През месец декември се извърши оторизация по схемите за обвързано производство в сектор животновъдство и схемата за единно плащане на площ, финансирани от ЕФГЗ.

Плащания от програмата за развитие на селските райони се извършиха по мярка 13 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“ и мярка 21 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и малки и средни предприятия, които са особено засегнати от кризата, предизвикана от COVID-19“, която се прилага за първи път през кампания 2020 г. Плащанията на еднократната финансова помощ по подмярка COVID 1 се извършиха в периода 28 септември – 2 октомври 2020 г., а плащанията по подмярка COVID 2 се осъществиха в периода 10 ноември – 20 ноември 2020 г.

Таблица № 5 - Оторизирани средства за кампания 2020 г. през календарна 2020 г.

Схема	Брой подадени валидни заявления	Брой заявления с оторизирани плащания	Процентно разпределение на бюджета (%)			Оторизирана сума в лв. (16.10.2020-31.12.2020)
			ЕЗФГЗ	ЕЗФРСР	НБ	
СЕПП	54 984	54 759	100	-	-	683 361 861
СМлК	3 540	3 192	100	-	-	28 270 425
СМКЮ	5 002	4 498	100	-	-	16 744 496
ЕЖСК-месо	443	419	100	-	-	2 997 978
ДПЖ-пл	2 082	1 702	100	-	-	3 310 520
ДПЖСК	2 085	1 949	100	-	-	22 977 550
Биволи	263	217	100	-	-	3 925 387
ЕЖСК-мляко	930	894	100	-	-	38 673 023
СМлК-пл	317	260	100	-	-	662 999
ПНДЖ1	4 128	4 104	-	-	100	17 474 467
ПНДЖЗ	6 327	5 937	-	-	100	24 650 787
Мярка 13.1 - НР1	21 790	21 617	-	75	25	74 115 701
Мярка 13.2 - НР2	9 063	8 985	-	75	25	19 594 396
Мярка 13.3 - НР3	924	918	-	75	25	1 104 558
Мярка 21.1 - Ковид 1	30 862	30 406	-	85	15	71 261 014
Мярка 21.2 - Ковид 2	673	671	-	85	15	961 619
ОБЩО:						1 010 086 783

2.2. Администриране на заявленията за подпомагане и приложимите схеми и мерки на дирекция „Директни плащания“.

През кампания 2020 г. бяха приети 102 808 общо заявления по всички схеми и мерки, прилагани от Дирекция „Директни плащания“.

По схемата за единно плащане на площ бенефициентите за кампания 2020 година са 57 822, по Мярка 13.1 – 21 802 бр., а Мярка 13.2 – 9 068 бр. Заявленията по Мярка 12 - Плащания по „Натура-2000“ са 11 355 броя. По схемите за плащания на площ са заявени повече от 3,8 милиона хектара. Най-много са декларираните земи по СЕПП.

Продължава да се наблюдава стабилен интерес към прилаганите и финансирани от НБ и ЕС схеми за подпомагане в сектора на животновъдството. Прилагат се две схеми, финансирани от националния бюджет и осем от бюджета на ЕС.

- Схема за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството (ПНДЖ1);
- Схема за преходна национална помощ за овце-майки и кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ3);
- Обвързано подпомагане за млечни крави (СМЛК);
- Обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници (СМКЮ);
- Обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол - ЕЖСК (месо);
- Обвързано подпомагане за овце майки и/или кози майки в планински райони (10-49 животни) ДПЖ (пл);
- Обвързано подпомагане за овце майки и/или кози майки под селекционен контрол (ДПЖСК);
- Обвързано подпомагане за биволи;
- Обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол - ЕЖСК (мляко);
- Обвързано подпомагане за млечни крави в планински райони (5-9 животни) - СМЛК (пл).

По схемата за преходна национална помощ за овце-майки и кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3) са заявени над 700 хиляди животни от 6 331 кандидати, а по ПНДЖ 1 са заявени над 187 хиляди животни от 4 128 кандидати. Останалите осем схеми се финансират от ЕФГЗ, като по тях са заявени повече от 768 хиляди животни. Най-голям интерес при ЕПЖ има към схемата за обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници (СМКЮ), по която са подадени над 5 хиляди заявления с деклариран брой животни над 137 хиляди, при ДПЖ най-много животни са заявени по схемата ДПЖСК– 341 хиляди от малко над 2 хиляди кандидати.

Подпомагането в сектора на плодове и зеленчуци се извършва посредством седем схеми за обвързана подкрепа, като финансирането е от ЕФГЗ:

- Обвързано подпомагане за плодове СП (основна);
- Обвързано подпомагане за зеленчуци (картофи, лук и чесън) (СЗ-КЛЧ);
- Обвързано подпомагане за зеленчуци - оранжерийно производство (СЗо);
- Обвързано подпомагане за плодове СП (други);
- Обвързано подпомагане за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеша) (СЗ-МЗДП);
- Обвързано подпомагане за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжан) (СЗ-ДККП);
- Обвързано подпомагане за зеленчуци (пипер) (СЗ-П).

Най-голям интерес има към схемата за Обвързано подпомагане за плодове СП (основна) с 5 739 подадени заявления, следван от Обвързано подпомагане за плодове СП (други) с 3 228 броя подадени заявления.

Прилагат се още две схеми за обвързана подкрепа - Обвързано подпомагане за протеинови култури (СПК) с брой подадени заявления над 16 хиляди и декларирана площ над 138 хиляди хектара и Схемата за специално плащане за култура – памук, по която са подадени 119 заявления.

За кампанията са подадени и 39 765 хиляди заявления по схемата за преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството, както и продължава да се прилага схемата за дребни земеделски стопани (ДЗС).

Мярка 214 „Агроекологични плащания“

Кампания 2017 бе последната година, през която се подаваха заявления за плащане по мярката. Към момента продължава последващата обработка на заявленията, при които е стартирана процедура относно реда за прекратяване на многогодишни ангажименти, както и за възстановяване на недължимо платени суми в тази връзка, в съответствие с утвърдените процедури от ДФЗ, както и други писма, становища и кореспонденция с кандидати, с други дирекции на ДФЗ, както и с МЗХГ и административен съд, вследствие на което се стига до изготвяне на повторни уведомителни писма във връзка с влезли в сила съдебни решения.

Мярка 10 „Агроекология и климат“ и Мярка 11 „Биологично земеделие“

През 2020 г. по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“ са подадени както следва 4 116 и 3 711 заявления (без повторение), за подпомагане и плащане, при което няма увеличение и по двете мерки, спрямо кампания 2019, вследствие на заповед на министъра на земеделието, храните и горите с № РД 09-360/27.04.2020 г.

Относно интересът и броят подадени заявления по направления за кампания 2020 по мярка 10 и мярка 11 най-ясно може да се види в следната таблица:

Таблица № 6 - Брой подадени заявления по направления мярка 10 и мярка 11

Мярка	Направление	Подадени заявления (бр.)
Мярка 11	Биологично растениевъдство	2 542
	Биологично пчеларство	1 200
	Биологично животновъдство	81
Общо за мярка 11		3 711
Мярка 10	Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока	618
	Поддържане на местообитанията на зимуващите видове гъски и ливаден блатар в обработваеми земи с орнитологично значение (ВПС-4.1)	-
	Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение (ВПС-4.2)	-
	Контрол на почвената ерозия	1 399
	Традиционни практики за сезонна паша на животните	414
	Опазване на застрашени от изчезване местни породи	1 654
	Опазване на застрашени от изчезване местни сортове	452
Общо за мярка 10 (без повторение)		4 116

Плащанията на субсидиите по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“ за кампания 2020, ще започнат през календарната 2021.

Мярка 13 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“.

Европейската комисия одобри предложението на България за седмо изменение на ПРСР 2014-2020 г. С него се определя новият обхват на районите, различни от планинските райони, със съществени природни ограничения (НР2) на база биофизични критерии, изброени в Приложение III на Регламент 1305/2013 г. и допълнително прецизиране.

След извършената актуализация на обхвата на НР2 отпаднаха 258 землища от настоящото НР2.

Вследствие на този резултат, Министерство на земеделието взе решение да се възползва от разпоредбите на чл. 32, ал. 4 от Регламент 1305/2013 г., а именно да се разработи и приложи нова подмярка 13.3 за райони с други специфични ограничения – НР3.

Разработената мярка беше включена в седмото изменение на ПРСР. В обхвата на НР3 се включват 60 землища, като 57 от тях са отпаднали от обхвата на НР2 след извършеното му предефиниране.

Мярка 14 „Хуманно отношение към животните“ - прием 2020

За прием 2020 по мярката са подадени 461 заявления в сектор ЕПЖ и 318 заявления в сектор ДПЖ. Броят на деклариране животинските единици е близо 105 000.

Мярка 21 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и малки и средни предприятия, които са особено засегнати от кризата, предизвикана от COVID-19”

За първи път през кампания 2020 г. се прилага мярка 21 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и малки и средни предприятия, които са особено засегнати от кризата, предизвикана от COVID-19“ от ПРСР 2014 – 2020 г.

Финансовата помощ по НАРЕДБА № 2 от 5 август 2020 г. се предоставя по три подмерки, както следва:

- подмярка 21.1 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани COVID 1“ – за земеделски стопани, извършващи дейност в секторите „Растениевъдство“ за културите от приложение № 1, „Животновъдство“ (говеда, биволи, овце и кози) и/или „Пчеларство“;
- подмярка 21.2 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани COVID 2“ – за земеделски стопани, извършващи дейност в сектор „Растениевъдство“ за селскостопански култури, различни от тези в приложение № 1, и/или сектор „Животновъдство“ (свине и птици);

В регламентираните периоди за прием на заявления за подпомагане са подадени 32 694 бр. по подмярка 21.1 – Ковид 1 и 1 166 бр. заявления по подмярка 21.2 – Ковид 2

Спазване на изискванията за допустимост и кръстосано съответствие.

В изпълнение разпоредбите на Регламент 809/2014 на Комисията беше извършен избор на заявления за подпомагане за извършване на проверка на място за кампания 2020. Изборът се извършва по схеми и мерки от ПРСР 2014-2020, като бяха избрани общо 13698 кандидати за всички схеми и мерки на директните плащания.

Във връзка с прилагането на законоустановените изисквания за управление, беше извършен избор на заявления, които да бъдат проверени от ДТИ за спазване на изискванията за кръстосано съответствие съответно - 955 кандидати.

Информираност и електронни услуги.

От края на 2018 година за по-добра информираност на земеделските стопани е разработена Система за електронни услуги. Достъпът до системата се осъществява на адрес <https://seu.dfz.bg/>. В системата за електронни услуги се публикува както публична, така и индивидуална информация за подадените от кандидатите заявления. Кандидатите могат да получат актуална информация след регистрация в нея.

Част от СЕУ е поддържането на справка „Деклариращи кадастрални имоти по Директни плащания”, като към момента е разработена и публикувана информация за имотите от картата на възстановената собственост или от кадастралната карта, които попадат в рамките на регистрирани земеделски парцели за кампании 2018, 2019 и 2020.

Земеделските стопани, които имат право да получат плащане по СЕПП, трябва да спазват в рамките на всички свои хектари, в зависимост от структурата на земеделското стопанство, неговия размер и отглежданите култури, практики за диверсификация на културите, запазване на постоянно затревените площи и поддържане на екологично насочените площи. В тази връзка за улеснение на бенефициентите се поддържа „Калкулатор за зелени плащания“.

Продължава да се поддържа и актуализира информация за слоеве „Площи, допустими за подпомагане“, както и „Постоянно затревени площи“ с информация, предоставяна от Министерство на земеделието, храните и горите.

За улеснение на земеделските стопани, при кандидатстването им по схемите и мерките за директните плащания и за кампания 2020, продължава да се предлага възможността кандидатите да декларират обработваните от тях площи с помощта на цифрови географски данни, получени след собствени измервания с GPS устройства.

Поддържа се и услугата цифровите данни за заявените от бенефициентите в предходната кампания площи да се получават през „пространството“ за индивидуална справка, като така отпада необходимостта от подаване на заявления на хартиен носител. Ползването на цифрови данни улеснява земеделските стопани да декларират за подпомагане стопанисваните от тях площи и да намалят до минимум евентуални грешки при разпознаване на площите на цифровата ортофотокарта.

От ръководството на ДФ „Земеделие“ е предприета инициатива за по-добра информираност на земеделските стопани да бъдат изпращани кратки текстови съобщения (SMS), указващи периоди на прием на документи по съответни схеми и мерки, за които те са кандидатствали.

Таблица № 7 - Изразходвани средства в лева за директни плащания по линия на ЕФГЗ през 2020 г.

Схема	ЕФГЗ
Схема за единно плащане на площ (СЕПП)	763 126 892.01
Плащане за селскостопански практики, благоприятни за климата	455 031 705.54
Схема за доброволно обвързано с производството подпомагане	227 748 832.46
Преразпределително плащане	105 506 882.75
Възстановяване на бюджетни кредити	18 915 847.09
Специално плащане за култура — памук	4 825 408.98
Плащане за млади земеделски стопани	3 720 562.46
Схема за дребни земеделски стопани	3 712 421.04
Върнати суми и редукции*	-4 923 229.39
Общо	1 577 665 322.94

*Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

*Върнатите суми представляват намаления на плащанията и възстановявания по глоби, санкции и дългове на бенефициенти заради извършени нередности и редукции за кръстосано съответствие.

Таблица № 8 - Изразходвани суми в лева за национални плащания към директни плащания и държавни помощи през 2020 г.

Национални доплащания и държавни помощи	НБ
Държавна помощ отстъпка от акциза върху газьола 2017	34 594.63

Държавна помощ отстъпка от акциза върху газьола 2018	11 613 109.13
Държавна помощ отстъпка от акциза върху газьола 2019	72 337 990.81
Плащания De Minimis 2020 животни	21 732 806.30
Плащания De Minimis 2020 плодове и зеленчуци	9 787 087.30
Плащания De Minimis 2020 пчели	4 118 485.00
Плащания De Minimis 2020 суша	15 860 366.43
(ЕЗФРСР) Допълнителни преки плащания от НБ	-2 496.39
Схема за преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството	15 796.92
Схема за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството	15 925 866.06
Схема за преходна национална помощ за овце-майки и кози-майки, обвързани с производството.	111 375.18
ПРЕХОДНИ НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ЖИВОТНИ 1-2017	3 882.56
ПРЕХОДНИ НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ЖИВОТНИ 1 2020	17 448 050.25
ПРЕХОДНИ НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ЖИВОТНИ 3	24 625 783.08
ПРЕХОДНИ НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ТЮТЮН	75 719 901.66
СХЕМА ЗА НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ НА ХЕКТАР ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ - 2013	358.72
ПРЕХОДНИ НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ЖИВОТНИ 3 2015	12 340.20
УЧРЕДЯВАНЕ, АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ ГРУПИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ 2018	31 672.13
ИНВЕСТИЦИЯ - ГОДИШНО ПЛАЩАНЕ- ГРУПА ПРОИЗВОДИТЕЛИ 2018	1 448 623.39
НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ -ДБ	1 758.38
НАЦИОНАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ ЖИВОТНИ 1	-901.56
Общо	270 826 450

* Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

* Върнатите суми представляват намаления на плащанията и възстановявания по глоби. санкции и дългове на бенефициенти заради извършени нередности и редукции

2.3. Резултати от извършени одити

През 2020 година във връзка с дейността на дирекция „Директни плащания“ са проведени следните одити:

Годишен сертификационен одит, стартирал през 2020 г., като към настоящия момент все още не е завършил и няма окончателен доклад.

През 2020 г. от ДВО за извършени следните одити за даване на увереност, касаещи дейността на ДДП във връзка със схемите и мерките за подпомагане, както следва:

- 20 DP 5.11 01 „Схема за обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол - ЕЖСК-месо“ - приключен с окончателен доклад и план за действие;
- 20 DP 5.12 01 „Схема за обвързано подпомагане на млечни крави под селекционен контрол - ЕЖСК-мляко“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
- 20 DP 5.9.01 „Схема за обвързано подпомагане за овце-майки и/или кози майки в планински райони - ДПЖ-пл“ - приключен с окончателен доклад и план за действие

- 20 DP 5.13 01 „Схема за обвързано подпомагане за млечни прави в планински райони - СМЛК-пл“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 DP 5.10 01 „Схема за обвързано подпомагане за месодайни крави и юници СМКЮ“ - на етап изготвяне на предварителен доклад
 - 20 DP 5.2 01 „Схема за обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци – СЗо“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 RD 12.01 „Плащания за по Natura 2000 и Рамкова директива за водите“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 RD 13.1 01 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения – Компенсационни плащания в планински райони – НР1“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 RD 13.2 01 „Плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения – НР2“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 DP 02 01 „Схема за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) – ЗДП“ - приключен с окончателен доклад и план за действие
 - 20 RD 14 01 M14 „Хуманно отношение към животните“ - приключен с окончателен доклад и утвърден план за действие
- Одит COVID 19 02 5000 15 на Сметната палата, който към настоящия момент все още е в ход.
- 20 СЕВ 2020 004 Уравнение на сметките за финансовата 2019 г. на РА - към настоящия момент все още е в ход
- DAS 2020 Декларация за достоверност за финансовата 2020 година (DAS 2020): Финансов одит за Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) – Регламент № 1307/2013 - към настоящия момент все още е в ход.
- 20 FU 01 01 за проследяване на препоръките - на етап изготвяне на окончателен доклад
- 20 NAC 2020 008 BG Европейски одит на обвързаната подкрепа за животни - очаква се доклад.
- PAR Y2020 003 BG за акредитация на РА - очаква се доклад.

3. СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПАЗАРНИ МЕХАНИЗМИ

3.1. ОТДЕЛ „ВИНО, ПРОМОЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ЛИЦЕНЗИИ“

3.1.1. Информация за изпълнението

Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор

Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор в България за периода 2019-2023 г. е разработена от работна група от експерти от Министерство на земеделието, храните и горите (МЗХГ), Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) и Изпълнителна агенция по лозата и виното (ИАЛВ), след консултации с представители на сектора, в лицето на Националната лозаро-винарска камара. Стратегическият подход при разработването и прилагането на Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор в България за периода 2019-2023 г. обхваща анализ на настоящото състояние, идентифициране на основните нужди за развитие на сектора и възможността за адресирането им, чрез прилагането на мерки за подпомагане.

С Наредба № 6 от 26.10.2018 г. се уреждат условията и редът за предоставяне на финансова помощ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019 – 2023 г. по следните мерки:

- „Преструктуриране и конверсия на лозя“;
- „Популяризиране в трети държави“;
- „Инвестиции в предприятия“;
- „Застраховане на реколтата“.

През 2020 финансова година във връзка с пандемията от COVID-19 бяха включени и приложени кризисни мерки като „Събиране на реколтата на зелено“ и „Кризисно съхранение на вино“.

Националната програма включва следните мерки със съответните им бюджети за финансова 2020 г., като сумите включват също разходи за операции, които са започнали в рамките на предходната петгодишна програма за периода 2014-2018 г. и за които плащанията ще бъдат извършени през третата петгодишна програма 2019-2023 г.:

- Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ – бюджет в размер на 8 838 939,46 евро;
- Мярка „Популяризиране на пазарите на трети страни“ – бюджет в размер на 44 514,00 евро;
- Мярка „Застраховане на реколтата“ – бюджет в размер на 1 000 000 евро;
- Мярка „Инвестиции в предприятия“ – бюджет в размер на 13 011 984,62 евро;
- Мярка „Събиране на реколтата на зелено“ – бюджет в размер на 1 310 063,30 евро;
- Мярка „Кризисно съхранение на вино“ – бюджет в размер на 2 556 498,62 евро.

Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“

Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ е важна част от Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор. Тя присъства и в предходните две национални програми, изпълнявани за периоди 2009/2013 и 2014/2018 година. Това е най-успешно прилаганата мярка и е от основно значение за лозаро-винарския сектор като интересът към нея от страна на производителите продължава да бъде висок. Прилагането ѝ допринася за устойчивостта на конкурентоспособността и пазарната ориентация на стопанствата, защита на природните ресурси и околната среда, балансирано развитие, обновяване на производствения потенциал в лозарството, поддържане и изграждане на неговата модерна и конкурентна структура.

Целта на мярката „Преструктуриране и конверсия на лозя“ е повишаване на конкурентоспособността на производителите на винено грозде, приспособяване на производството на винено грозде към търсенето на пазара с цел повишаване доходите на производителите.

Създаването на млади лозови насаждения ще допринесе за повишаване на интереса към производството на вина със защитено наименование на произход /ЗНП/, вина със защитено географско указание /ЗГУ/ и био-вино.

Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“ се финансира изцяло от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), като проектите се финансират до 75% от извършените и одобрени разходи. За проектите договорирани през финансова 2020 година процентът на финансиране е 90% от извършените и одобрени разходи, във връзка с COVID-19 кризата.

Основните подмерки на мярката „Преструктуриране и конверсия на лозя“ са следните:

1. Конверсия на сортовия състав на насажденията;
2. Промяна на местонахождението на лозята;
3. Подобряване на техниките за управление на лозята.

За отваряне на прием за подаване на заявление за подпомагане по мярката е издадена Заповед № 03-РД-2388/ 06.08.2020 г. на Изпълнителния директор на ДФЗ, с която е определен срокът на прием и бюджетът по мярката. По време на приема са постъпили 67 заявления за предоставяне на финансова помощ по Националната програма. Заявленията са разгледани, като при установени несъответствия с приложимата Наредба са изпратени уведомителни писма до кандидатите за отстраняване на установените нередовности.

Таблица № 9 – Справка подадени Заявления за предоставяне на финансова помощ за финансовата 2020 г. по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозята“, финансирана от НПЛВС за периода 2019-2023 г.

Подмярка	Индикатор	Прием
1	2	3
1. Конверсия на сортовия състав на насажденията	Брой подадени заявления за предоставяне на ФП	34 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	9 621 131,23 лв.
	Финансова помощ /лв./	8 659 818,11 лв.
2. Промяна на местонахождението на лозята	Брой подадени заявления за предоставяне на ФП	16 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	5 573 993,43 лв.
	Финансова помощ /лв./	5 016 594,09 лв.
3. Подобряване на техниките за управление на лозята	Брой подадени заявления за предоставяне на ФП	46 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	5 919 352,95 лв.
	Финансова помощ /лв./	5 327 417,66 лв.
ОБЩО по мярката	Брой подадени заявления за предоставяне на ФП	96 бр. *
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	21 114 477,61 лв.
	Финансова помощ /лв./	19 003 029,85 лв.

**Забележка: В едно заявление за предоставяне на ФП по мярката кандидати са подавали за няколко подмерки.*

След извършени административни проверки, проверки на място и отстранени установени нередовности от кандидатите, са одобрени заявления за предоставяне на финансова помощ по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозя“, като са сключени 61 договора с бенефициенти.

Таблица № 10 – Справка сключени договори за предоставяне на финансова помощ през 2020 г. по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозята“, финансирана от НППЛВС за периода 2019-2023 г.

Подмерки	Индикатор	Прием
1	2	3
1. Конверсия на сортовия състав на насажденията	Брой сключени договори за предоставяне на ФП	31 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	8 173 235,34 лв.
	Финансова помощ /лв./	7 355 911,81 лв.
2. Промяна на местонахождението на лозята	Брой сключени договори за предоставяне на ФП	15 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	4 556 441,91 лв.
	Финансова помощ /лв./	4 100 797,72 лв.
3. Подобряване на техниките за управление на лозята	Брой сключени договори за предоставяне на ФП	37 бр.
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	5 377 363,17 лв.
	Финансова помощ /лв./	4 839 626,85 лв.
ОБЩО по мярката	Брой сключени договори за предоставяне на ФП	83 бр.*
	Стойност на инвестицията /лв. без ДДС/	18 107 040,42 лв.
	Финансова помощ /лв./	16 296 336,38 лв.

*Забележка: Бенефициенти са сключили договори за предоставяне на ФП за повече от една подмерка.

След извършване на договорираните инвестиции в изпълнение на клаузите на сключените договори по Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозята“ по

Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2019-2023 г. са подадени 122 броя заявления за плащане от бенефициенти.

Таблица № 11 – Подадени заявления за плащане по мярка „Преструктуриране и конверсия на лозята“, финансирана от НППЛВС за периода 2019-2023 г.

Мярка	Брой подадени Заявления за плащане	Инвестиция /лв. без ДДС/	Финансова помощ /лв./
1	2	3	4
Мярка „Преструктуриране и конверсия на лозята”	122	11 474 063,21 лв.	8 605 547,41 лв.
Общо:	122	11 474 063,21 лв.	8 605 547,41 лв.

Източник: Държавен фонд „Земеделие“

Мярка „Инвестиции в предприятия“

Целта на мярка „Инвестиции в предприятия“ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019-2023 г. е подобряване на общите резултати на винарските предприятия и адаптирането им към изискванията на пазара, както и повишаване на тяхната конкурентоспособност. С оглед постигането на тази цел се предвиждат изпълнението на дейности, насочени към изпълнението на инвестиции за подобряване на материални и нематериални активи – съоръжения за преработка и/или инфраструктура на предприятията в лозаро-винарския сектор, както и на структурите и средствата за предлагане на пазара. Осъществяваните инвестиции ще допринесат и за повишаване на устойчивостта на процесите във винопроизводството, както и повишаване на глобалната енергийна ефективност.

Мярка „Инвестиции в предприятия“ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019-2023 г. се финансира изцяло от ЕФГЗ, като проектите се финансират до 50% от извършените и одобрени разходи. За договорените през финансова 2020 година процентът на финансиране е 70% от извършените и одобрени разходи, във връзка с COVID-19 кризата.

През 2020 година бяха отворени два приема по мярката. За отваряне на първи прием по мярка „Инвестиции в предприятия“ за подаване на заявление за подпомагане, е издадена Заповед № 03-РД/514 от 14.02.2020 г. на Изпълнителния директор на ДФЗ, с която е определен срокът на прием и бюджетът за трите финансови години. За отваряне на втори прием по мярка „Инвестиции в предприятия“ за подаване на заявление за подпомагане, е издадена Заповед № 03-РД/1423 от 05.06.2020 г. на Изпълнителния директор на ДФЗ, с която е определен срокът на прием и бюджетът за трите финансови години.

По време на двата приема са постъпили 45 броя заявления за предоставяне на финансова помощ на обща стойност на инвестицията 41 070 084,13 лв. по проекти, от които 31 броя са с предвидено авансово плащане. Заявленията са разгледани, като при установени несъответствия с приложимата Наредба са изпратени уведомителни писма до кандидатите за отстраняване на установените нередовности. Съгласно разпоредбата на Наредба № 6 от 2018 г. са сключени 39 договора за предоставяне на финансова помощ на одобрените проекти, като е удължен срокът за подаване на заявленията за авансово плащане.

Таблица № 12 – Справка за заявления, договори и плащания по мярка „Инвестиции в предприятия“, финансирана от НППЛВС за периода 2019-2023

Мярка „Инвестиции в предприятия“	Брой	Общо размер на заявената инвестиция (лв. без ДДС)	Общо заявена финансова помощ (лв.)
1	2	3	4
Подадени заявления за предоставяне на финансова помощ	45	41 070 084,13 лв.	28 749 058,89 лв.
Предвидени авансови плащания	31		22 999 247,11 лв.
Сключени договори	39	35 571 950,32 лв.	24 900 352,75 лв.
Предвидени авансови плащания	29		14 071 507,53 лв.
Изплатени авансови плащания	22		11 158 752,31 лв.
Изплатени окончателни плащания на проекти от прием 2019 година	12		1 985 913,41 лв.

Източник: Държавен фонд „Земеделие“

Мярка „Застраховане на реколтата“

През програмен период 2019-2023 г. мярка „Застраховане на реколтата“ се приложи за пръв път през 2020 г., след въвеждането ѝ в Наредба № 6 от 26.10.2018 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019-2023 г. (Наредба № 6 от 26.10.2018 г.). Това е и първото ѝ отваряне след период от 6 годишна пауза.

По мярката се подпомага застраховането на реколтата от лозя с винени сортове грозде от физически или юридически лица или от групи или организации на физически или юридически лица, които стопанисват площи, засадени с винени сортове лози.

Освен застрахователните рискове като слана, буря, градушка, заледяване, силен проливен дъжд, тежка суша и природни бедствия, за финансова 2020 г. за други застрахователни рискове се считат и „загуби, причинени от пандемии при хората“. Рискът е добавен в европейското и национални законодателства във връзка с възникналата пандемия от COVID-19. Въпреки това нито един от кандидатите по мярка „Застраховане на реколтата“ не се е възползвал от този риск.

Финансирането е от 50 % до 80 % от разходите за застрахователни премии, като с извънреден регламент процентът на рисковете от 50 % бе увеличен на 70 %. Таванът от 80 % се запази непроменен.

През 2020 г. е проведен един прием по мярката, с продължителност от 4 май до 30 юни. Общият бюджет по мярката е в размер на 1 955 800,00 лв. Въпреки обявения по-дълъг период

за прием, всички заявления по мярката са депозираны в ДФЗ между 12 юни и 30 юни 2020 г. Общият брой на подадените заявления е 33 бр., заявените разходи по тях са в размер на 323 128,97 лв., а търсената финансовата помощ - 216 419,55 лв. Кандидатите, депозирали заявления за предоставяне на финансова помощ са фирми и физически лица. По мярката не са кандидатствали групи и организации на производители. От всички кандидати 8 са физически лица, а 25 - юридически лица.

23-ма от кандидатите са потърсили финансиране на разходите за застрахователни премии в размер на 80 %, т.е. са застраховали реколтата си срещу природни бедствия. Само 10 от кандидатите са потърсили финансиране за неблагоприятни климатични условия.

По сключените 32 договора за предоставяне на финансова помощ са одобрени разходи по застрахователни премии в размер на 307 577,91 лв., като изплатената финансова помощ е 220 214,70 лв. на 31 бенефициента.

Мярка „Събиране на реколтата на зелено“

Целта на мярката е подпомагане на производители, които са физически или юридически лица, вписани в лозарския регистър като гроздопроизводители с регистрирани лозарски стопанства по реда на Закона за виното и спиртните напитки.

По мярката „Събиране на реколтата на зелено“ се подпомага пълното ръчно отстраняване на гроздовете, докато все още не са узрели, като по този начин добивът от съответната заявена площ се намалява до нула. Мярката може да се прилага за всички сортове винени лозя съгласно Официалната сортова листа на Република България.

Подпомагането за събиране на реколтата на зелено се предоставя като обезщетение под формата на плащане с фиксиран размер на хектар, определен в чл. 7, т. 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № 6 от 26.10.2018 г.

Подпомагането на събирането на реколтата на зелено допринася за възстановяване на равновесието между търсенето и предлагането на пазара на вино в Европейският съюз с оглед предотвратяването на пазарни кризи.

Съгласно Наредба № 6/26.10.2018 г. в ИАЛВ са издадени удостоверения за право на участие по мярката на 35 кандидата за финансова помощ. В ДФЗ са приети 31 броя заявления за предоставяне на финансова помощ за площ общо върху 703,1587 ха. Заявената финансова помощ е в размер на 2 191 632,30 лв.

След административна обработка на подадените заявления и извършена проверка на място от дирекция „Технически инспекторат“, са одобрени 26 заявления за предоставяне на финансова помощ на площ от 565,7645 ха, като 4 са отхвърлени, а 1 кандидат оттегля заявлението си. Изготвени са 26 договора за финансово подпомагане, но 6 от кандидатите се отказват и не сключват договор с ДФЗ, поради неизяснени причини. Договор сключват едва 20 кандидата в размер на 1 549 502,63 лв. за площ от 544,0706 ха. Един от ползвателите на финансова помощ уведомява, че не желае да се възползва от мярката и е изготвен анекс за прекратяване на договора, а друг не се явява да подаде заявление за окончателно плащане.

Заявления за окончателно плащане подават 18 от кандидатите сключили договор.

Във връзка със смущенията на пазара в сектора на плодове и зеленчуци и лозаро-винарския сектор, породени от пандемията от COVID-19 са въведени временни извънредни мерки за дерогация на някои от разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета и на основание Делегиран регламент (ЕС) 2020/1275, публикуван в Европейски вестник на 14.09.2020 г., §1, т. 2 от НИД на Наредба № 6 от 26.10.2018 г., брой 85, 02.10.2020 г. и Заповед № 03-РД/3346 от 13.10.2020 г. на изпълнителния директор на ДФЗ са извършени доплащания в размер на 248 290,74 лв. (10 на сто от сумата на преките разходи). Така изплатената финансова помощ на всички 18 бенефициенти, подали заявление за окончателно плащане, възлиза на сумата от 1 737 889,36 лв.

Мярка „Кризисно съхранение на вино“

Мярка „Кризисно съхранение на вино“ се приложи за пръв път през 2020 г., като резултат от възникналата пандемия от COVID-19, с цел преодоляване на смущенията на пазара в сектора на плодовете и зеленчуците и лозаро-винарския сектор, породени от пандемията от COVID-19 и свързаните с нея мерки.

Подпомагането по мярката е от датата на влизане в сила на Регламента и обхваща периода от 4 май 2020 г. до 20 септември 2020 г., а средствата са изплатени на бенефициентите в рамките на финансова 2020 г., съгласно нормативните изисквания.

С въвеждането на мярка „Кризисно съхранение на вино“ в Наредба № 6 от 26.10.2018 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019-2023 г. е определено подпомагане в размер на 0,04 лв. за един литър вино, складирано за период от 1 месец, или еквивалентната/преизчислената стойност на ден. Определен е и минималният срок за складиране на партида вино да е не по-малко от 1 месец. Заложен е допустимият размер на съфинансиране, а именно - 100 % от стойността на допустимите разходи. Средствата са осигурени по линия на ЕФГЗ. Дефинирани са и допустимите кандидати - винарски предприятия, вписани в лозарския регистър като винопроизводители, съгласно Закона за виното и спиртните напитки, организации на производители, асоциации на организации на производители, групи производители и междубраншови организации в сектор вино грозде. Упоменати са допустимите за подпомагане продукти, а именно произведени в България вина, различни от плодови, временно оттеглени от пазара, с цел постепенното възвръщане на неговата икономическа жизнеспособност. Указано е, че съхранението на вино може да се извършва в складове или собствени помещения за съхранение в обекти за производство на вино.

Приемът по мярката се осъществи от 13 до 24 юли 2020 г., а определеният бюджет беше в размер 5 млн. лева.

Таблица № 13 – Резултати от приема:

Брой заявления	Обща заявена стойност (лв.)	Общо заявени за подпомагане количества вина в hl
54	4 356 104,87 лв.	279 282,50

След обработката на депозираните заявления за предоставяне на финансова помощ са сключени 46 договора на обща стойност 2 901 769,58 лв. Във всички договори бъчвите са признати като съд за съхранение и количествата вина, намиращи се в тях, са одобрени за подпомагане.

Всички бенефициенти, подписали договори за предоставяне на финансова помощ, са депозирали заявления за плащане в нормативно указаните срокове.

След депозиране на заявленията за плащане и извършване на необходимите проверки са налице следните резултати:

Таблица № 14 – Резултати от приема:

Брой депозиран заявления за плащане	Обща заявена стойност (лв.)	Общо изплатени средства (лв.)
46	2 905 127,99 лв.	2 887 497,83 лв.

Промоционални програми

Промоционалните програми включват дейности по предоставяне на информация за промоция на земеделски и хранителни продукти и методите за тяхното производство на територията на ЕС. В програмите могат да бъдат включени разнообразни дейности – връзки с обществеността (PR), реклама, организация на обучения, конференции с участието на журналисти и лекари, промоции в супермаркети и магазини, дегустации, публикации в специализираната преса и интернет, участие в изложби, панаири, национални и международни изложения.

Схема „Промоционални програми“

Промоционалните програми се разработват за период от 1 до 3 години. Те не трябва да са насочени към представянето на определени търговски наименования или към повишаване консумацията на продукти с определен произход. Произходът на продукта може да се посочи, когато е защитен, съгласно правото на ЕС.

Мярка „Популяризиране в трети държави“

Промоционалните проекти се разработват за период от 1 до 3 години. Те са насочени към промоция на вина със защитено наименование за произход (ЗНП) и защитено географско указание (ЗГУ) и към сортови вина без ЗНП и ЗГУ.

Бюджетът за периода 2020-2023 г. по схемата „Популяризиране в трети държави“, съгласно заповед № 03-РД/161 от 17.01.2020 г. е общо 15 646 400,00 лв. европейско финансиране. Съгласно извършен прием от 17.02.2020 г. до 06.03.2020 г. са приети и обработени 3 заявления за предоставяне на финансова помощ на обща стойност 6 538 473,80 лв., от които 3 923 084,28 лв. са европейско финансиране. По двете заявления са издадени заповеди за отказ на финансово подпомагане. Сключен е един договор със стойност на проекта 1 029 648,80 лв.

Схема „Лицензии за износ“

Издадените Лицензии за износ или Сертификат за предварително фиксиране AGREX през 2020 г. са 252 на брой.

3.1.2. Администриране на средствата

Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор

Таблица № 15 – Бюджет 2020 г.

БЮДЖЕТ 2020 г.				
Мярка	Бюджет за 2020 г.	Изплатени средства през 2020 г.	Остатък от бюджет 2020 г.	Изплатени средства в проценти
Преструктуриране и конверсия на лозя	17 287 197,80	8 605 547,41	8 681 650,39	50%
Инвестиции в предприятия	25 448 839,52	13 144 665,72	12 304 173 ,80	52%
Популяризиране в трети държави	87 060,48	0,00	87 060,48	0%
Събиране на реколта на зелено	2 562 221,80	1 737 889,36	824 332,44	68%

Застраховане на реколтата	1 955 800,00	220 214,70	1 735 585,30	11%
Кризисно съхранение на виното	5 000 000,00	2 887 477,82	2 112 522,18	58%
ОБЩО	52 341 119,60	26 595 795,01	25 745 324,59	51%

3.2. ОТДЕЛ ПЧЕЛАРСТВО, МЛЯКО И ИНТЕРВЕНЦИИ

3.2.1. Информация за изпълнението

Частно складиране на сирене

Държавен фонд „Земеделие“ стартира прием на временна извънредна схема за помощ за частно складиране на някои сирена от 11.05.2020 г. Със заповед на министъра на земеделието, храните и горите Десислава Танева помощта се прилага само по отношение на произвеждани в страната сирена, които отговарят на изискванията за млечен продукт сирене, съгласно Наредбата за специфичните изисквания към млечните продукти. Мярката се отнася за сирена, които са подходящи за по-нататъшно съхранение след периода на зреене. Тя е част от приетия пакет мерки от Европейската Комисия в подкрепа на пазара на селскостопански продукти за преодоляване на кризата с COVID-19.

На 22.06.2020 г. е регистрирано 1 заявление по извънредната мярка за частно складиране на сирене съгласно Регламент 591/2020 от 30.04.2020 г. Във връзка с декларираните количества в заявлението по схемата се извършва проверка на място от експертите на ДФЗ за доказването им.

За сирената се извършват физически проверки на всички партии, за да се потвърди количеството за да се сключи договор.

На 30 юни 2020 г. приключи приемът по извънредната схема.

По приетото на 22.06.2020 г. заявление по извънредната мярка за частно складиране на сирене съгласно Регламент 591/2020 от 30.04.2020 г. е извършена проверка на място на декларираните количества. След анализ на резултатите е констатирано, че декларираните количества сирене не отговарят на качествените показатели. Съгласно Регламент (ЕС) № 1151/2012 обект на складиране са количества сирене, които са с минимална възраст на зреене, определен в продуктовата спецификация на сирената, които се ползват със защитено наименование за произход или със защитено географско указание. Продуктът, деклариран за складиране е по БДС 14:2010, който е преминал период на зреене, със завършен технологичен процес, отговаря на микробиологичните и органолептични показатели, но не е достигнал необходимата степен на зрялост.

Договорни отношения в сектора на млякото

След отпадането на квотния режим за производство на сурово краве мляко в България на 31.03.2015 г. се въведоха задължителни договорни отношения между производителите на сурово мляко от всички видове (краве, козе, овче и биволско) и първия изкупвач, на когото се предава/доставя млякото. Целта е да се осигури жизнеспособно развитие на производството в бранша и произтичащият от него добър производствен стандарт на млекопроизводителите. Очаква се в резултат да се подобрят възможностите на млекопроизводителите за договаряне с преработвателите, което да доведе до по-справедливо разпределение на добавената стойност по веригата на доставките.

От въвеждането на регулаторния режим до момента са извършени промени в законодателството, касаещо схемата, с цел облекчаване на административната тежест и

съответно намаляване на административния капацитет за регистрирането и контрола на схемата в ДФЗ. За 2020 г. следва да се отбележи следното:

- Във връзка с горепосочения регулаторен режим в сектора на млякото и с цел облекчаване на административната тежест е предоставена и услуга за електронно регистриране на договори от първи изкупвач, считано от м. май 2020 г.;

- Отчитайки проблемите и чувствителността на млечния сектор в България, налагането на такива големи суми за санкции и глоби и несъотносимостта им към смисъла на регистрационния режим на договорните отношения, но свързаността на регистрирането на договорите, със схемите и мерките за обвързано подпомагане на животновъдния сектор, прилагани от Дирекция „Директни плащания“, доведе до промяна, в сила от 14.02.2020 г. на ЗПООПЗПЕС. Тази промяна увеличи 14-дневния срок за регистриране на договорите на 30 и съответно намали наказателните прагове на глобите/ санкциите за неспазване на разпоредбите по регистрационния режим. С влязлото в сила изменение и допълнение на ЗПООПЗПЕС, се предвижда на лице, което изкупува сурово мляко с цел преработка или препродажба от производител без регистрация като първи изкупвач, да се налага глоба или имуществена санкция от 5 000 до 20 000 лв. На регистриран първи изкупвач, който изкупува сурово мляко без договор, регистриран по указания ред срок, да се налага глоба или имуществена санкция от 1 000 до 4 000 лв. На производител на сурово мляко, който доставя мляко без договор с регистриран първи изкупвач, да се налага глоба или имуществена санкция от 500 до 2 000 лв., като същата се налага и при неоказване на съдействие по време на проверката.

За 2020 г. са назначени 256 проверки на производители и 197 бр. на изкупвачи. Издадени са 51 бр. АУАН, за които наказателното производство произтича в издаване на 27 наказателни постановления /НП/. Наложените суми по НП са както следва: имуществени санкции – 173 000,00 лв., глоби – 1 500,00 лв. До края на м. декември 2020 г. доброволно са заплатени 19 000,00 лв.

По схемата са приети и обработени над 1 256 заявления, отнасящи се за 6 954 договора между производители и първи изкупвачи на сурово краве, овче, козе и биволско мляко. Постъпили електронно са отчетени 32 бр. заявления за регистриране на договори в системата на ДФЗ СЕУ.

Национална програма по пчеларство (НПП)

С решение 2019/ 974 на Комисията от 12.06.2019 г. са одобрени националните програми по пчеларство на страните-членки и е определен размерът на участието на ЕС в програмите за периода 2020-2022 г. Разполагаемият бюджет по програмата за страната ни е в размер на 19 199 412 лв., в т.ч. 6 399 307 лв. за 2020 г., 6 400 203 лв. за 2021 г. и 6 399 902 лв. за 2022 г., като същият надвишава с 5 млн. лева този за предходния тригодишен период.

ДФЗ изплати 4 938 010,24 лева на 1 643 кандидати, изпълнили поетите ангажименти по Националната програма за пчеларство (2020-2022), Прием 2020 г. Общият бюджет на определеният за 2020 г. ресурс бе 6,399 млн. лв. Усвояемостта на бюджета по програмата за 2020 г. е около 77 %.

До 31 август 2020 г. са подадени 1 643 заявления за плащане по петте отворени мерки от НПП 2020-2022 г. През първата година на НПП е изплатена финансова помощ по мерки и дейности, която е отразена в таблицата:

Таблица № 16 – Бюджет и изплатена финансова помощ в лева по НПП за 2020 година

Мярка/дейност	Бюджет (лева)*	Изплатена финансова помощ (лева)	Усвоен бюджет (%)
----------------------	-----------------------	---	--------------------------

Мярка А - Техническа помощ - общо	2 470 366.46	2 193 689.12	89
дейност 1 - Подпомагане на закупуването на техническо оборудване при първичен добив и обработка на пчелни продукти	2 447 837.66	2 188 077.98	89
дейност 2 - Обмен на знания и добри технологични практики за отглеждане на пчелните семейства	11 535.40	2 900.77	25
дейност 3 - Популяризиране на българските пчелни продукти чрез организиране на базари, в които участват местни пчелари	10 993.40	2 710.37	25
Мярка Б - Борба с/у агресорите и болестите в кошера, особено с/у вароатозата - общо	957 805.10	502 530.03	52
дейност 1 - Закупуване на ВМП с/у вароатозата	957 805.10	502 530.03	52
дейност 3 - Изследване на пчелните семейства за наличие на нозематоза и нейното разпределение на територията на страната	0.00	0.00	-
Мярка В - Рационализиране на подвижното пчеларство - общо	211 589.00	87 384.00	41
дейност 1 - Подпомагане на закупуването на нов прикачен инвентар за подвижно пчеларство	7 699.00	5 264.00	68
дейност 2 - Възстановяване на разходите за подвижно пчеларство за придвижване на пчелните семейства	203 890.00	82 120.00	40
Мярка Г - Мерки за подкрепа на лабораториите за анализ на пчелните продукти - общо	72 156.36	51 701.42	72
дейност 1 - ФХА на пчелния мед	72 156.36	51 701.42	72
Мярка Д - Мерки за подкрепа на подновяването на пчелните кошери в ЕС - общо	2 687 390.28	2 102 705.67	78
дейност 1 - Закупуване на нови кошери	1 297 681.78	1 034 525.67	80
дейност 2 - Закупуване на отводки	721 631.00	534 975.00	74
дейност 3 - Закупуване на пчелни майки	668 077.50	533 205.00	80
Мярка Е - Сътрудничество със специализирани органи за осъществяването на практика на приложните изследователски програми в областта на пчеларството и пчелните продукти - общо	0.00	0.00	-
ОБЩО	6 399 307.20	4 938 010.24	77

*Съгласно заповед № 09-338/06.04.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите

*Източник: ИСАК, модул Национална програма по пчеларство – прием '2020

Пчеларите, получили подкрепа по Програмата за 2020 г., са реализирали одобрените от ДФЗ разходи в периода от 1 август на предходната финансова година до 31 август на 2020 г. Средствата са преведени след приключване на задължителните административни ревизии и направените проверки на място, чрез които се установява дали кандидатите са изпълнили дейностите по договорите коректно.

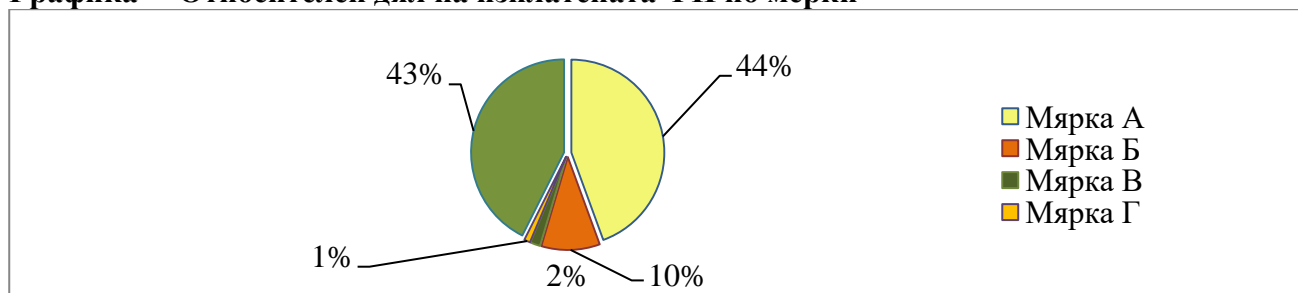
3.2.2. Администриране на средствата

Национална програма по пчеларство (НПП)

Най-висок процент на усвояване на бюджета през 2020 г. е постигнат по мярка А – Техническа помощ за пчелари и сдружения на пчелари (89%), следвана от мярка Д - Мерки за подкрепа на подновяването на пчелните кошери в ЕС (78%) и мярка Г - Мерки за подкрепа на лабораториите за анализ на пчелните продукти (72%).

През 2020 г. 44% от изплатената финансова помощ е по мярка А – Техническа помощ за пчелари и сдружения на пчелари, 43% по мярка Д - Мерки за подкрепа на подновяването на пчелните кошери в ЕС, 10 % по мярка Б - Борба срещу вароатозата, 2 % по мярка В - Рационализиране на подвижното пчеларство и 1% по мярка Г - Мерки за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти.

Графика – Относителен дял на изплатената ФП по мерки

**Източник: ИСАК, модул Национална програма по пчеларство*

3.3. ОТДЕЛ „ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ”

3.3.1. Информация за изпълнението

Схема „Оперативни програми”

През 2020 г. три организации на производители „СЕМЕЛЕ“ ООД, „ФРУТ ЛОГИСТИК“ ООД и „ХЕПИ ФРУТС“ ООД са изпълнявали тригодишни оперативни програми. За две от тях 2020 г. се явява последна година на изпълнение.

През 2020 г. са подадени заявки за годишно плащане от трите организации на производители, с които се отчитат извършени инвестиции, разходи и дейности през 2019 г, а една от тях е подала и заявка за междинно плащане за 2020 г.

Оторизираната финансова помощ е на стойност 983 896,62 лв., от които 292'018,78 лв. от ЕФЗ и 691 877,84 лв. от Националния бюджет. Същата е определена за изпълнени инвестиции, дейности и разходи на обща стойност 1 710 836,49 лв.

През 2020 г. са сключени осем допълнителни споразумения към договори за финансово подпомагане по подадени заявления за текущи и годишни изменения на изпълняваните оперативни програми. През периода са подадени и одобрени три нови оперативни програми с

тригодишен период на изпълнение, който стартира през 2021 г. Общата стойност на договорените разходи за целия период на тяхното изпълнение е 5'655 361,43 лв., финансовата помощ е в размер на 3 323 445,31 лв., от която 966 391,90 лв. от ЕФГЗ и 2 357 053,41 лв. от Националния бюджет.

Схема „Групи производители на плодове и зеленчуци“

По схема „Групи производители“ през май 2020 г. е оторизирана финансова помощ в размер на 1 480 295,52 лв. по подадената заявка за плащане от „БУЛ ЕЙПЪЛ“ ООД след предоставяне на данни по разследване на ОЛАФ. Поради изтичане на срока по чл.5, п.2, б.д) от Регламент № 907/2014 г., сумата на финансовата помощ от ЕФГЗ, не е заявена за възстановяване от Европейската комисия и е изплатена с национални средства.

Схема „Допълнителни временни извънредни мерки за подпомагане на пазара в сектора на зеленчуците и плодовете“

По схема „Допълнителни временни извънредни мерки за подпомагане на пазара в сектора на зеленчуците и плодовете“ през 2020 г. не е откриван прием.

3.3.2. Администриране на средствата

Таблица № 17 – Администриране на средствата по схеми и източник на финансиране

Изпълнение на прилаганите схеми към 31.12.2020 г.							
Бюджет по програмата за 2020 г., във връзка с който са извършени плащания				Реално изплатени суми през 2020 г.			
схема	Общо	финансиране от ЕС	национално съфинансиране	Общо към 31.12.2020 г.	% на изпълнение	ЕС част	% на изпълнение
Оперативни програми*	1 044 263.26	310 178.08	734 085.18	983 896.62	94.22%	292 018.78	94.15%
Групи производители - подали планове през 2012 г. и 2013 г. **	0.00	0.00	0.00	1 480 295.52	0.00%	0.00	0.00%

* В размера на договорените средства по схема „Оперативни програми“ са посочени само договорените средства за тези организации на производители, по които са извършени плащанията през 2020

**Плащанието е след предоставена информация от ОЛАФ.

3.4. ОТДЕЛ „УЧИЛИЩНИ СХЕМИ“

3.4.1. Информация за изпълнението

Двете европейски схеми „Училищно мляко“ и „Училищен плод“ са обединени, като основната цел е да се облекчат кандидатите, като се намалят административните разходи за обработка на документите и се съкратят сроковете за обработка на заявленията за участие и заявките за плащане.

Общата цел на двете училищни схеми е да се насърчи здравословното хранене сред подрастващите, чрез доставка на пресни плодове и зеленчуци в училищата и качествено мляко и млечни продукти в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Чрез залагане на задължителни образователни инициативи в тази насока в институциите в системата на предучилищното и училищното образование - участници по двете схеми, се цели трайно постигане на хранителна и здравна култура сред децата и учениците.

Схема „Училищен плод”

Целта на схемата на ЕС за предлагане на плодове в училищата е да се осигури законова и финансова рамка за инициативи на държавите-членки, с цел трайно увеличаване на дела на плодовете и зеленчуците в храненето на децата, особено във възрастта, когато се оформят хранителните им навици. Това е инвестиция, която в бъдеще ще спомогне за намаляване на разходите за здравеопазване, произтичащи от небалансирано хранене.

Помощта е предназначена за деца, посещаващи редовно институции в системата на предучилищното и училищното образование, признати съгласно Закон за предучилищното и училищното образование. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование са най-подходящата среда за въздействие върху хранителните навици на децата на етапа, в който те се формират. Схемата се прилага на територията на цялата страна и включва деца от следните институции в системата на предучилищното и училищното образование - детски градини: всички деца от I до IV група на съответната институция в системата на предучилищното и училищното образование (общинска, държавна или частна); училищни заведения: всички ученици от подготвителен клас до IV клас вкл. на съответното училище (общинско, държавно или частно).

**Таблица № 18 – Информация за изпълнението на бюджета за 2019/2020 учебна година
Бюджетът по схемата за 2019/2020 учебна година е:**

ПЛОДОВЕ 2019/2020		
	ЕС	НБ
Разпространение на плодове и зеленчуци	4 677 744.55	7 832 378.07
Съпътстващи образователни мерки	385 761.43	626 590.25
Наблюдение. оценка. публичност	7 715.23	125 318.04
Общо	5 071 221.20	8 584 286.35
ОБЩ БЮДЖЕТ (ЕС+НБ)	13 655 507.55	

Изплатените средства за учебната 2019/2020 са в размер на 8 120 911 лв., от които 5 013 342 лв. европейско финансиране и национално – 3 107 569 лв., в това число за доставка на пресни плодове и зеленчуци и разпространение на информационни плакати по схема „Училищен плод“. Изпълнението на бюджета от ЕС е 98.85 %.

Схема „Училищно мляко”

Схемата се прилага на територията на цялата страна във връзка с борбата със затлъстяването и с цел предоставяне на здравословни млечни продукти на децата. Схемата покрива деца от следните институции в системата на предучилищното и училищното

образование - детски градини: (приоритетна група) всички деца от I до IV група, на съответната институция в системата на предучилищното и училищното образование (общинска, държавна или частна); училищни заведения: всички ученици от подготвителен клас до IV клас вкл. на съответното училище (общинско, държавно или частно). Учениците могат да се възползват от помощта само през учебните дни.

**Таблица № 19 – Информация за изпълнението на бюджета за 2019/2020 учебна година
Бюджетът по схемата за 2019/2020 учебна година е:**

МЛЯКО 2019/2020		
	ЕС	НБ
Разпространение на мляко в училищата	2 074 234.61	12 410 254.66
Съпътстващи образователни мерки	180 380.08	992 820.37
Наблюдение. оценка. публичност	7 215.20	198 564.07
Общо	2 261 829.89	13 601 639.10
ОБЩ БЮДЖЕТ (ЕС+НБ)	15 863 469.00	

3.4.2. Администриране на средствата

Училищен плод

За учебната година 2019/2020 по схемата са обхванати 417 455 деца за по 46 доставки на плодове и зеленчуци, което представлява над 85 % от общия брой деца на целевата група, от 3 240 институции в системата на предучилищното и училищното образование от цялата страна. Общият брой на одобрените кандидати е 177, от които най-голям е дялът на търговските дружества, следвани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които кандидатстват самостоятелно и общини. Обработени са 876 броя заявки. Бюджетът на схема „Училищен плод ” за 2019/2020 учебна година е в размер на 13 655 507,55 лв., от които 2 730 342,66 лв. за ДДС.

Таблица № 20 – Доставените количества пресни плодове и зеленчуци за учебната 2019/2020 г. са както следва:

	Вид Продукт	Количества(кг)	Брой доставени порции
1	Мандарини	304 609	1 460 525
2	Моркови	9 611.46	64 740
3	Круши	688 033	3 144 463
4	Банани	259 275	1 190 182
5	Ябълки	1 088 954	5 001 865

6	Портокали	536 302	2 173 690
7	Грозде	223 785	1 119 720
8	Домати	159 901	801 963
9	Краставици	687 883	3 456 562
10	Сливи	442	2 770
11	Праскови	3 827	17 428
ОБЩО		3 962 622.46	18 433 908.00

Училищно мляко

Одобрените заявители за учебната година 2019/2020 са 143 с общ брой институции в системата на предучилищното и училищното образование 3 202 и 420 187 деца. За учебната 2019/2020 г. са обработени 780 броя заявки като общо изплатените средства по схема „Училищно мляко“ са в размер на 9 888 105 лв. от които 2 175 220 лв. европейско финансиране и национално – 7 732 914 лв., в това число за доставка на мляко и млечни продукти и разпространение на информационни плакати по схема „Училищно мляко“. Изпълнението на бюджета от ЕС е 96.71 %.

Таблица № 21 – Доставени количества мляко и млечни продукти по схемата за 2018/2019 учебна година:

	Вид Продукт	Количества(кг)	Брой доставени порции
1	Български кашкавал БДС 14:2010 краве	271 316.46	9 044 188
2	Българско кисело мляко БДС 12:2010 краве	1 379 404.84	6 897 115
3	Българско бяло саламурено сирене БДС 15:2010 краве	44 008.38	1 467 075
4	Прясно мляко 2% масленост	602 140.28	2 340 760

Таблица № 22 – Изразходвани суми в лева за пазарни мерки през 2020 г.

Схема	ЕФГЗ	НБ	Общо
Национални програми за подпомагане за лозаро-винарския сектор. Преструктуриране и преобразуване на лозови масиви	12 268 777.60		12 268 777.60
Национални програми за подпомагане за лозаро-винарския сектор. Застраховане на реколтата	220 214.70		220 214.70
Национални програми за подпомагане за лозаро-винарския сектор. Инвестиции	14 836 591.29		14 836 591.29
Национални програми за подпомагане за лозаро-винарския сектор. Помощ за кризисно съхранение на вино	2 887 477.82		2 887 477.82
Национални програми за подпомагане за лозаро-винарския сектор. Реколта на зелено	1 737 889.36		1 737 889.36

Операционни програми	292 018.79	691 877.83	983 896.62
Специфични помощи за пчеларство	2 474 712.75	2 474 714.76	4 949 427.51
Училищен плод	57 633.90	518 705.30	576 339.20
Училищно мляко	6 742 610.25	10 646 746.44	17 389 356.69
Върнати суми и редукии*	-2 650 515.32	-246 119.74	-2 896 635.06
Общо	38 867 411.14	14 085 924.59	52 953 335.73

*Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

*Върнатите суми представляват намаления на плащанията и възстановявания по глоби, санкции и дългове на бенефициенти, заради извършени нередности

3.5. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ – информация за всички отдели

През 2020 година по линия на селскостопанските пазарни механизми са проведени следните одити:

Годишен сертификационен одит стартира през 2020 г., като към края на годината все още не е завършен и няма окончателен доклад.

Одити от страна на дирекция „Вътрешен одит“, като значителна част от препоръките са отстранени. Проведен е и одит за проследяване на препоръките от предходни години.

През 2020 г. са стартирали одити 20_АМ_2.2_01 и 20_АМ_04_01, като към настоящия момент те са все още в ход.

През декември 2020 г. е проведен и акредитационен одит, в следствие на който са изискани допълнителни документи и разяснения, като към настоящия момент няма доклад с препоръки и констатации от страна на ЕК.

През 2020 г. са извършвани и проверки от страна на отдел „Последващ контрол“, ДТИ, завършили без препоръки, отнасящи се до работата на дирекция „Селскостопански пазарни механизми“.

4. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО /ПМДР/ 2014-2020

Съгласно чл. 11 а, ал. 1 от ЗПЗП Разплащателната агенция „приема, проверява и взема решение по заявки за плащане по схеми и мерки на Общата политика по рибарство“.

4.1. МЕЖДИННО ЗВЕНО

4.1.1. Информация за извършеното подпомагане по ПМДР 2014-2020 г. през 2020

г.:

По силата на Споразумение за делегиране на функции по прилагане на ПМДР 2014-2020 ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция в качеството на Междинно звено на Управляващия орган извършва верификация на разходите след подадено искане за плащане. За периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. чрез ИСУН 2020 са приети, верифицирани и платени искания за плащане съгласно по-долу представената таблица.

Таблица № 23 – Приети, регистрирани, обработени и платени искания за плащане в периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г.

**Извършени плащания по мерки от ПМДР 2014-2020
за периода 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г.**

Мярка	Брой	Платена сума	Национално финансиране	Европейско финансиране
<i>1.2.Инвестиции за подобрене на хигиената, здравето, безопасността и условията на труд на борда или индивидуално оборудване, при условие че посочените инвестиции надхвърлят изискванията съгласно правото на Съюза или националното право</i>	2	15 762,40	4 214,87	11 547,53
<i>1.6. Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми и компенсационни режими в рамките на устойчивите риболовни дейности</i>	2	326 397,94	87 278,83	239 119,11
<i>1.7. Добавена стойност, качество на продуктите и използване на нежелания улов</i>	2	117 661,16	31 462,59	86 198,57
<i>1.8.Инвестиции за подобрене на инфраструктурата в рибарските пристанища, инвестиции за подобрене на кейови места за разтоварване.Изграждане или модернизацията на лодкостоянки Окончателно преустановяване на риболовните дейности</i>	5	5 545 028,06	1 482 740,49	4 062 287,57
<i>1.9 Подкрепа на собственици на риболовни кораби и рибари за преодоляване на икономическите последствия от избухването на COVID-19 поради временно преустановяване на риболовната дейност.</i>	69	1 812 645,08	484 701,29	1 327 943,79
<i>2.2.Продуктивни инвестиции в аквакултура</i>	11	2 136 898,95	534 224,75	1 602 674,20

<i>2.3 Насърчаване на нови производители на аквакултури, развиващи устойчиви аквакултури</i>	8	1 714 070,83	428 517,73	1 285 553,10
<i>2.5. Аквакултури, осигуряващи екологични услуги</i>	2	96 683,53	24 170,88	72 512,65
<i>2.6.Подкрепа на производители на риба и други водни организми за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID19 ,Мярка 2.6 "Мерки в областта на общественото здраве"</i>	49	2 113 039,85	528 259,96	1 584 779,89
<i>3.1.Контрол и изпълнение</i>	6	871 402,65	240 482,99	630 919,66
<i>3.2.Събиране на данни</i>	1	496 520,95	99 304,19	397 216,76
<i>4.1 Подготвителна помощ за стратегии за ВОРМ , в това число създаване на Национална рибарска мрежа</i>		-817,20	-122,58	-694,62
<i>4.2.Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие</i>	53	2 556 927,10	383 539,25	2 173 387,85
<i>5.3.Създаване на организации на производители, на асоциации от организации на производители или на междубраншови организации.Търсене на нови пазари и подобряване на условията за пускане на пазара на продукти от риболов и аквакултури</i>	1	74 284,00	18 571,00	55 713,00
<i>5.4 Преработване на продуктите от риболов и аквакултури</i>	12	4 580 200,25	1 145 050,12	3 435 150,13
<i>5.4 "Подкрепа за преработвателните предприятия на продукти от риболов и аквакултури за преодоляване на икономическите последици от пандемията Covid 19", Мярка</i>	20	1 599 000,00	399 750,00	1 199 250,00

5.4.Преработване на продуктите от риболов и аквакултури				
6.1.Насърчаване на изпълнението на ИМП	1	905 127,18	226 281,80	678 845,38
7.1Техническа помощ	15	2 238 061,01	559 515,27	1 678 545,74
Общо:	259	27 198 893,74	6 677 943,43	20 520 950,31

4.1.2. Общ напредък в изпълнението на Програма за морско дело и рибарство (2014-2020), към 31.12.2020 г. :

Приоритет 1 "Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите"

Мярка 1.2. „Инвестиции за подобрене на хигиената, здравето, безопасността и условията на труд на борда или индивидуално оборудване, при условие че посочените инвестиции надхвърлят изискванията съгласно правото на Съюза или националното право“ Извършени плащания – 2 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 15 762,40 лв.

Мярка 1.3. „Окончателно преустановяване на риболовните дейности“. Извършени плащания – 8 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 483 173,09 лв.

Мярка 1.6 „Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми и компенсационни режими.“ Извършени плащания – 2 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 326 397,94 лв.

Мярка 1.7 „Добавена стойност, качество на продуктите и използване на нежелания улов“. Извършени плащания – 4 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 359 673,00 лв

Мярка 1.8. „Инвестиции за подобрене на инфраструктурата в рибарските пристанища, инвестиции за подобрене на кейови места за разтоварване. Изграждане или модернизацията на лодкостоянки“. Извършени плащания – 14 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 13 282 139,00 лв.

Мярка 1.9 „Подкрепа за собственици на риболовни кораби и рибари за преодоляване на икономическите последствия от избухването на COVID-19, поради временно преустановяване на риболовната дейност“. Извършени плащания – 69 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 812 645,08 лв.

Приоритет 2. „Насърчаване на устойчивото в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания аквакултури с ефективно използване на ресурсите“.

Мярка 2.2. „Продуктивни инвестиции в аквакултура“. Извършени плащания – 77 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 15 258 473,52 лв.

Мярка 2.3 „Насърчаване на нови производители на аквакултури, развиващи устойчиви аквакултури“. Извършени плащания – 11 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 2 337 623,21 лв.

Мярка 2.5 „Аквакултури, осигуряващи екологични услуги“. Извършени плащания – 2 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 96 683,53 лв.

Мярка 2.6 „Подкрепа за производители на риба и други водни организми за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19. „Извършени плащания – 49 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 2 113 039,85 лв.

Приоритет 3. „Насърчаване на изпълнението на ОПОР”

Мярка 3.1. „Контрол и изпълнение“. Извършени плащания – 30 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 8 515 120,39 лв.

Мярка 3.2. „Събиране на данни“. Извършени плащания – 7 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 3 668 479,65 лв.

Приоритет 4. „Увеличаване на заетостта и териториалното сближаване“

Мярка 4.1 „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР, в това число създаване на Национална рибарска мрежа“. Извършени плащания – 13 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 508 571,54 лв.

Мярка 4.2. „Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие“. Извършени плащания – 118 бр. на обща стойност на субсидията 4 743 779,26 лв.

Приоритет 5 „Насърчаване на предлагането на пазара и преработването“

Мярка 5.1. „Планове за производство и предлагане на пазара“. Одобрени проекти – 1 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 55 500 лв.

Мярка 5.3. „Създаване на организации на производители, на асоциации от организации на производители или на междубраншови организации. Търсене на нови пазари и подобряване на условията за пускане на пазара на продукти от риболов и аквакултури. Извършени плащания – 6 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 257 865,78 лв.

Мярка 5.4. „Преработване на продуктите от риболов и аквакултури“. Извършени плащания – 28 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 11 857 051,65 лв.

Мярка 5.4. „Подкрепа за преработвателни предприятия на продукти от риболов и аквакултури за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“. Извършени плащания – 20 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 599 000,00 лв.

Приоритет 6. „Насърчаване на изпълнението на интегрираната морска политика“

Мярка 6.1 „Интегрирано морско наблюдение“. Извършени плащания – 1 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 905 127,18 лв.

Приоритет 7 „Техническа помощ“

Извършени плащания – 42 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 6 138 734,73 лв.

4.1.3 Мониторинг

Съгласно чл. 2 от Споразумението за делегиране на функции по прилагане на ПМДР 2014-2020 бяха извършени проверките за изпълнение на производствените програми на бенефициентите, за използване на финансираните активи по предназначение, както и проверките за изпълнение на мониторинговите индикатори за резултат. През 2020 г. са извършени административни проверки на 24 проекта, попадащи в период на мониторинг след окончателно изплащане на безвъзмездната финансова помощ, като на 7 от тях на база риск-анализ бяха извършени и проверки на място от дирекция „Технически инспекторат“. Резултатите от проверките са обобщени и докладвани на УО на ПМДР.

Таблица № 24 - Извършени плащания в лева от ПМДР 2014-2020 г. за 2020 г.

Схема	ЕФМДР	НБ	Общо
1.2. Здраве и безопасност	11 547.53	4 214.87	15 762.40
1.6. Опазване и възст. на морското разнообразие и екосистеми	239 119.11	87 278.83	326 397.94
1.7. Добавена стойност, качество на продуктите	86 198.57	31 462.59	117 661.16
1.8. Рибарски пристанища, кейове за разтоварване, рибни борси	4 062 287.57	1 482 740.49	5 545 028.06
1.9. Временно преустановяване на риболовната дейност - COVID 19	1 327 943.79	484 701.29	1 812 645.08
2.2. Продуктивни инвестиции в аквакултурите	1 542 674.20	514 224.75	2 056 898.95
2.3. Насърчаване на нови производители на аквакултури	1 285 553.10	428 517.73	1 714 070.83
2.5. Аквакултури, осигуряващи екологични услуги	72 512.65	24 170.88	96 683.53
2.6. Мерки в областта на общественото здраве COVID-19	1 644 779.89	548 259.96	2 193 039.85
3.2. Събиране на данни	397 216.76	99 304.19	496 520.95
4.1. Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР	-694.62	-122.58	-817.20
4.2. Изпълнение на стратегиите за ВОМР	2 042 540.58	360 448.49	2 402 989.07

5.3. Предлагање на пазара	55 713.00	18 571.00	74 284.00
5.4. Преработване на продуктите от риболов и аквакултури	3 615 150.13	1 205 050.12	4 820 200.25
5.4.Преработване на продуктите от риболов и аквакултури-COVID19	1 019 250.00	339 750.00	1 359 000.00
6.1. Насърчаване изпълн. на ИМП - чл.80,т.1,ал.1 от Рег.508/2014	678 845.38	226 281.80	905 127.18
7.1.Техническа помощ ПМДР	1 678 545.74	559 515.27	2 238 061.01
Контрол и изпълнение 70%/30%	536 699.52	230 014.08	766 713.60
Контрол и изпълнение 90%/10%	94 220.14	10 468.91	104 689.05
Общо	20 390 103.04	6 654 852.67	27 044 955.71

*Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

Таблица № 25 - Извършени плащания в лева от ПМДР 2014-2020 г. към 31.12.2020 г.

Схема	ЕФМДР	НБ	Общо
1.2. Здраве и безопасност	11 547.53	4 214.87	15 762.40
1.3. Окончателно преустановяване на риболовните дейности	241 586.54	241 586.55	483 173.09
1.6. Опазване и възст. на морското разнообразие и екосистеми	239 119.11	87 278.83	326 397.94
1.7. Добавена стойност, качество на продуктите	263 496.45	96 176.55	359 673.00
1.8. Рибарски пристанища, кейове за разтоварване, рибни борси	9 730 495.05	3 551 643.95	13 282 139.00
1.9. Временно преустановяване на риболовната дейност - COVID 19	1 327 943.79	484 701.29	1 812 645.08
2.2. Продуктивни инвестиции в аквакултурите	11 383 854.78	3 794 618.74	15 178 473.52
2.3. Насърчаване на нови производители на аквакултури	1 753 217.39	584 405.82	2 337 623.21
2.5. Аквакултури, осигуряващи екологични услуги	72 512.65	24 170.88	96 683.53
2.6. Мерки в областта на общественото здраве COVID-19	1 644 779.89	548 259.96	2 193 039.85
Контрол и изпълнение 70%/30%	536 699.52	230 014.08	766 713.60
Контрол и изпълнение 90%/10%	6 973 566.09	774 840.70	7 748 406.79
3.2. Събиране на данни	2 934 783.72	733 695.93	3 668 479.65
4.1. Подготвителна помощ за стратегии за ВОРП	432 285.77	76 285.77	508 571.54
4.2. Изпълнение на стратегиите за ВОРП	3 901 364.81	688 476.42	4 589 841.23

5.3. Предлагане на пазара	193 399.33	64 466.45	257 865.78
5.4. Преработване на продуктите от риболов и аквакултури	9 072 788.64	3 024 263.01	12 097 051.65
5.4.Преработване на продуктите от риболов и аквакултури-COVID19	1 019 250.00	339 750.00	1 359 000.00
6.1. Насърчаване изпълн. на ИМП - чл.80,т.1,ал.1 от Рег.508/2014	678 845.38	226 281.80	905 127.18
7.1.Техническа помощ ПМДР	4 604 050.92	1 534 683.81	6 138 734.73
Общо	57 015 587	17 109 815	74 125 403

*Източник: Счетоводна система на отдел „Финансова отчетност“

4.2. СЕРТИФИЦИРАЩ ОРГАН ПО ОПРСР 2007-2013 г. и ПМДР 2014-2020 г.

4.2.1. Сертификация на разходите по Програма за морско дело и рибарство (ПМДР) 2014 - 2020 г.

През 2020 г. в съответствие с член 131, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от Сертифициращият орган (СО) на ПМДР 2014 - 2020 са изпратени четири заявления за междинно плащане до Европейската комисия за възстановяване на разходите направени от бенефициерите и платени за изпълнение на операциите. Сертифицираните от СО за 2020 г. публични разходи по ПМДР 2014-2020 са общо в размер на 22 945 886,63 лв., от които 17 274 250,77 лв. е съфинансиране от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и 5 671 635,86 лв. са средствата от Националния бюджет и включват разходи декларираните от бенефициентите по общо 191 броя подадени искания за плащане. От началото на програмата до 31.12.2020 г. кумулативно от СО са сертифицирани 66 336 850,65 лв. публични средства, от които 51 169 264,23 лв. са от ЕФМДР и 15 167 586,42 лв. е националното съфинансиране. Отчетеното изпълнение на бюджета по ПМДР общо е 32,52% и е с 11,24% в повече спрямо 2019 г.

Таблица № 26 – Сертифицирани разходи по приоритетни оси по ПМДР 2014 - 2020 към 31.12.2020 г. в лева

Приоритетна ос	Бюджет общо по ПМДР 2014-2020	Сертифицирани разходи			Процент на изпълнение към бюджета
		Съфинансиране от ЕС	Национално съфинансиране	Общо публични средства	
1	2	3	4	5	6
Приоритетна ос 1 - Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите	35 918 704.08	9 784 264.22	3 724 087.88	13 508 352.10	37.61%

Приоритетна ос 2 - Насърчаване на устойчиви в екологично отношение, иновативни, конкурентоспособни и основани на знания аквакултури, характеризиращи се с ефективно използване на ресурсите	60 339 827.10	13 270 499.51	4 423 500.37	17 693 999.88	29.32%
Приоритетна ос 3 - Насърчаване изпълнението на ОПОР	22 691 856.77	10 182 199.41	1 623 499.02	11 805 698.43	52.03%
Приоритетна ос 4 - Увеличаване на заетостта и териториалното сближаване	36 338 246.23	3 703 463.84	653 553.10	4 357 016.94	11.99%
Приоритетна ос 5 - Насърчаване на предлагането на пазара и преработването	31 860 785.93	9 624 786.33	3 208 262.24	12 833 048.57	40.28%
Приоритетна ос 6 - Насърчаване на изпълнението на интегрираната морска политика	6 062 980.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
Приоритетна ос 7 - Техническа помощ	10 756 900.00	4 604 050.92	1 534 683.81	6 138 734.73	57.07%
Общо:	203 969 300.11	51 169 264.23	15 167 586.42	66 336 850.65	32.52%

**Източник: ДФ „Земеделие“*

В изпълнение на дейностите по прилагане на ПМДР 2014 - 2020 г. на 29.04.2020 г. се прие от Европейската комисия Годишният счетоводен отчет изпратен от СО за пета счетоводна година с период от 01.07.2019 г. – 30.06.2020 г. съгласно чл. 126 (б) и във връзка с чл. 138 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Преведените за 2020 г. средства от Комисията общо в размер на 22 226 918,55 лв. представляващи предварително финансиране по Програмата и възстановени междинни плащания от 17 794 632,50 лв.

Проведени одити през 2020 г.

През 2020 г. от Одитен орган на ПМДР 2014-2020 – Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ (ИАСОСЕЗФ) са извършени следните одити:

- Четвърти системен одит за изразяване на увереност относно ефективното функциониране на Системите за управление и контрол (СУК) на Управляващия орган (УО) и Междинното звено (МЗ) по ПМДР 2014-2020. Окончателният одитен доклад е представен на 25 януари 2021 г.

- Трети одит на операциите за оценка на законосъобразността и редовността на декларираните пред Европейската комисия разходи през периода 01.07.2019 г. - 30.06.2020 г. по ПМДР. Окончателните одитни доклади с резултатите от проверките на 18 проекта са представени на 22 януари 2021 г.

- Трети системен одит за изразяване на увереност относно ефективното функциониране на Системите за управление и контрол (СУК) на Сертифициращия орган (СО) по ПМДР 2014-2020. Предварителният одитен доклад е представен на 28 януари 2021 г.

Оценени са всички ключови изисквания, засягащи СУК на УО/МЗ, в съответствие с Указанията за Комисията и държавите членки относно обща методология за оценяване на системите за управление и контрол в държавите членки. Категоризираната от одита оценка на системите за управление и контрол в УО/МЗ е, че системите работят ефективно, като е необходимо известно подобрение.

През 2020 г. от Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“, Европейска комисия се извърши Одитна мисия № 2020/BG/Compliance/MARE/E1 с цел документна проверка на извършената от Одитния орган одитна работа, както е определена в член 127 от Регламента за общоприложимите разпоредби. В окончателния доклад одита е получил разумна увереност, че извършената от одитния орган работа е в съответствие с изискванията на член 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Комисията може да разчита на резултатите от одитната дейност, представени от одитния орган в неговия годишен контролен доклад и одитно становище.

4.2.2. Осъществяване на дейности по прилагане на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) 2007 - 2013 г.

През 2020 г. от Сертифициращия орган по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г. са осъществявани дейности свързани с актуализиране и поддържане на книгата на длъжниците по програмата, както и по подготовка на проект за изменение на Окончателен Сертификат, Отчет за разходите и Заявление за плащане във връзка с нейното приключване.

5. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА СУМИТЕ ПО ЛИНИЯ НА РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ ЗА 2020 г.

Таблица № 27 - Реално възстановените средства от страна на Европейската комисия към България през 2020 г.

ЕЗФРСР	565 916 828
ЕФГЗ	1 552 333 552
ЕФР/ЕФМДР (заедно с авансово получени суми)	22 226 918
Общо възстановени от ЕК	2 140 477 298

6. АДМИНИСТРИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ И ЛОШИ ВЗЕМАНИЯ В РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ

През 2020 г. в Държавен фонд „Земеделие“ - РА са регистрирани 1193 бр. нови нередности по схемите/мерките на Разплащателната агенция, от които 855 бр. са по схеми и мерки за директни плащания, 326 бр. – по ПРСР и 12 бр. – по селскостопански пазарни механизми. От горепосочените нарушения 1188 бр. са случаите на установени вземания, а 5 бр. са случаите на съмнение за измама. Случаите на нередности по мерки/схеми са както следва:

Таблица № 28 - Брой на нарушенията по схеми/мерки на РА през 2020 г.

Мярка/Схема	ДП	ПРСР	СПМ	ОПРСР	Общо
Установени вземания	856	323	9	0	1188
Съмнения за измама	0	2	3	0	5

Общо	856	325	12	0	1193
-------------	------------	------------	-----------	----------	-------------

За 2020 г. потенциалното финансово изражение на случаите на съмнения за измама възлизат на общо 2 480 403.92 лв. Финансовите последици за случаите на установени вземания са общо 54 317 467.09 лв.

Таблица № 29 - Финансов ефект по схеми/мерки (лв.)

Мярка/Схема	ДП	ПРСР	СПМ	ОПРСР	Общо
Установени вземания	4 765 564.33	48 053 457.10	1 498 445.66	0,00	54 317 467.09
Съмнения за измама	0.00	44 005.50	2 436 398.42	0,00	2 480 403. 92
Общо	4 765 564.33	48 097 462.60	3 934 844.08	0.00	56 797 871.01

Напълно възстановените дългове през 2020 г. са 576 броя. Възстановените средства през 2020 г. по задълженията към РА са на стойност 38 218 923.39 лв.

Регулярно и в срок бяха изпълнявани ангажиментите по отчитане на нередности към външни институции – министър на земеделието, храните и горите министерство на вътрешните работи – дирекция АФКОС, НАП. Беше изготвен годишен финансов отчет по нередности до Главна дирекция „Земеделие” на ЕК за 2020 финансова година.

Регулярно и в срок беше изпълняван ангажиментът за докладване на нередности пред Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) на тримесечна база (за случаи над прага от 10 000 евро). Информацията е изпращана електронно чрез предоставена от ОЛАФ система. През 2020 г. регулярно и в срок беше докладвано развитието на случаи, регистрирани и докладвани пред ОЛАФ в предходни периоди.

II. ПРОГРАМА САПАРД

1. Информация за извършената дейност

1.1. Администриране на нередности

Администрирането и управлението на възникналите лоши вземания по проекти от програма САПАРД включва следните дейности:

- Поддържане и актуализиране на информацията, налична в „Централния регистър на длъжниците” и „Книгата на длъжниците” по програмата за всички налични в тях бенефициери;
- Изготвяне на доклади до дирекция „Национален фонд” на Министерство на финансите за приключени като несъбираеми случаи на нередности по програма САПАРД;
- Проследяване и отразяване на събираемостта на вземанията по програма САПАРД от Националната агенция за приходите;
- Изготвяне и изпращане до дирекция „Национален фонд” на Министерство на финансите на коректно осчетоводените приходи и разходи, възникнали във връзка с регистрираните лоши дългове; на тримесечните финансови отчети, отразяващи общия размер на лошите дългове; на отразената информация на тримесечна база за движението по параграфите на Единната бюджетна класификация и на съставените на тримесечна база баланс и оборотна ведомост на програма САПАРД.

- Осчетоводяване на постъпили погасителни плащания; ежемесечно изчисляване и осчетоводяване на дължими лихви от бенефициенти - лоши длъжници по програма САПАРД. Изготвяне на тримесечни финансови отчети, месечен отчет по параграфите на ЕБК, сборни оборотни ведомости и баланс, предоставяни на дирекция „Национален фонд” на Министерство на финансите.

- През 2020 г. е извършено равнение между данните за лошите вземания на партидно ниво в счетоводната система и финансовия отчет към Книга на длъжници към 31.12.2020 г.

- В изпълнение на задължението за докладване на тримесечна база до дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз” (АФКОС)/МВР на всички приложени процедури, във връзка с регистрираните нередности на ниво проект, и проследяване на всички последващи административни и съдебни действия, за всяко тримесечие на 2020 г. са изготвени и изпратени уведомления за нередности на английски език, на хартиен носител.

- Съгласно Заповед № 03-РД/2773 от 28.11.2011 г. ежемесечно се извършват регулярни проверки за промени в актуалното състояние на бенефициенти - длъжници по програма САПАРД в правно информационна система АПИС. Информацията се обработва по компетентност в срок. В резултат на констатациите се предприемат мерки по администриране на дълговете. В тази връзка периодично се извършва преглед, анализ и комуникация с външни институции, както и с други звена на ДФЗ по отношение окомплектоването и обосновката при изразяване на предложение за вземане на крайно решение относно прилагане на процедура по регистрирани нередности, с оглед спазване на административните изисквания на дирекцията.

Обобщени данни за моментното състояние на лошите вземания към края на 2020 г. са представени по-долу:

Таблица № 30 - Проследяване на основните показатели в Книгата на длъжниците към 31.12.2020 г.

Салда в Книга на длъжниците (главници)	Брой Дългове	ЕС лв.	НБ лв.	Всичко лв.
Суми за възстановяване	61	0,00	24 139 174,98	24 139 174,98
Несъбираеми суми	105	0,00	63 607 404,47	63 607 404,47
ВСИЧКО:	166		-	87 746 579,45

През 2020 г. възстановените суми от длъжници по програма САПАРД са в размер на 115 494,35 лв., от които главници в размер на 99 899,73 лв. и лихви в размер на 15 594,62 лв.

III. НАЦИОНАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

A. КРАТКОСРОЧНИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане” осъществява държавното подпомагане, в т.ч. безвъзмездна помощ и краткосрочно кредитиране, по реда и условията на одобрени от Управителния съвет (УС) на ДФ „Земеделие” целеви субсидии и кредитни линии със средства от Националния бюджет.

През 2020 г. дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане” работи по **33 схеми** за подпомагане на земеделските стопани. По всички действащи схеми за краткосрочно финансиране са подпомогнати **48 447** бенефициери, при **30 568** през предходната година.

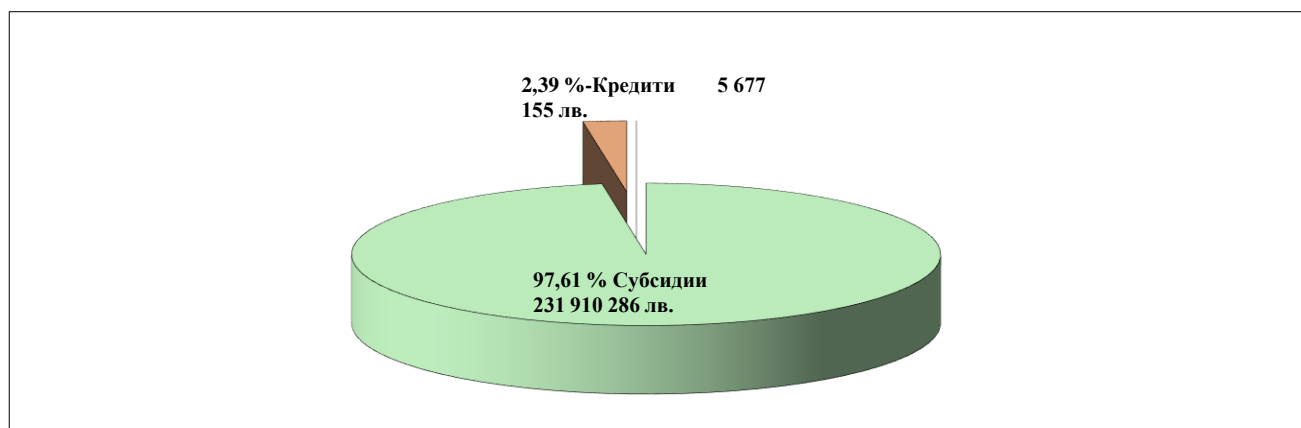
Общо договореният и изплатен ресурс по мерките на краткосрочно субсидиране и кредитиране е **237 587 441 лв.** (при 154 029 152 лв. през 2019 г):

- Изплатени средства под формата на **субсидии** – **231 910 286 лв.** (при 153 945 152 лв. през 2019 г., 144 755 607 лв. за 2018 г., 121 273 914 лв. през 2017 г., 106 559 381 лв. през 2016 г., 119 598 838 през 2015 г., 98 447 131 г. през 2014 г. и 82 606 304 лв. през 2013 год.), като е налице тенденция на нарастване делът на субсидиите, с ръст на предоставените субсидии спрямо предходната година близо **51 % (при 6 % през 2019 г.)**.

- Изплатени средства под формата на **кредити** – **5 677 155 лв.** (при 2 228 659 лв. за 2018 г., 2 446 314 лв. през 2017 г., 2 460 601 лв. през 2016 г., 2 779 670 лв. през 2015 г. и 3 048 276 лв. през 2014 год.), като е налице тенденция на нарастване делът на кредитите, с ръст на предоставените кредити спрямо предходната година **над два пъти**.

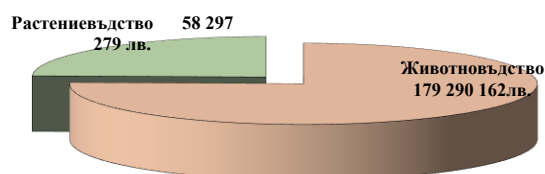
Делът на субсидирането спрямо кредитирането по краткосрочни схеми за подпомагане е близо 97,61 % от общото финансиране.

- Подпомагане на сектор **„Животновъдство“** – **179 290 162 лв.** (при 136 733 134 лв. за 2019 г., 131 824 814 лв. за 2018 г., 104 524 415 лв. през 2017 г., 89 588 952 лв. през 2016 г., 105 194 725 лв. за 2015 г., 84 221 281 лв. за 2014 г. и 59 736 448 лв. през 2013 г.), като е налице ръст на подпомагане спрямо предходната година **с над 31 %**.

- Подпомагане на сектор **„Растениевъдство“** (в т.ч. и кредитиране) – **58 297 279 лв.** (при 17 212 018 лв. за 2019 г., 15 159 452 лв. за 2018 г., 19 195 813 лв. през 2017 г., 16 970 429 лв. през 2016 г., 14 404 113 лв. през 2015 г., 17 274 126 лв. за 2014 г. и 27 186 191 лв. през 2013 г.), като е налице ръст на подпомагането спрямо предходната година **над три пъти**.

Финансирането на сектор „Животновъдство“ възлиза на 75 % от общия усвоен ресурс.

I. ПРЕДОСТАВЕНИ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ ПОМОЩИ

1. Държавни помощи по Регламент (ЕС) № 702/2014

1.1. Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите в трайните насаждения през зимния период.

- Изплатена субсидия: 5 942 174.55 лв.
- Брой подпомогнати: 3 476 бр. (подадени заявления 3476 за пролетни третирания и 2 834 за есенни)

Помощта се предоставя за компенсиране на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи семкови, костилкови овощни видове, ягоди и малини, по закупуване на продукти за растителна защита и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата при овощни видове, ягоди и малини, които се използват за контрол и ликвидиране на вредители, и които са обект на Програмата, в трайните насаждения през зимния период или за т.нар. „зимни пръскания”. Целта е ограничаване на загубите от разпространението на вредители по трайни овощни насаждения (семкови и костилкови овощни видове), ягоди и малини, които се повлияват от приложените извън вегетационния период на културите мерки за контрол и ликвидиране, и с които се унищожават зимуващи форми на вредители. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период и пренотифицирана през 2019 г. до края на 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.2. Помощ за компенсиране разходите при отстраняване и унищожаване на мъртви животни (екарисажи/инсинератори)

- Изплатена субсидия: 15 133 356 лв.
- Брой заявления: 10 бр.
- Брой оператори: 2 бр.

Помощта се предоставя за компенсиране разходи при събиране, извозване, отстраняване и унищожаване на мъртви животни. Предоставя се чрез БАБХ на екарисажи/инсинератори, които предоставят субсидирани услуги на земеделски стопани. Помощта е нотифицирана, одобрена от ЕК до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.3. Помощ за сертифициране на стопанства в сектор „Плодове и зеленчуци“ по стандарта GLOBALG.A.P

- Изплатена субсидия: 29 789.99 лв.
- Брой подпомогнати: 23 бр.

Целта на помощта е чрез въвеждане на стандарта GLOBALG.A.P. да се оптимизира процеса по производство на качествени селскостопански продукти в сектор „Плодове и зеленчуци“, да се намали използването на химически суровини и да се сведе до минимум вредното въздействие върху околната среда на земеделските операции. Помощта е нотифицирана, одобрена от ЕК до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.4. Помощ за участие в изложения и панаири на сектор „Животновъдство” и „Растениевъдство”

- Изплатена субсидия: 402 600 лв.
- Брой подпомогнати ползватели: 9 бр.

Помощта за участие в изложения и панаири в сектор „Животновъдство” и „Растениевъдство” се предоставя посредством субсидирани услуги от съответната развъдна асоциация или организация и не включва директни плащания на парични суми към земеделските стопани. Участието в изложенията цели популяризиране постиженията и възможностите на селскостопански животни, култури и преработени земеделски продукти, показване на постиженията в селекцията, обогатяване на знанията и засилване на контактите в рамките на мероприятията. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2016 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

Предвид ситуацията с пандемията от COVID 19, през 2020 г. преобладаващата част от изложенията са отменени, предвид което има спад в броя на подпомогнатите асоциации и/или организации.

Габлица № 31 – Усвояване на разпределен ресурс по схема за държавна помощ „Помощ за участие в изложения” през 2020 г.

№	Наименование на организацията	Усвояване
1	Българска асоциация Биопродукти	25 600
2	Български киноложки клуб за Българско овчарски куче	50 000
3	Национална асоциация за развъждане на млечни овце в България	81 000
4	Асоциация на коневъдите в България	50 000
5	Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци	50 000
6	Асоциация на месопреработвателите в България	80 000
7	Национален браншови съюз на хлебарите и сладкарите	50 000

8	Асоциация „Български спортен кон“	8 000
9	Български киноложки клуб за Българско овчарски куче	8 000
	Общо усвоени средства:	402 600

1.5. Помощ за участие на земеделски стопани в схема за качество за производство на семена и посадъчен материал.

- Изплатена субсидия: 1 152 669.89 лв.
- Брой подпомогнати: 2 бр.

Помощта се предоставя на малки и средни предприятия в растениевъдството, получили разрешение за производство на посевен материал, чрез предоставяне на субсидирани услуги от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) и от лицата по чл. 6, чл. 7 и чл. 31, ал. 5 от ЗППМ, действащи от името и под контрола на ИАСАС. Целта на помощта е увеличаване на производството и използването на сертифицирани (качествени) семена за зърнени, фуражни, зеленчукови, маслодайни култури, картофи и тютюн, памук, овощен посадъчен материал и лозов посадъчен материал. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.6. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, общо изплатени през 2020 г.

- Изплатена субсидия: 18 438 178.62 лв.
- Брой ползватели: 2 757 бр.

Помощта се предоставя на животновъди, чрез предоставяне на субсидирани услуги от ветеринарни лекари за дейностите по идентификация на животните и извършване на диагностични изследвания на животните при изпълнение на Държавната профилактична програма и програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните. Подпомагат се земеделски стопани, отглеждащи селскостопански животни, чрез покриване на разходите за дейности със задължителен характер, свързани с гарантиране здравето на животните и недопускане на заразни болести и зоонози. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.6.1. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, извършени през 2019 г., изплатени през 2020 г.

- Изплатена субсидия: 2 333 048 лв.
- Брой подпомогнати: 823 бр.

Помощта е за животновъди, чрез предоставяне на субсидирани услуги от ветеринарни лекари за дейностите, извършени от тях през 2019 г., които не са били финансирани през същата година.

1.6.2. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, извършени през периода 01.01.2020 г. – 31.05.2020 г.

- Изплатена субсидия: 5 950 578 лв.
- Брой подпомогнати: 951 бр.

1.6.3. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, извършени през периода 01.06.2020 г. – 31.10.2020 г.

- Изплатена субсидия: 9 643 468 лв.
- Брой подпомогнати: 955 бр.

1.6.4. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, за закупени диагностикуми и ваксини.

- Изплатена субсидия: 511 084.62 лв.
- Брой подпомогнати: 28 бр.

1.7. Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (*Elateridae*)“.

- Изплатена субсидия: 1 789 794.12 лв.
- Брой подпомогнати: 279 бр.

Помощта се предоставя под формата на компенсиране на част от разходите на земеделските стопани по закупуване на продукти за растителна защита за контрол на вредителите по култура картофи, чрез изплащане частта от разходите на земеделските стопани. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.8. Помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция.

- Изплатена субсидия: 897 392.53 лв.
- Брой подпомогнати: 357 бр.

Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.9. Схема за предоставяне на държавна помощ за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне на продуктивността и генетичните качества на животните. Помощта се предоставя на земеделските производители, чрез развъдните организации и ИАСРЖ.

- Изплатена субсидия: 7 368 748.89 лв.

- Брой подпомогнати развъдни организации: 50 бр.

С помощта се подпомагат селекционните дейности в животновъдния сектор чрез предоставяне на субсидирани услуги (за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните) от одобрени организации, (развъдни организации по реда на чл. 29 от Закона за животновъдството и Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ), в случаите в които няма одобрена развъдна организация за определена порода).

Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. за нов програмен период до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.10. Помощ за компенсирание разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera)

- Изплатена субсидия: 184 118.75 лв.
- Брой подпомогнати: 78 бр.

Помощта се предоставя за ограничаване загубите на продукция, причинени от вредителя Доматен-миниращ молец - *Tuta absoluta*, по зеленчукови култури, отглеждани в оранжерии и е под формата на компенсирание на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи домати в оранжерии, по закупуване на продукти и средства за растителна защита за контрол и ликвидиране на вредителя по културата домати. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2019 г. за нов програмен период до края на 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

1.11. Държавна помощ за компенсирание на материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства в резултат на природни бедствия

- Изплатена субсидия: 3 585 лв.
- Брой подпомогнати: 1 бр.

Помощта се предоставя на земеделски стопани за компенсирание на материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери в сектор „Животновъдство”, причинени от природни бедствия. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. до края на 2020 г. Схемата за държавна помощ се прилага по Регламент (ЕС) № 702/2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2020/2008 на Комисията от 8 декември 2020 година по отношение на периода на прилагането. В тази връзка срокът на действие е изменен до 2022 г. и може да се предоставя и през 2021 г.

2. Минимални помощи по Регламент № 1408/2013 г. на Комисията от 18 декември 2013 г., изменен с Регламент (ЕС) № 2019/316 от 21 февруари 2019 г., за прилагане на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на ЕС към помощите de minimis в сектора за производство на селскостопански продукти

С изменението на Регламент № 1408/2013 г. на Комисията от 18 декември 2013 г. с Регламент (ЕС) № 2019/316 се променя максималния индивидуален праг от 15 000 евро на 25 000 евро.

Изплатеният размер през 2020 г. на минималните помощи от типа de minimis по Регламент № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2019/316, е в размер общо на **64 206 220 лв.** (при 36 411 764 лв. спрямо 2019 г.), предоставен на **37 597 земеделски стопани** (при 23 836 през 2019 г.).

2.1. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013 от 18 декември 2013 г. на земеделски стопани за покриване разходите по задължителни мерки за контрол за съответствие във връзка с участие в схема за качество защитеното наименование за произход „Странджански манов мед“/„Манов мед от Странджа“

- Изплатена субсидия: 10 800 лв.
- Брой подпомогнати: 6 бр.

2.2. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, на регистрираните по Наредба №3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи крави и/или юници и/или биволи, овце майки и/или кози майки

- Изплатена субсидия: 22 911 756.99 лв.
- Брой подпомогнати: 13 521 бр.

2.3. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, на регистрираните по Наредба №3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи крави и/или юници и/или биволи, овце майки и/или кози майки (втори прием)

- Изплатена субсидия: 1 295 060 лв.
- Брой подпомогнати: 1 224 бр.

2.4. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи пчелни семейства през 2020

- Изплатена субсидия: 4 361 378 лв.
- Брой подпомогнати: 4 919 бр.

2.5. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани отглеждащи плодове и зеленчуци, винени лозя и маслодайна роза, както и на земеделски стопани с пропаднали площи (плодове и зеленчуци) под 100%

- Изплатена субсидия: 15 443 243.60 лв.
- Брой подпомогнати: 10 393 бр.

2.6. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани отглеждащи плодове и зеленчуци, винени лозя и маслодайна роза (втори прием)

- Изплатена субсидия: 1 502 343.71 лв.
- Брой подпомогнати: 1 567 бр.

2.7. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) №1408/2013 за компенсиране на щети от пожар, през 2020 г. в обл. Хасково

- Изплатена субсидия: 235 409.24 лв.
- Брой подпомогнати: 38 бр.

2.8. Минимална помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани, претърпели щети над 30 % спад в добива по данни на Селскостопанска академия в резултат от неблагоприятно климатично условие-СУША през 2020

- Изплатена субсидия: 18 385 234.05 лв.
- Брой подпомогнати: 5 925 бр.

2.9. Индивидуални помощи de minimis съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013

- Изплатена субсидия: 60 994 лв.
- Брой подпомогнати: 4 бр.

Помощите се предоставят по инициатива на МЗХГ, след Решение на УС на Фонда.

3. Минимални помощи по Регламент № 1407/2013 г. на Комисията

3.1. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на кланици за организиране изкупуването на дребни преживни животни

- Изплатена субсидия: 253 057 лв.
- Брой подпомогнати: 19 бр.

На подпомагане подлежат **кланици**, фигуриращи в националния електронен регистър на БАБХ за предприятия с одобрение за търговия с храни от животински произход със страните членки, отговарящи на Приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход, с категория свързана дейност код „SH” (клане).

3.2. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на обекти за търговия с храни за компенсиране на част от разходите с последваща реализация на оранжерийна продукция

- Изплатена субсидия: 406 713.53 лв.
- Брой подпомогнати: 23 бр.

На подпомагане подлежат обекти за търговия, регистрирани по чл. 12 от Закона за храните и да са вписани в публичния регистър на БАБХ.

3.3. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на обекти за търговия с храни за компенсиране на част от разходите за транспорт, дистрибуционна логистика и маркетинг на първична земеделска продукция (оранжерийно производство домати и краставици и отглеждани на открито домати, краставици и корнишони, череша и вишни, праскови и нектарини, кайсии и зарзали, ягоди и малини) с оглед нейната последваща реализация

- Изплатена субсидия: 31 838.89 лв.
- Брой подпомогнати: 8 бр.

На подпомагане подлежат обекти за търговия, регистрирани по чл. 12 от Закона за храните, вписани в публичния регистър на БАБХ и включени в списък, изготвен от БАБХ, като за целта в списъка се включват субекти, които имат три или повече обекта за търговия с храни на дребно в отделна административна област или в съседни административни области.

3.4. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на преработвателни предприятия за организиране изкупуването на череша и/или вишни, реколта 2020 за преработката им

- Изплатена субсидия: 88 196.37 лв.
- Брой подпомогнати: 3 бр.

3.5. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 от 17 декември 2013 г. на преработвателни предприятия за компенсиране на част от разходите, свързани с транспорт, логистика, съхранение на готова продукция и други операции по преработката на праскови и нектарини, сливи, малини, домати, пипер и патладжан - реколта 2020 г.

- Изплатена субсидия: 987 835.89 лв.
- Брой подпомогнати: 17 бр.

3.6. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 за компенсиране на част от разходите за транспорт от стопанството до преработвателното предприятие, логистика, сортиране на продукцията, нейното почистване, калибриране и съхранение на готова продукция от ябълки и круши

- Изплатена субсидия: 47 694.87 лв.
- Брой подпомогнати: 3 бр.

На подпомагане по т. 3.4., 3.5., 3.6. подлежат преработвателни предприятия, регистрирани по чл. 12 от Закона за храните и да са вписани в публичния регистър на БАБХ (по списък от БАБХ).

3.7. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 от 17 декември 2013 г. на земеделски стопани за покриване на разходите за клане, транспорт и административни документи в сектор „Говеждо месо“

- Изплатена субсидия: 257 850 лв.
- Брой подпомогнати: 82 бр.

На подпомагане подлежат земеделски стопани – животновъди, занимаващи се с първично производство на селскостопанска продукция – физически лица, еднолични търговци, юридически лица и кооперации, отглеждащи говеда. Цел на помощта – за компенсиране на част от разходите за клане, транспорт и административни документи на говеда през 2020 г.

4. Нотифицирани държавни помощи в съответствие с чл. 107, параграф 3 от Договора за функциониране на ЕС

4.1. Държавна помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия през 2020

- Изплатена субсидия: 5 370 073.99 лв.
- Брой подпомогнати: 519 бр.

Европейската комисия предостави на България възможност да реагира гъвкаво при изплащането на държавни помощи от националния бюджет в случай на неблагоприятни климатични условия и природни бедствия. Средствата могат да бъдат предоставени в срок до 4 години след неблагоприятното събитие. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. до края на 2020 г.

5. Нотифицирани държавни помощи в съответствие с точка 51 от Насоките на Общността за държавни помощи в секторите на земеделието и горското стопанство

Помощта се предоставя на земеделските стопани за реализиране на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към животните в сектори птицевъдство и свиневъдство. Предоставя се за покриване на допълнителни разходи или пропуснати доходи, свързани с изпълнение на доброволни ангажименти, поети за най-малко 5 години. Помощта е нотифицирана, одобрена е от ЕК за нов програмен период и се прилага от 01.01.2018 г. до 31.12.2022 г., може да бъде прилагана и през 2021 г.

5.1. Помощ за реализирането на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към птиците за 2020 г.

- Изплатена субсидия: 37 050 948.10 лв.
- Брой подпомогнати птицевъди: 226 бр.

5.2. Помощ за реализирането на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към свинете за 2020 г.

- Изплатена субсидия: 19 255 304.10 лв.
- Брой подпомогнати свиневъди: 64 бр.

6. Други държавни помощи

6.1. Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19

- Оторизирана субсидия: 52 555 823.23 лв.
- Брой погасени договори: 2 785 бр.

За подпомагане на държавите членки, с цел преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19, конкретна възможност се даде от Европейската комисия чрез Съобщение на Комисията - Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19, за разработване на временни мерки за държавна помощ за осигуряване на ликвидност и достъп до финансиране на предприятията, които през този период са изправени пред внезапен недостиг на средства, за да им се даде възможност да се възстановят от настоящото положение.

Временната рамка очертава периметъра на целенасочена публична подкрепа, за да се гарантира, че на пазарите ще остане достатъчна ликвидност, за да се противодейства на щетите, нанесени на стопанските единици и да се запази непрекъснатостта на икономическата дейност по време на разпространението на COVID-19 и след това.

В тази връзка, при спазване на разпоредбите на съобщението, като мярка за подкрепа на сектор „Земеделие“ е нотифицирана от МЗХГ и одобрена от ЕК (с Решение С(2020) 5958/27.08.2020) схемата на държавна помощ „Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19“, която е с регистрационен номер SA.58328.

За прилагане на помощта е взето Решение на Управителния съвет на ДФ „Земеделие“, (Протокол № 165/03.09.2020 г.) и са утвърдени указания на 07.10.2020 г. от министъра на земеделието, храните и горите.

Подпомагат се земеделски стопани, (микро, малки и средни предприятия) и големи предприятия, регистрирани по реда на Наредба № 3 от 29 януари 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за покриване на дължимите суми по главница и лихва по предоставени от ДФ „Земеделие“ кредити в периода 2008-2012 г. на животновъди, отглеждращи едри и дребни преживни животни и картофопроизводители, които са редовно отсрочени до 27.11.2020 г.

В резултат на предоставената помощ са погасени кредитите, както следва:

При допустими за погасяване 2 887 кредита за животновъдство, са погасени 2 731, което представлява 95 %.

При допустими за погасяване 55 кредита на картофопроизводители, са погасени 54, което е над 98 %.

II. ПРЕДОСТАВЕНИ КРАТКОСРОЧНИ КРЕДИТИ

1. Целеви краткосрочни кредити при референтен лихвен процент

Предоставените краткосрочни кредити са с лихва над референтен лихвен процент и нямат елемент на държавна помощ.

1.1. Краткосрочен кредит на земеделските стопани за производство на зеленчуци полско и оранжерийно производство и/или плодове, реколта 2020 г.

- Отпуснат кредит: 442 765.81 лв.
- Брой подпомогнати: 11 бр.

2.2. Целеви кредит за закупуване на минерален тор и/или семена и използването на неокончателно сертифицирани собствени семена за производство на пшеница, реколта 2021 г.

- Отпуснат кредит: 5 234 388 лв.
- Брой подпомогнати: 55 бр.

III. ОТСРОЧВАНЕ НА КРЕДИТИ

1. Отсрочване на кредити за животновъди, птицевъди и свиневъди, получени през 2008, 2009 и 2010 година и за животновъди, получени през 2012 г.

На земеделските стопани, ползвали кредити за закупуване на фураж и/или фуражни компоненти през периода 2008, 2009 г. и 2010 г. и през 2012 г. се даде възможност същите да бъдат отсрочени до 27.11.2020 г. Лихвата по отсрочването е в размер на 3 % и е над референтната лихва за страната. В този случай, отсрочването не съдържа елемент на държавна помощ, не се генерира и натрупва брутен еквивалент по de minimis.

От общо сключени 4 465 договора през периода 2008-2012 г., отсрочените са 2 887.

Предвид проблемите на сектор „Животновъдство“, включително и смущенията на пазара, в края на 2020 г. на заседание на УС на Фонда е взето решение за ново отсрочване на предоставените краткосрочни кредити до 26.11.2021 г. Лихвата по отсрочването е в размер на 2 %. От възможността за отсрочване могат да се ползват само кредитополучатели, които през стопанската 2019 - 2020 г. отглеждат животни от същото направление, по което е получен кредита (птицевъдство, свиневъдство, животновъдството-едър и дребен рогат добитък) и имат регистриран животновъден обект.

Отсрочването на кредитите е основно за птицевъди и свиневъди. Предвид предоставената възможност от погасяване на кредитите на животновъдите с ЕПЖ и ДПЖ, от възможността за ново отсрочване на дължимите кредити могат да се възползват само кредитополучатели, които са подали заявление по схема за държавна помощ „Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19“, за погасяване на кредити до 100 000 евро, като отсрочването е за остатъка от непогасеното задължение.

IV. ПРЕДОСТАВЕН РАЗМЕР НА МИНИМАЛНИ ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ЗА ПЕРИОД ОТ ТРИ ДАНЪЧНИ ГОДИНИ ОТ 2018 ДО 2020

1. Минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година, изменен с Регламент (ЕС) 2019/316 от 21 февруари 2019 г.

От 2019 г., Регламент (ЕС) № 1408/2013 е изменен с Регламент (ЕС) 2019/316 от 21 февруари 2019 г. С него се изменят максималния индивидуален праг от 15 000 евро на 25 000 евро, а националният праг за България - от 85 059 046 лв. (43 490 000 евро) на 124 437 825 лв. (63 624 050 евро).

Общо усвоените средства под формата на минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) 2019/316, за период от **три данъчни години от 2018 до 2020 г.**, възлиза на сумата от **123 059 854.47лв.** С усвоеният размер не се надвишава националният праг на максималния кумулиран размер на помощта de minimis за тригодишен период от 124 437 825.71 лева.

Таблица № 32 – усвоени средства под формата на минимални помощи De minimis по Регламент (ЕС) № 1408/2013 за период от три данъчни години от 2017 до 2019 г.

МАКСИМАЛЕН ПРАГ НА DE MINIMIS ЗА 3 ГОДИНИ (ЛВ.)	124 437 825.71
Общо усвоен ресурс по de minimis за периода 2018-2020 г. (ЛВ.), в т.ч.:	123 059 854.47
Усвоен ресурс по de minimis през 2018 г. (ЛВ.)	22 441 870.50
Усвоен ресурс по de minimis през 2019 г. (ЛВ.)	36 411 764.38
Усвоен ресурс по de minimis през 2020 г. (ЛВ.)	64 206 219.59
ОСТАТЪК ЗА УСВОЯВАНЕ ПО DE MINIMIS ДО НАЦИОНАЛНИЯ ПРАГ (ЛВ.)	1 377 971.24

2. Минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 717/2014

През периода от **три данъчни години от 2018 до 2020 г.**, няма предоставени средства по Регламент (ЕС) № 717/2014.

Таблица № 33 – Минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 717/2014

	в евро	в лева
Максимален кумулиран размер на помощи de minimis, съгласно приложение към Регламент (ЕС) № 717/2014	1 270 000	2 483 904
Общо усвоени финансови средства по de minimis за периода 2018 - 2020		0
Остатък към 31.12.2020 г.		2 483 904

V. АДМИНИСТРИРАНЕ НА КРАТКОСРОЧНИТЕ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

С цел оптимизиране на работата и синхронизиране с изискванията за контрол, през 2020 г., дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане” продължи с разработване на нови функционалности по модули за администриране на краткосрочните схеми под ИСАК. В преобладаващата си част вече се работи в ИСАК, с изключение на схеми, които се прилагат от единични бенефициери и не е приложимо администрирането под ИСАК.

Актуализирани бяха 23 модула за прилагане на краткосрочни схеми за подпомагане и са разработени 6 нови модула по прилагане на нови държавна помощ.

1. Усвояване на краткосрочни схеми за подпомагане

1.1. Държавни помощи и краткосрочни кредити през 2020 г.

Таблица № 34 – Усвояване на краткосрочни схеми за подпомагане, Държавни помощи и краткосрочни кредити през 2020 г.

Наименование за финансиране		Утвърден бюджет	Усвояване	Брой
Общо държавни помощи-краткосрочни схеми, в т.ч.		232 856 500	231 910 286	48 381
* Растениевъдство		53 068 115	52 620 124	22 714
* Животновъдство		179 788 385	179 290 162	25 667
Общо минимални помощи de minimis по Регламент 1408/2013		64 499 315	64 206 220	37 597
Общо кредити		30 000 000	5 677 154,71	66
Общо държавни помощи и кредити		262 856 500	237 587 441,13	48 447
№	Наименование на държавната помощ	Усвояване (лева)	Брой бенефициери	
I. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 702/2014				
1.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период	5 942 174,55	3 476	
2.	Помощ за компенсиране на разходите при отстраняване и унищожаване на мъртви животни - екарисажи/ инсинератори	15 133 356,48	2	
3.	Помощ за сертифициране на стопанства в сектор „Плодове и зеленчуци“ по стандарта GLOBALG.A.P	29 789,99	23	
4.	Помощ за участие в изложения	402 600,00	9	
5.	Помощ за участие на земеделски стопани в схема за качество за производство на семена и посадъчен материал	1 152 669,89	2	
6.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, в т. ч.:	18 438 178,62		
6.1.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, за дейности неотчетени през 2019 г.	2 333 048,00	823	
6.2.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните“;	5 942 625,00	948	

	за изпълнение не мероприятия, извършени в периода 01.01.2020 – 31.05.2020		
6.3.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните“, за изпълнение не мероприятия, извършени в периода 01.01.2020 – 31.05.2020	7 953,00	3
6.4.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните“, за изпълнение не мероприятия, извършени в периода 01.06.2020 – 16.11.2020	9 643 468,00	955
6.5.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните“, за закупени от БАБХ ваксини и диагностикуми.	511 084,62	28
7.	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (Elateridae)	1 789 794,12	279
8	Помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция за 2020 г.	897 392,53	357
9	Помощ за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните	7 368 748,89	50
10	Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец - Tuta absoluta Meyrick (Lepidoptera)“ - оранжерийно производство	184 118,75	78
11	Помощ за компенсиране на материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери в резултат на природни бедствия, настъпили през 2020 г.	3 585,00	1
II. РЕГЛАМЕНТ 1408/2013			
1	Индивидуални помощи de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, щети от пожар, обл. Пазарджик	15 900,00	1
2	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013 от 18 декември 2013 г. на земеделски стопани за покриване разходите по задължителни мерки за контрол за съответствие във връзка с участие в схема за качество защитеното наименование за произход „Странджански манов мед“/„Манов мед от Странджа“	10 800,00	6

3	Индивидуална помощ de minimis съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, за изхранване на животни, обл. Плевен	2 300,00	1
4	Индивидуална помощ de minimis съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, за изхранване на животни, обл. Хасково	37 034,00	1
5	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, на регистрираните по Наредба №3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи крави и/или юници и/или биволи, овце майки и/или кози майки	22 911 756,99	13 521
6	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, на регистрираните по Наредба №3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи крави и/или юници и/или биволи, овце майки и/или кози майки (втори прием)	1 295 060,00	1 224
7	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани, отглеждащи пчелни семейства през 2020 г.	4 361 378,00	4 919
8	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани отглеждащи плодове и зеленчуци, винени лозя и маслодайна роза, както и на земеделски стопани с пропаднали площи (плодове и зеленчуци) под 100%	15 443 243,60	10 393
9	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани отглеждащи плодове и зеленчуци, винени лозя и маслодайна роза (втори прием)	1 502 343,71	1 567
10	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) №1408/2013 за компенсиране на щети от пожар през 2020 г. в обл. Хасково	235 409,24	38
11	Индивидуална помощ de minimis съгласно Регламент (ЕС) 1408/2013, за изхранване на животни, обл. Хасково	5 760,00	1
12	Минимална помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани, претърпели щети над 30 % спад в добива по данни на Селскостопанска академия в резултат от неблагоприятно климатично условие-СУША през 2020	18 385 234,05	5 925
III. РЕГЛАМЕНТ 1407/2013			
1	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на кланици за организиране изкупуването на дребни преживни животни	253 057,00	19
2	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на обекти за търговия с храни за компенсиране на част от разходите с последваща реализация на оранжерийна продукция	406 713,53	23

3	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на обекти за търговия с храни за компенсиране на част от разходите за транспорт, дистрибуционна логистика и маркетинг на първична земеделска продукция (оранжерийно производство домати и краставици и отглеждани на открито домати, краставици и корнишони, череши и вишни, праскови и нектарини, кайсии и зарзали, ягоди и малини) с оглед нейната последваща реализация	31 838,89	8
4	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 на преработвателни предприятия за организиране изкупуването на череши и/или вишни, реколта 2020 за преработката им	88 196,37	3
5	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 1407/2013 от 17 декември 2013 г. на преработвателни предприятия за компенсиране на част от разходите, свързани с транспорт, логистика, съхранение на готова продукция и други операции по преработката на праскови и нектарини, сливи, малини, домати, пипер и патладжан - реколта 2020 г.	987 835,89	17
6	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 за компенсиране на част от разходите за транспорт от стопанството до преработвателното предприятие, логистика, сортиране на продукцията, нейното почистване, калибриране и съхранение на готова продукция от ябълки и круши;	47 694,87	3
7	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 от 17 декември 2013 г. на земеделски стопани за покриване на разходите за клане, транспорт и административни документи в сектор „Говеждо месо“	257 850,00	82
IV. Нотифицирани държавни помощи в съответствие с чл. 107, параграф 3 от Договора за функциониране на ЕС			
1.	Държавна помощ за компенсиране загубите за пропаднали площи, от неблагоприятни събития през 2020	5 370 073,99	519
V. Нотифицирани държавни помощи в съответствие с точка 51 от Насоките на Общността за държавни помощи в секторите на земеделието и горското стопанство			
1.	Помощ за реализирането на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към птиците за 2020	37 050 948,10	226
2.	Помощ за реализирането на доброволно поети ангажименти за хуманно отношение към свинете за 2020	19 255 304,10	64
VI. Други			
1.	Други държавни помощи, неизплатени от предходни години	56 322,04	1
2	Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за	52 555 823,23	2 785

	преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19		
КРАТКОСРОЧНИ КРЕДИТИ			
1	Краткосрочен кредит на земеделските стопани за производство на зеленчуци полско и оранжерийно производство и/или плодове, реколта 2020	442 765,81	11
2	Целеви кредит за закупуване на минерален тор и/или семена и използването на неокончателно сертифицирани собствени семена за производство на пшеница, реколта 2021 г.	5 234 388,90	55

Б. ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

През 2020 г. националното подпомагане на земеделските производители се осъществява чрез прилагането на схеми за кредитиране и за държавни помощи, както следва:

- Схема за кредитиране със средства на Държавен фонд „Земеделие” на лица с одобрени проекти по „Национална програма по пчеларство за тригодишния период 2020 – 2022 година”;
- Кредитна схема на Държавен фонд „Земеделие” за инвестиции в селското стопанство;
- Схема за кредитиране и държавна помощ „Инвестиции за изграждане на търговски помещения и закупуване на търговско оборудване за земеделски производители, осъществяващи директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход”
- Държавна помощ „Инвестиции за закупуване на съоръжения за добив и съхранение на сурово мляко и съоръжения за изхранване на новородени животни с мляко“;
- Държавна помощ „Инвестиции в материални активи в земеделски стопанства, свързани с първично производство на растениевъдна земеделска продукция“;
- Държавна помощ „Инвестиции за закупуване или изграждане на обекти за преработка и/или обработка на сурово мляко“;
- Държавна помощ „Инвестиции за изграждане на кланични пунктове”.

1. Схема за кредитиране със средства на ДФ „Земеделие” на лица с одобрени проекти по „Национална програма по пчеларство за тригодишния период 2020 – 2022 година”.

Схемата за кредитиране със средства на Държавен фонд „Земеделие” на лица с одобрени проекти по Националната програма по пчеларство (НПП) се прилага за девета поредна година, като това допринесе за значително увеличение в усвояването на средствата по Националната програма по пчеларство.

По условията на схемата се предоставя възможност на голям брой земеделски производители да осигурят чрез кредит необходимия им финансов ресурс за реализация на одобрени проекти по Мерки А, Б, В и Д от НПП - закупуване на нови кошери, отводки, пчелни майки, ветеринарно-медицински препарати, пчеларско оборудване и прикачен инвентар за подвижно пчеларство.

Максималният размер на кредита е до 95 % от размера на полагащата се безвъзмездна финансова помощ по мерки А, Б, В и Д от НПП, изчислено въз основа на реално договорените разходи по сключени договори за покупко-продажба на активите одобрени в договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по НПП, а лихвеният процент е в размер на 3% годишна лихва.

За срока на прием по схемата са подадени **125 заявления** за кредит, като всички са обработени и са финансирани. Сумата на предоставените средства е **522 793.51 лева**.

Погасяването на кредита, дължимите лихви се осъществява чрез прихващане от одобрената финансова помощ по НПП. При наличие на остатък по кредита, се дава възможност кредитополучателят да погаси разликата за собствена сметка, еднократно или за срок от една година.

Преди старта на приема на заявления за отпускане на кредит дирекция „Инвестиционни схеми за подпомагане“ изготви проект на Схема за кредитиране със средства на Държавен фонд „Земеделие“ на лица с одобрени проекти по „Национална програма по пчеларство за тригодишния период 2020 – 2022 година“. Схемата беше утвърдена с решение на УС по протокол 158 от 12.05.2020 г. На същото заседание беше взето и решение за отпадането на таксата за обработка и управление по кредитите.

След извършено прихващане с одобрената финансова помощ напълно са погасени 124 бр. кредита, като прихванатата сума е в размер на 521 171.36, а 1 бр. кредит е разсрочен за срок от една година. Към 31.12.2020 г. остатъчният дълг е в размер на 1 622,15 лева

Разпределението на финансираните средства по области е отразено в следната таблица.

Таблица № 35 - Разпределение по области

Областна дирекция	Брой кредити	Финансирана сума. лева
Бургас	5	21 762.49
Варна	8	48 449.77
Велико Търново	11	46 241.48
Враца	3	18 410.50
Габрово	1	4 532.95
Добрич	11	35 733.75
Ловеч	1	10 856.29
Монтана	2	9 760.00
Плевен	7	23 366.50
Пловдив	5	15 597.36
Разград	2	10 442.00
Русе	3	5 795.00
Силистра	19	65 197.06
Сливен	4	19 950.00
София - град	2	10 503.50
София-област	1	5 492.90
Стара Загора	6	35 673.70
Търговище	11	42 811.74
Хасково	4	11 145.00

Шумен	4	22 812.00
Ямбол	15	58 259.52
Общо:	125	522 793.51

**Източник: информационна система „Кредитен регистър”*

2. Кредитна схема на ДФ „Земеделие” за инвестиции в селското стопанство

Кредитната схема на Държавен фонд „Земеделие” за инвестиции в селското стопанство е с три основни направления - „Растениевъдство”, „Животновъдство” и „Техническо обезпечаване”. Схемата цели стимулиране на инвестиционния процес, повишаване на конкурентоспособността и качеството на произведената селскостопанска продукция посредством облекчаване на достъпа до кредитен ресурс.

Дейностите и обектите, предвидени за финансово подпомагане са:

- създаване, възстановяване и отглеждане на трайни насаждения и инвестиции в оранжерийното производство;
- създаване и оборудване на животновъдни ферми и закупуване на чистопородни, хибридни и стокови животни;
- закупуване на техника, оборудване и инвентар, използвани в селското стопанство.

Кредитите по схемата са със срок на погасяване от 12 месеца до 114 месеца в зависимост от вида на инвестицията, в които срокове се включват иgratisни периоди по отношение издължаване на главницата.

Инвестиционните проекти се финансират при годишен лихвен процент, равен на референтния лихвен процент, приложим към датата на сключване на договора за кредит, но не по-нисък от определения от Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие” за 2020 г. – 3 % при пряко кредитиране и до 7 % при рефинансиране чрез търговски банки. За финансираните пряко от Държавен фонд „Земеделие” кредити таксата за обработка и управление е 0.5 %.

По Кредитната схема на Държавен фонд „Земеделие” за инвестиции в селското стопанство през 2020 г. има 3 броя постъпили искания за кредит. Общата сума е в размер на 141 460,00 лева.

Към 31.12.2020 г. е одобрено и финансирано едно заявление за кредит на стойност от 49 900,00 лева.

Във връзка с прилагането на Кредитната схема през август 2020 г. дирекция „Инвестиционни схеми за подпомагане“ изготви Правилник за изменение и допълнение на Правилника за дейността на Държавен фонд „Земеделие“. Измененията и допълненията са по отношение дейността и правомощията на Кредитния съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

3. Схема за кредитиране и държавна помощ „Инвестиции за изграждане на търговски помещения и закупуване на търговско оборудване за земеделски стопани, осъществяващи директни доставки на малки количества суровини и храни от селскостопански животни”

През 2020 за девета поредна година бе прилагана и схемата за държавна помощ “Инвестиции за изграждане на търговски помещения и закупуване на търговско оборудване за земеделски стопани, осъществяващи директни доставки на малки количества суровини и храни от селскостопански животни”.

Схемата за държавна помощ дава възможност за възстановяване на 50 % от извършените разходи за изграждане на търговски помещения и закупуване на търговско оборудване за осъществяване на директни доставки на малки количества суровини и храни от животински

произход. В обхвата на схемата се включва закупуването на млекомати, построяването или приспособяване на съществуваща сграда/помещение за нуждите на обект за търговия на дребно, закупуването на хладилници, хладилни витрини и друго специфично търговско оборудване. За осигуряване финансирането на тези проекти, кандидатите имат възможност да ползват и кредитиране със средства на ДФ „Земеделие”. Срокът за изпълнение на инвестицията за всеки проект е до 9 месеца след датата на сключване на договора

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата с решение от 15.01.2020 г. е в размер на 150 000,00 лева. През 2020 г. не беше отворен прием по схемата.

През годината е реализирана инвестицията по един проект от одобрените през 2019 г., като е изплатена държавна помощ в размер на 9 800,00 лева.

4. Схемата за държавна помощ „Инвестиции за закупуване на съоръжения за добив и съхранение на сурово мляко и съоръжения за изхранване на новородени животни с мляко“.

През 2020 г. за втора поредна година бе приложена схемата за държавна помощ „Инвестиции за закупуване на съоръжения за добив и съхранение на сурово мляко и съоръжения за изхранване на новородени животни с мляко“.

Схемата за държавна помощ дава възможност за възстановяване на 50 % от извършените разходи за закупуване на съоръжения за добив и съхранение на сурово мляко и съоръжения за изхранване на новородени животни с мляко, но не повече от 25 000.00 лева. В обхвата на схемата се включва закупуването на съоръжения за добив на сурово мляко – стационарни доилни инсталации, оборудване и съоръжения, мобилна доилна инсталация, включително разположена върху платформа, оборудване на помещение за съхранение на мляко – хладилна вана, хладилен танк, мивка и хладилник, както и съоръжения за изкуствено захранване на новородени животни с мляко.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата с решение от 15.01.2020 г. е в размер на 2 000 000.00 лева. В бюджета на помощта се включват и поетите ангажименти по сключени договори за държавна помощ по реда на Указанията за прилагане на схема за държавна помощ „Инвестиции за закупуване на съоръжения за добив и съхранение на сурова мляко и съоръжения за изхранване на новородени животни с мляко” за 2019 г. Поради големият брой постъпили проектни предложения през месец октомври по схемата бяха отпуснати допълнителни 400 000,00 лева бюджет за подпомагане. Подадените в срока за прием проектни предложения са 114 бр. с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 4 888 457,78 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 2 368 382,88 лева. Към 31.12.2020 г. в рамките на наличния бюджет по схемата са сключени 46 договори за държавна помощ на обща стойност 1 013 807,69 лева. Разгледани са 57 бр. проектни предложения, по които не са сключени договори поради недостатъчен бюджет. Необходимият бюджет за държавна помощ за тези проекти е 1 064 049,15 лева. Поради недопустимост на кандидатите са отказани 6 бр. проектни предложения с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 316 686,85 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях – 148 863,43 лева. Сключени са 5 бр. споразумения за прекратяване на договора за предоставяне на държавна помощ с обща стойност на инвестиционните разходи 210 490,93 лева и допустим размер на държавна помощ 101 377,42 лева.

Разпределението на подадените през 2020 г. проекти по схемата за държавна помощ е отразено в следната таблица. Извършено е на база на данните от одобрените проекти, като към тях са включени и данните от проектите, които са в процес на разглеждане и одобрение.

Таблица № 36 – Постъпили проекти

Проекти	Брой проекти	Размер на държавната помощ (лева)
Общо подадени проекти, в т.ч.:	114	2 368 382,88
Одобрени проекти	46	1 013 807,69 *
Проекти над одобрен бюджет 2020 г.	57	1 064 049,15
Отказани проекти	11	250 240,84

* *Забележка: Размерът на държавната помощ в някои проекти е намален спрямо заявления*

Срокът за изпълнение на инвестицията за всеки проект е до 9 месеца след датата на сключване на договора.

Във връзка с обявените на територията на Република България извънредно положение и извънредна епидемиологична обстановка през април 2020 г. бяха изменени Указанията за прилагане на схемата за държавна помощ, прием 2019 г., като срокът за изпълнение на инвестицията и за подаване на заявление за плащане на помощта спира да тече за срока на обявеното извънредно положение и се удължава с три месеца, считано от отпадане на извънредното положение.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата към 31.12.2020 г. е 1 000 000,00 лева. Финансирани са общо 56 заявки за изплащане на държавна помощ, като размерът на изплатените средства е 913 038,26 лева, в т.ч. 5 заявки от прием 2020 г. на стойност 96 851,37 лева.

5. Схемата за държавна помощ „Инвестиции в материални активи в земеделски стопанства, свързани с първично производство на растениевъдна земеделска продукция“.

През 2020 г. за втора поредна година бе приложена схемата за държавна помощ „Помощ за инвестиции в материални активи в земеделски стопанства, свързани с първично производство на растениевъдна земеделска продукция“.

Схемата дава възможност за възстановяване на 50 % от извършените разходи за инвестиции в материални активи в земеделски стопанства, свързани с първично производство на растениевъдна земеделска продукция, но не повече от 120 000,00 лева. В обхвата на схемата се включва: закупуване и/или инсталиране/монтиране на машини, оборудване и линии, необходими за подготовка за продажба, включително приемане, сортиране, калибриране и пакетиране/опаковане, етикетиране; закупуване и/или инсталиране/монтиране на машини, оборудване и линии, необходими за охлаждане и съхранение, включително хладилно оборудване, хладилни камери, хидрокулери, вакуумкулери, техника за складиране, бокспалети и каси/щайги за многократна употреба; закупуване и/или инсталиране/монтиране на машини, оборудване и съоръжения за защита от слана и градушки.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата от 15.01.2020 г. е в размер на 18 600 000,00 лева. В бюджета на помощта се включват и поетите ангажименти по сключени договори за държавна помощ по прием 2019 г. Подадените в срока за прием за 2020 г. проектни предложения са 192 бр. с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 29 866 792,11 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 14 817 919,15 лева. Към 31.12.2020 г. активните договори за държавна помощ са 166 бр. на обща инвестиционна стойност 25 200 786,17 лева и размер на одобрената държавна помощ 11 672 342,02 лева. Поради недопустимост на кандидатите са отказани 13 бр. проектни предложения с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 2 210 094,10 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 735 679,16 лева. Сключени са 9 бр. споразумения за прекратяване на договор за предоставяне на държавна помощ с обща стойност на инвестиционните разходи 821 947,23 лева и държавна помощ в размер на 410 973,62 лева. В процес на разглеждане са 4

бр. проектни предложения с обща стойност на инвестиционните разходи 821 947,23 лева и максимално допустим размер на държавна помощ 410 973,62 лева.

Разпределението на подадените през 2020 г. проекти по схемата за държавна помощ е отразено в следната таблица. Извършено е на база на данните от одобрените проекти, като към тях са включени и данните от проектите, които са в процес на разглеждане и одобрение.

Таблица № 37– Постъпили проекти

Проекти	Брой проекти	Размер на държавната помощ (лева)
Общо подадени проекти, в т.ч.:	192	14 817 919,15
Одобрени проекти	166	11 672 342,02*
В процес на разглеждане	4	410 973,62
Отказани проекти	22	1 541 971,52

* Забележка: Размерът на държавната помощ в някои проекти е намален спрямо заявения.

Срокът за изпълнение на инвестицията за всеки проект е до 9 месеца след датата на сключване на договора.

Във връзка с обявените на територията на Република България извънредно положение и извънредна епидемиологична обстановка на два пъти бяха изменени Указанията за прилагане на схемата от прием 2019 г. и прием 2020 г. На кандидатите с одобрени проекти и сключени договори е дадена възможност да ползват авансово плащане в размер до 80 процента от размера на съответната одобрена държавна помощ. Удължен е и срокът за изпълнение на инвестициите за бенефициентите по схемата, чиито договори не са изтекли към датата на утвърждаване на указанията от министъра на земеделието, храните и горите. Така срокът по договори от кампания 2019 г., сключени през 2019 г., се удължава до 30 юни 2021 г. За кандидати от прием 2019 г., чиито договори са сключени през следваща кампания, срокът за изпълнение на инвестициите и за подаване на заявление за плащане на помощта е 9 месеца от датата на сключването им. Срокът по договорите от кампания 2020 г. се удължава с 6 месеца, но не по-късно от 30 септември 2021 г. За кандидати, чиито договори са сключени след датата на утвърждаването на измененията в Указанията за 2020 г., срокът за изпълнение на инвестицията и за подаване на заявление за плащане на помощта е 9 месеца от датата на сключването на договора за държавна помощ.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата към 31.12.2020 г. е 5 778 819,00 лева. Финансирани са общо 89 заявки за изплащане на държавна помощ, като размерът на изплатените средства е 5 620 725,55 лева, в т.ч. 57 заявки от прием 2020 г. на стойност 3 289 166,07 лева.

6. Схемата за държавна помощ „Инвестиции за закупуване или изграждане на обекти за преработка и/или обработка на сурово мляко”.

През 2020 г. за втори път бе приложена и схемата за държавна помощ „Инвестиции за закупуване или изграждане на обекти за преработка и/или обработка на сурово мляко”.

Максималният интензитет на помощта е до 50 % от приемливите разходи за един инвестиционен проект, но не повече от 60 000 лева за срока на прилагане на помощта.

Подпомагането се предоставя под формата на капиталова субсидия за покриване на част от разходите за реализация на инвестиции за изграждане на обект за преработка и/или обработка на сурово мляко с необходимото оборудване (мини мандри) или закупуване на временен обект

за търговия на дребно за преработка и/или обработка на сурово мляко с необходимото оборудване (преместваеми модулни обекти, които могат да се транспортират).

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата с решение от 15.01.2020 г. е в размер на 1 452 500.00 лева. В бюджета на помощта се включват и поетите ангажименти по сключени договори за държавна помощ по реда на Указанията за прилагане на схема за държавна помощ „Инвестиции за закупуване или изграждане на обекти за преработка и/или обработка на сурово мляко“ за 2019 г. Подадените в срока за прием проектни предложения са 12 бр. с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 1 045 088,46 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 471 612,78 лева. Към 31.12.2020 г. активните договори за държавна помощ са 10 бр. договори с одобрен размер на държавна помощ 381 297,78 лева.

Разпределението на подадените през 2020 г. проекти по схемата за държавна помощ е отразено в следната таблица. Извършено е на база на данните от одобрените проекти, като към тях са включени и данните от проектите, които са в процес на разглеждане и одобрение.

Таблица № 38 – Постъпили проекти

Проекти	Брой проекти	Размер на държавната помощ (лева)
Общо подадени проекти, в т.ч.:	12	471 612,78
Одобрени проекти	10	381 297,78*
В процес на разглеждане	2	89 665,00

* Забележка: Размерът на държавната помощ в някои проекти е намален спрямо заявления.

Срокът за изпълнение на инвестицията за всеки проект е от 9 до 18 месеца след датата на сключване на договора.

Във връзка с обявите на територията на Република България извънредно положение и извънредна епидемиологична обстановка през април 2020 г. бяха изменени Указанията за прилагане на схемата за държавна помощ, прием 2019 г., като срокът за изпълнение на инвестицията и за подаване на заявление за плащане на помощта спира да тече за срока на обявеното извънредно положение и се удължава с три месеца, считано от отпадане на извънредното положение.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата към 31.12.2020 г. е 452 500,00 лева. Изплатената държавна помощ към 31.12.2020 г. е в размер на 411 666.29 лв. по 10 от одобрените проекти от прием 2019 г.

7. Схема за държавна помощ „Инвестиции за изграждане на кланични пунктове”

През 2020 г. за първи път се прилага схемата за държавна помощ „Инвестиции за изграждане на кланични пунктове”.

По схемата се възстановяват до 50% от извършените разходите за инвестиции, като максималният размер на помощта е в размер до 90 000 лева.

Подпомагането се предоставя под формата на капиталова субсидия за покриване на част от разходите за изграждане на стационарни кланични пунктове и/или за закупуване на мобилни такива за добив и транжиране на месо от собствени едри преживни животни (млечно и месодайно направление) и/или дребни преживни животни.

Утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата за 2020 г. е в размер на 2 500 000,00 лева.

За 2020 г. са подадени 15 броя проектни предложения с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 2 233 608,09 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 1 026 898,94 лева. От всички подадени заявления са одобрени 12 броя проектни предложения с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 1 729 220,19 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 720 617,93 лева. Останалите 3 бр. проекти с обща стойност на инвестиционните разходи в размер на 504 387,90 лева и максимално допустим размер на държавната помощ за тях от 243 773,95 лева са в процес на разглеждане и одобрение.

Разпределението на подадените през 2020 г. проекти по схемата за държавна помощ е отразено в следната таблица. Извършено е на база на данните от одобрените проекти, като към тях са включени и данните от проектите, които са в процес на разглеждане и одобрение.

Таблица 39 – Постъпили проекти

Проекти	Брой проекти	Размер на държавната помощ (лева)
Общо подадени проекти, в т.ч.:	15	1 026 898.94
Одобрени проекти	12	720 617.93*
В процес на разглеждане	3	243 773.95

* Забележка: Размерът на държавната помощ в някои проекти е намален спрямо заявления.

Срокът за изпълнение на инвестицията за всеки проект е от 9 до 18 месеца след датата на сключване на договора.

Към 31.12.2020 г. няма подадени заявления за изплащане на държавна помощ, т.е. утвърденият от УС на ДФ „Земеделие“ бюджет по схемата към 31.12.2020 г. е 0,00 лева.

8. Схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство” за 2020 г.

Схемата за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство” е нотифицирана пред Европейската комисия (ЕК) и на 16.09.2016 г. е публикувана в регистъра на държавните помощи на ЕК под номер SA. 46425. Механизмът по схемата за държавна помощ се прилага за календарните години от 2015 до 2020 г. включително. Петата година на прилагане на схемата за държавна помощ е 2020, в която може да бъде заявен за възстановяване акциз по фактури за закупен газьол за 2019 г.

Помощта се предоставя на земеделски производители под формата на намаление на акцизната ставка на газьола, използван за механизирани дейности в първичното селскостопанско производство в секторите „Растениевъдство“ и „Животновъдство“. На подпомагане подлежат земеделски стопани, които имат валидно заявление за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) и схемите за обвързано подпомагане за животни за годината, предхождаща годината на кандидатстване по схемата за държавна помощ. Право на подпомагане имат и фермерите, чиито видове животни не попадат в обхвата на схемите за обвързано подпомагане, но имат регистриран животновъден обект по Закона за ветеринарномедицинската дейност.

За прилагане на помощта през 2020 г. бе определен бюджет в размер на **84 000 000,00 лева**. Въз основа на подадените заявления за кандидатстване министърът на земеделието, храните и горите определи отстъпката от стойността на акциза за литър закупен газьол в размер на 0,36 лева, както и индивидуалните годишни квоти за всеки бенефициент.

Приемът за 2020 г. стартира на 31.08.2020 г. и завърши 21.09.2020 г. съгласно условията на схемата Националната агенция за приходите (НАП) извърши проверка за съответствие на данните от фактурите, по които земеделските стопани са заявили закупен газбoл, с данните посочени в дневниците за продажби на съответните доставчици по всяка фактура.

Одобрени за подпомагане по схемата за прием 2020 г. са 11 504 земеделски стопани с общ размер на държавната помощ 82 409 631,72 лева.

През 2020 година Държавен фонд „Земеделие“ изплати общо 83 985 752,28 лева държавна помощ по схемата, както следва:

- 11 133 321,95 лева – одобрена държавна помощ от прием 2019 г.;
- 513 255,53 лева – одобрена държавна помощ от прием 2019 г. след извършени корекции на сгрешени данни по представени от кандидатите фактури.;
- 72 339 174,82 лева – одобрена държавна помощ от прием 2020 г.

Сумата е 87,78 % от индивидуалните размери на държавната помощ въз основа на списък, утвърден от Министъра на земеделието, храните и горите (за възстановяване на акциз по фактури за закупен газбoл за 2019 г.).

Администриране на кредитния портфейл

Администрирането и управлението на дългосрочния кредитен портфейл на Държавен фонд „Земеделие“ включва следене за изпълнението на условията по сключените договори, анализ на информацията от протоколите за проверка, изпращани от Областните дирекции и търговските банки. Въз основа на това за всички финансирани и рефинансирани кредити се предприемат необходимите действия за отстраняване на пропуските и нарушенията и превеждането им в редовност.

В бюджета на Фонда за инвестиционни кредити за 2020 г. са заложили **90 млн. лева**, при условие за поддържане на нетно салдо до **минус 40 млн. лева**.

Към 01.01.2020 г. в Държавен фонд „Земеделие“ е администриран кредитен портфейл от 272 кредита с остатъчен дълг в размер на 20 086 163 лева. За периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. са финансирани 126 нови кредити на стойност **572 694 лева**.

За периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. са постъпили плащания в размер на **1 331 183 лева**, в т.ч по главница **1 206 295 лева** и лихвени плащания на стойност **124 888 лева**, т.е. нетното салдо е **плюс 633 601 лева**.

Към 31.12.2020 г. администрираният кредитен портфейл се състои от 177 кредита с остатъчен дълг в размер на 19 725 003,00 лева.

IV.ТЕХНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРАТ

За 2020 година са извършени общо 23 635 броя проверки, както следва:

1. Извършени проверки на място:

1.1. Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г., 2014-2020 г.

Таблица № 40 – Проверки на място по мерки от Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г.

Вид на проверките на място по мерки от ПРСР 2007-2013 г.	Брой проверки
---	----------------------

ПРСР - М 112	8
ПРСР - М 121	3
ПРСР - М 223	6
ПРСР - М 311	3
ПРСР - М 312	3
ПРСР - М 41	5

Таблица № 41 – Проверки на място по мерки от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Вид на проверките на място по ПРСР 2014-2020 г.	Брой проверки
ПРСР - М 19.1	1
ПРСР - М 19.2 - 4.1	1
ПРСР - М 19.3	2
ПРСР - М 19.4	16
ПРСР - М 20	11
ПРСР - М 4.1	121
ПРСР - М 4.2	48
ПРСР - М 6.1	126
ПРСР - М 6.3	106
ПРСР - М 7.2	93
ПРСР - М 7.6	20
ПРСР - М 9	14
ПРСР - М14 - Хуманно отношение към животните	76
ПРСР - подмярка 2.1.2	36
ПРСР-М19.2-4.1	2
ПРСР-М19.2-7.2	1
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по ПРСР	95

Общо проверки по ПРСР – **797 броя**

1.2. Директни плащания на площ

Таблица № 42 – Проверки на място по схеми и мерки за Директни плащания

Вид на проверките на място	Брой проверки
СЕПП	14634
Кръстосано спазване ДТИ 2019	2
Кръстосано спазване ДТИ основни - 2020	641
Кръстосано спазване ДТИ частични - 2020	510
Мярка 10 Агроекология и климат - 2020	435
Мярка 11 Биологично земеделие - 2020	287
НАТУРА-2020	1201
НДЖ-2020 национален бюджет	216
НДЖ-2020 специфично подпомагане	1629
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по ДП	746

Общо проверки по ДП – **20 301 броя**

1.3. Селскостопански пазарни механизми

Таблица № 43 – Проверки на място по схеми и мерки за Селскостопански пазарни механизми

Вид на проверките на място	Брой
Вино	304
СПМ – училищни схеми	245
СПМ – Организация/групи производители	9
СПМ-Договорни отношения в сектора на млякото	454
СПМ-Пчели	396
СПМ - Временна извънредна схема за частно складиране на сирена	1
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по СПМ	79

Общо проверки по СПМ – **1 488 броя**

1.4. По проверки на място по оперативна програма за морско дело и рибарство

Таблица № 44– Програма за морско дело и рибарство 2014-2020

Вид на проверките на място	Брой
-----------------------------------	-------------

ИСУН	44
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по РБА	6

Общо проверки по ПМДР - **50 броя**

1.5. По проверки на място към дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“

Таблица № 45– Проверки на място към дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“

Вид на проверките на място:	Брой
Държавна помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция 2020	306
Държавна помощ за компенсиране разходите, свързани с изпълнение на мерки от „Национална програма от мерки за контрол на Доматен минаращ молец“ - Tuta absoluta	79
Помощ за реализиране на доброволно поети ангажименти за хуманни отношения към птиците	331
Помощ за реализиране на доброволно поети ангажименти за хуманни отношения към свинете	68
Държавна помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързана с изпълнение на мерки за „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи	177
Краткосрочен кредит на земеделските стопани за производство на зеленчуци полско и оранжерийно производство и/или плодове, реколта 2020г.	10
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по КСП	28

Общо проверки по КСП - **999 броя**

2. Друга дейност

- Изготвяне на писма до МВР, Прокуратура, разглеждане на възражения и жалби от бенефициенти;
- Утвърдени контролни дейности във връзка с проверки на място на няколко извънредни схеми за подпомагане от Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2019 -2023 г. и за частно складиране на сирена; по схемите и мерките за директни плащания 2020, по мерки от ПРСР 2014-2020 и др.
 - В периода 07-14.01.2020 г. – участие в одит от SOCOTEC - ре-сертификационен одит на интегрираната система за управление на качеството
 - и информационната сигурност;
 - В периода юни-ноември 2020 – участие в одити на Европейската сметна палата във връзка с устойчивото използване на водите в селското стопанство; СЕПП; Ос3 от ПРСР 2007-2013 и мерки от ПРСР 2014-2020;
 - В периода март-декември 2020 – участие в Сертификационен одит 2020;

- В периода 03-04.12.2020 г. – участие в одит на ЕК - Проучване № РAYR/2020/003/BG/, засягащо акредитацията на Разплащателната агенция;
- В периода януари-декември 2020 – участие в 22 одита на дирекция „Вътрешен одит“, като има утвърдени 8 планове за действие, по останалите 14 одита работата продължава.
- В периода април-юни проведено дистанционно обучение на всички служители на ДТИ – анализ на 2019 година, коментар на несъответствия, открити при вътрешни и външни одити на дирекцията, нови контролни процедури и функционалности в ИСАК.

3. Дейност на отдел „Последващ контрол“

Основна дейност на отдела представляват проверките, последващи плащанията, към бенефициенти и свързаните с тях трети лица по схемите на ДСПМ на ЕФГЗ. Утвърдените графици за проверки, които обхващат 2020 г., съгласно Регламент (ЕО)1306/2013 са изпълнени и докладвани на ЕК в необходимия срок.

Комуникацията със страните-членки и ЕК е извършвана регулярно, в рамките установените срокове (Тримесечни доклади, Годишно предложение за програма за проверки, Годишно Предложение за Анализ на риска, Годишен доклад, Уведомления за наличие на плащания и/или предприятия в страните/членки или трети страни).

За изминалия период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г., в отдела бяха извършени следните дейности:

Съгласно утвърдените графици за проверки на отдела за 2019 – 2020 г. и 2020-2021 г. обхващащи финансовата 2017-2018 г. и 2018-2019 г., бяха извършени проверки на следните бенефициенти:

- Сибота ЕООД
- Агреко Селект ООД - проверка за финансовата 2017/2018г.
- Национален съюз на градинарите в България - проверка за финансовата 2017/2018г
- Ню Проджектс Консулт ЕООД
- Дивела Фрут ЕООД
- БГ Агро Плодова Компания" ЕООД
- Екохрани ЕООД
- Национален съюз на градинарите в България - проверка за финансовата 2017/2018г.
- Агреко Селект ООД проверка за финансовата 2018/2019г

Общо проверки на 113 транзакции на основните бенефициенти;

- Проверки на място при бенефициенти – 9 бр.
- Проверки на място при трети лица – 22 бр.
- Процедурни проверки – 40 бр.

Глава втора

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА АДМИНИСТРИРАНЕ И КОНТРОЛ (ИСАК)

През 2020 г. продължи разширението на Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), което е свързано с приемите по схемите и мерките на ДФ „Земеделие“ - РА за

периода 2014 – 2020 г. и подготовка за следващия програмен период. Осигурена е среда за успешно осъществяване на стартиращите приеми за текущия програмен период.

ДФ „Земеделие“- РА продължи изграждането, внедряването и разширението (което е непрекъснат процес, свързан с обработката на постъпилите сигнали от потребителите и изменението в нормативните изисквания) на „Система за електронни услуги в ДФЗ (СЕУ). Системата осигурява възможност за дефиниране и предоставяне на електронни услуги за прием на документи и комуникация с бенефициерите, съобразно изискванията по схемите и мерките за подпомагане. Основната цел на системата е да намали административната тежест за кандидатите и да минимизира риска от грешки от страна на служителите. Разработен бе и механизъм за проверка на данни от външни регистри и удостоверяване на авторството посредством КЕП.

Изградени са нови и са разширени съществуващите модули в ИСАК по схемите и мерките на ПРСР, ДП и Държавни помощи за зареждане на подадени от бенефициери електронни файлове, с цел спазване на заложените изисквания и поетите ангажименти в национален план.

Продължи и развитието на внедрената система за генериране на електронно подписани документи за бенефициерите на ДФ „Земеделие“.

През 2020 г. продължи подготовката и бе внедрявано поетапно преминаването към електронно подаване и отчитане на документи по схемите и мерките от ОСП.

Осигурена е поддръжка и актуализиране на услугите за обмен на данни между ИСАК и външни регистри, в т.ч. тези на МС, БАБХ, АМ, МЗХ и др.

Прехвърлена бе собствеността върху модула за обработка на данни за правни основания от МЗХ към ДФЗ.

Разширени бяха и специализираните приложения за служителите на БАБХ за отразяване на доклади от проверки, както и такива за външни организации по линиите на подпомагане в ДФЗ. Подета е инициатива и е осигурен достъп до данни от регистри на държавната администрация и свързване на ИСАК със средата на междурегистров обмен (ReGiX), както през потребителски интерфейс, така и чрез достъп „машина към машина“. Целта е спазването на принципа за еднократното въвеждане на данни и тяхното многократно използване, по този начин ще се намали административната тежест към бенефициерите и ще се минимизира възможността от грешки. Посоката на развитие на интегрираната система и всички нейни модули е пълната свързаност с регистрите на първичните регистратори на данни, без да се налага ДФЗ да извършва корекции по тях, предвид факта, че Фонда е само техен ползвател.

И през 2020 година от страна на звено ИСАК към ДФ „Земеделие“ бяха следвани стандартите, добрите практики и съвременните тенденции в разработката и внедряването на функционалности в информационните системи.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗМАМИТЕ

Дирекция „Противодействие на измамите“ е създадена за защита на финансовите интереси на Република България и Европейския съюз чрез превенция и борба с измамите и нередностите със средства, администрирани от ДФ „Земеделие“ в качеството му на Разплащателна агенция и Агенция САПАРД, както на неправомерното бъдещо разходване на средства от европейските фондове и от държавния бюджет, така и на предоставените вече такива на физически и/или юридически лица - кандидати за подпомагане.

Основната цел на дирекция „Противодействие на измамите“ е да подпомага работата на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ в осъществяване на контролните му функции, свързани с противодействие на неправомерното бъдещо разходване на средства от

европейските фондове и от държавния бюджет, както и на предоставените вече на физически и/или юридически лица кандидати за подпомагане средства от европейските фондове и от държавния бюджет.

Компетенциите на дирекция „Противодействие на измамите“, контролните действия и проверки, които извършва се прилагат за всички програми, схеми и мерки за подпомагане управлявани от ДФ „Земеделие“, на основание чл. 28. (1) от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“, както и Утвърдените вътрешни правила за администриране на нередности в ДФ „Земеделие“, разработени на основание чл.13, ал.2 от Наредба за администриране на нередностите по Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС №173 от 13.07.2016 г.

Дирекция „Противодействие на измамите“ е част от общата администрация, съгласно чл. 23 от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“ и е на пряко подчинение на Главния секретар.

За посочения отчетен период в дирекция „Противодействие на измамите“ са постъпили 259 сигнала за нередности от външни и вътрешни източници, по отношение на 443 броя кандидати/бенефициери. Съгласно Вътрешни правила за администриране на нередности в ДФ „Земеделие“, получените в дирекция „Противодействие на измамите“ сигнали за нередност са въведени в модул регистър „Сигнали за нередности“ в ИСАК и са изпратени за първоначална административна проверка на дирекцията, администрираща съответните схеми и мерки по определените Европейски Фондове.

Служителите на Фонда са приключили проверките по общо 267 сигнала за нередност, касаещи 422 бенефициера, от които 66 бр. на етап „Административна проверка“, а останалите 201 бр. - след извършена допълнителна проверка от ДПИ.

Служителите на дирекция „Противодействие на измамите“ са изготвили 75 сигнала до компетентен орган - ВКП, по отношение на 131 кандидати/бенефициери. Във връзка с изпратените сигнали, сме информирани за образувано досъдебно производство по 12 от тях и за образувана прокурорска преписка - по 27 броя сигнали.

Резултатите от всяка проверка са предоставени своевременно на дирекциите, администриращи съответната схема/мярка за вземане на решение по компетентност.

Дирекция „Противодействие на измамите“ работи в тясно сътрудничество с останалите звена в ДФ „Земеделие“, относно предоставянето на информация и документи, необходими за нуждите на разследващите органи и съдебната власт в Република България, предоставяне на становища по текущи или приключили проверки, обжалване на постановления за отказ от образуване или спиране на наказателни производства.

За периода от 01.01.2020 г.-31.12.2020 г. дирекцията е изготвила 626 писма, от които 307 към външни институции, юридически и физически лица, които 52 бр. са свързани с информация и документи изискани от органите на МВР, 103 бр. са изготвени до съдилища и прокуратура следствие и останалите са до други институции, юридически и физически лица, 319 са вътрешна кореспонденция.

За посочения отчетен период служители от дирекция „Противодействие на измамите“ са били лектори на провеждане на обучение на служители от дирекция „Директни плащания“ - в периода 26.02 - 28.02.2020 г. в гр. Русе, 2-ма служители от дирекция „Противодействие на измамите“ са изнесли презентации пред 180 участника на теми : „Обработката на сигнали за нередности“ и „Анализ на данните, водещи до индикация на червени флагове“.

През отчетния период бе проведено обучение на новопостъпили служители от дирекция „Противодействие на измамите“ - курс „Въведение в държавната служба“ в Института по публична администрация.

В периода 12 – 14 октомври 2020 г., служители на дирекция „Противодействие на измамите“ са участвали в работни срещи с представители на МЗХГ, ВКП, МОН, НАППО, АФКОС-МВР, МТСП и други институции и лица с цел оптимизиране на общите усилия при

превенцията, заложена в Политиката за борба с измамите и Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014 - 2020 г.

В ДФ „Земеделие“ - Разплащателна агенция, бе получено писмо от румънската Разплащателна агенция АФИСР, в което предлагат, в изпълнение на проект *„Подобряване на професионалното обучение на персонала с функции по контрол и борба с измамите в АФИСР, чрез обмяна на опит с персонала, натоварен със задължения за контрол и борба с измамите в разплащателните агенции на другите държави членки на ЕС“*, делегация на Разплащателна агенция - Румъния от 5 човека да посетят ДФ „Земеделие“ - Разплащателна агенция в рамките на 5 работни дни за обмяна на опит с дирекция „Противодействие на измамите“. Дирекция „Противодействие на измамите“, започна подготовка за реализиране на международния семинар, който трябваше да се състои в периода 16-20 март, но съгласно заповед на министъра на здравеопазването на Република България и указанията, издадени от Националния оперативен щаб към МС, срещата бе отменена.

Представители на дирекция „Противодействие на измамите“ участва в организирана от дирекция АФКОС – МВР, работна среща на служителите по нередности, управляващи средства и/или докладващи средства по ЕСИФ. Организираната работна среща на служителите по нередностите от всички Управляващи органи бе с цел повишаване на административния капацитет, постигането на целите и изпълнението на дейностите в Плана за действие за 2020 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014 - 2020 г.

Служители на дирекция „Противодействие на измамите“ участваха активно в процедура за непряко вземане на решение иницирана от Съвета „АФКОС“, както и в междуведомствена работна група за изготвяне на Националната стратегия за борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, за периода 2021-2027 г.

ИНСПЕКТОРАТ

В изпълнение на чл. 46 от Закона за администрацията през отчетния период дейността на „Инспектората към ДФ „Земеделие“ е самостоятелна структура в ДФ „Земеделие“ на пряко подчинение на изпълнителния директор за осъществяване на административен контрол в администрацията на фонда.

Основните функции на Инспектората като самостоятелна структура за вътрешен административен контрол върху дейността на администрацията, са регламентирани в чл. 46, т. 6 от ЗА /Закон за администрацията/ и чл. 19 от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“ а именно:

1. Извършва комплексни, планови, тематични, извънпланови и последващи проверки на структури, дейности и процеси във фонда.
2. Прави оценка на корупционния риск и предлага мерки за ограничаването му.
3. Събира и анализира информация и извършва проверки за установяване на нарушения, прояви на корупция и неефективна работа на фонда.
4. Следи за спазване на законите, подзаконовите и вътрешно нормативни актове за организацията на работата от служителите на фонда.
5. Предлага образуването на дисциплинарни производства при констатирани нарушения на служебните задължения, както и на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация.
6. Извършва проверки на сигналите срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от фонда.

7. Осъществява контрол и извършва проверки по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

8. Изпраща сигнали до органите на прокуратурата, когато при проверки установи данни за извършено престъпление.

9. Прави предложения за нови или изменение на вътрешно ведомствени актове, регламентиращи организацията на работата и дейността на фонда.

10. Води публични списъци и регистри по ЗПКОНПИ.

11. Извършва проверки на декларациите по чл. 35 от ЗПКОНПИ и изготвя доклад за състоянието на администрацията в ДФ „Земеделие“.

12. Води производство по установяване конфликт на интереси по ЗПКОНПИ.

13. Извършва проверки по предоставяне на административни услуги

14. Съставя актове за установяване на административни нарушения при констатирани нарушения от страна на служители от администрацията.

15. Осъществява други функции във връзка с административния контрол, произтичащи от нормативни актове или възложени от изпълнителния директор.

Във връзка с превенция, противодействие и разкриване на корупционни прояви, измами и нередности в администрацията на ДФ „Земеделие“, и установяване на нарушения в работата на административните структури, изготвяне на предложения за ограничаване и/или отстраняване на констатирани нарушения през 2020 год. са извършени общо 117 бр. планови и извънпланови проверки. (97 са извършените през 2019 год.)

I. Планови проверки.

1. Планови проверки в структурите на ДФ „Земеделие“.

През 2020 год. не са извършени планираните проверки на структури на Фонда (2 са извършени през 2019 год.). Планираните проверки не са извършени, поради въвеждането на извънредно положение във връзка с пандемията на COVID-19 и наложените ограничителни мерки.

2. Планови проверки по ЗПКОНПИ.

2.1. Проверка на подадените декларации по чл. 35, ал. 1, т. 1-4 от ЗПКОНПИ, с оглед подаването им в срок до 15.06.2020 год., съгласно чл. 29 от ЗДСл.

В Държавен фонд „Земеделие“ съгласно разпоредбата на § 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ, в изпълнение на чл. 35, ал. 1, т. 2 и в съответствие със срока определен в чл. 38, ал. 1 от същият закон, продължен поради епидемичната обстановка с един месец – 15 юни, са подадени 1524 ежегодни декларации. Подадени са 1402 декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2: съдържащи част I - Имущество и част II – „Интереси“. Декларации съдържащи само част I „Имущество“ без част II „Интереси“ са подали 119 служители. Извън срока в рамките на 1 месец са подадени 4 декларации. От един служител все още не е получена декларацията, която е изпратена от чужбина и служителят е напуснал през м. юли 2020 г. Един служител е в продължителен неплатен отпуск и към настоящия момент е кмет на община. В качеството му такъв той подава декларация съгласно ЗПКОНПИ, без да е задължен да подаде декларация в ДФ „Земеделие“. Изготвен е регистър на подадените декларации осигуряващ публичен достъп на интернет страницата на ДФ „Земеделие“, съгласно изискването на чл. 40, ал. 2 от ЗПКОНПИ. От служители назначени на технически длъжности са подадени 7 декларации, което не се изисква от ЗПКОНПИ. С оглед отстраняване на непълноти или грешки в декларираните обстоятелства на основание чл. 38, ал. 2 от ЗПКОНПИ са подадени 32 бр. коригиращи декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 - част I - Имущество и част II - Интереси. На основание чл. 39 от ЗПКОНПИ за настъпили промени в декларираните обстоятелства в

декларацията по т. 4 на чл. 35, в частта за интересите и за произхода на средствата при предсрочно погасяване на задължения и кредити са подадени 20 бр. декларации.

Констатации: **1.** Подават се неподписани декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ, съгласно чл. 6, ал. 4 от Вътрешните правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“ трябва да бъдат подписани от декларатора. Неподписаната декларация се смята за неподадена, което налага уведомяване на служителите, които са направили такъв пропуск. **2.** Подават се декларации с некоректен период – за минал или бъдещ период, което налага подаването на коригиращи декларации. **3.** В периода 10-15 юни са получени в Инспекторат 1141 броя декларации, което представлява 75% от общият брой подадени декларации. Получаването в края на срока натоварва пиково обработката им и има голяма вероятност от технически пропуски и неспазване на крайния срок за подаване на декларацията - 15 юни.

Предложения: **1.** Дирекция „Човешки ресурси“ да предоставя на „Инспекторат“ актуален списък към 15-ти май на държавните служители, служителите по трудово правоотношение назначени по ПМС 209 и тези по чл. 107а, ал. 5 от Кодекса на труда, задължени да подават годишни декларации за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ. **2.** По отношение на служителите неподали декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 в срок, следва да се търси правна възможност за налагане на санкция. Към момента в чл. 177, ал. 2 от ЗПКОНПИ е предвидена такава само за неподадена декларация по чл. 35 ал. 1 т. 1 от ЗПКОНПИ. **3.** Да се изготвят указания за попълването на декларациите за следващата кампания, с които да бъдат запознати служителите. **4.** Да бъде публикуван на интернет страницата на ДФ „Земеделие“ списък на служителите подали декларации, съгласно ЗПКОНПИ при спазването на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95 46 ЕО (Общ регламент относно защитата на данните). Изготвен доклад с № 03-0416/4089 от 26.08.2020 год.

2.2. Проверки по заповед № 03-РД/127 от 15.01.2020 г. на подадените декларации по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ - „за несъвместимост“ на новоназначените служителите на ДФ „Земеделие“.

През периода са извършени 6 бр. планови проверки (2 са извършена през 2019 год.). Същите са извършени по предоставен списък от Дирекция „Човешки ресурси“ на новоназначените служители. Проверени са 122 новоназначени служители. Не е установено същите да се намират в йерархическа връзка на ръководство и контрол със съпруг или съпруга, с лице, с което да са във фактическо съжителство, с роднини по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен, включително и по сватовство. Не е установено да са съветници в общински съвети и да заемат ръководна или контролна длъжност в политическа партия. Констатирано е участие в сдружения и юридически лица с нестопанска цел, което не е нарушение и е допустимо за заемане на длъжността. Установени са няколко случая на нарушение на чл. 7, ал. 2 от ЗДСл (чл. 107а, ал. 2 от КТ) при заемане на длъжността, които по време на проверката бяха отстранени при спазване изискването на чл. 36, ал. 3 от ЗПКОНПИ. За подобряване на взаимодействието с дирекция „Човешки ресурси“ са направени 4 предложения. За проверките са изготвени съответни доклади.

II. Възложени и извършени извънпланови проверки и проверки по сигнали, жалби и др. и взаимодействие с други административни структури през периода - общо – 110 бр. (97 са извършените през 2019 год.)

1. Извънпланови проверки, възложени за изясняване със заповед (резолюция) на изпълнителния директор - 7 бр. (5 са извършените през 2019 год.)

1.1. По подаден сигнал за корупционно поведение на служител от дирекция в ЦУ. Проверката е възложена със заповед № 03-РД/100 от 10.01.2020 год. по повод сигнала с вх. № 02-6500/9500 от 18.12.2019 год. По сигнала е извършена предварителна проверка и изготвена докладна записка. Съгласно заповедта, комисията провери дейността на дирекцията от 01.01.2018 до 31.12.2019 год. и фактите и обстоятелствата, съдържащи се в сигнала. Не са установени нарушения. Сигнала не се потвърждава. Изготвен е доклад с № 02-6500/9500 от 11.02.2020 год. Копие на сигнала е изпратен на МЗХГ за проверка по компетентност с писмо № 02-6500/9500 от 13.02.2020 год.

1.2. По постановление на Специализираната прокуратура по пр.пр. 1993/2019 год. Постановлението е с в х. № 02-1100/183 от 11.03.2020 год. Разпорежда се да се извърши проверка на дейността на длъжностни лица на ДФ „Земеделие”, които са администрирали проекти на бенефициенти. Проверката е за периода от месец януари 2015 год. до месец март 2020 год. При същата не се установиха нарушения на служителите. Изготвен е доклад с № вх. № 02-1100/183 от 04.06.2020 год. и изпратен на СпП с писмо № 02-1100/183 от 05.06.2020 год.

1.3. По подаден сигнал за корупционно поведение на служител от ОД. Проверката е изисквана от МВР и е с оглед на данни за престъпление по чл.301, ал.1 от НК по ЗМ 35/2020 год. Изисква се и предоставянето на документи. По сигнала е извършена предварителна проверка и изготвена докладна записка. Изготвена е заповед с № 03-РД/1344 от 28.05.2020 год. за проверка и съпоставяне на изложените данни в декларациите за имущество и интереси, подадени от служителя. Проверката е удължена със заповед № 03-РД/1344 от 28.05.2020 год. Установено е наличие на съответствие по реда на чл. 14, ал. 1 от НОРИПДУКИ и съответно са изготвени доклад за съответствие с № 02-250-1400/311#9 от 27.07.2020 год. и заповед за одобрение на доклада за съответствие с № 03-РД/2266 от 27.07.2020 год. Издадена е и заповед № 03-РД/2266#1 от 27.07.2020 год. за отказ за образуване на производство по установяване конфликт на интереси. Констатирано е, че с действията си, които са обективизирани в предоставените данни от Прокуратурата и МВР служителят е допуснал нарушение на служебните си задължения по чл. 21, ал. 1 и 2 във връзка чл. 2, т. 1 и т. 8 от Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация и чл. 28, ал. 1 от ЗДСл, във вр. с чл. 11, ал. 2 от Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, с което е извършил нарушение по чл. 89, ал. 2, т. 1 и , т. 5 от ЗДСл. Предложено е дирекция „Човешки ресурси“ да предприеме действия за образуване на процедура за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 90 от ЗДСл при спазване критериите на чл. 91, ал. 1 от ЗДСл. Изготвен е доклад с № 02-250-1400/311#8 от 27.07.2020 год.

1.4. По постановление от СГП с № 02-2600/1176 от 02.07.2020 год. С постъпилото постановление е постановен отказ да се образува наказателно производство по пр. пр. № 7915/2020 г., по описа на СГП, като в хода на проверката не са установени данни за извършено престъпление. Екземпляр от процесното постановление да се сведе до знанието на ръководител „Инспекторат“ при ДФ „Земеделие“, с оглед преценка на основанията за извършване на дисциплинарна проверка, относно евентуално допуснати нарушения при изпълнение на служебните си задължения по чл. 19, ал. 2 от НУРПСППЗММПУЗСУПСУ и на чл. 10, ал. 2 от ВПАНДФ при обработката на заявки за плащания. При проверката са установени нарушения на служители. Предложено е дирекция „Човешки ресурси“ да предприеме действия за образуване на процедура за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 90 от ЗДСл при спазване критериите на чл. 91, ал. 1 от ЗДСл на 12 служители. В процеса на дисциплинарното производство да се вземат предвид изложените обстоятелства, преценени в тяхната съвкупност, характеризиращи деянието като маловажен случай по смисъла на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания. Следва да се вземе предвид смекчаващото вината обстоятелство, че се отнася за първо по ред нарушение на служителите, при липса на данни за извършени други нарушения, както и че служителите не са бездействали, видно от направените предложения с вх. № 02-2600/2595#3 от 16.05.2019 г. до изпълнителния директор на ДФ

„Земеделие“. Изготвена е докладна записка с № вх. № 02-2600/1176 от 24.09.2020 год. Изпратено е писмо на СПП за резултата от проверките на Инспекторат с № 02-2600/1176 от 12.10.2020 год.

1.5. По заповед с № 03-РД/2101 от 20.07.2020 год. Извършена е предварителна проверка по преписка с вх. № 02-2600/2942 от 10.07.2020 год., която е ДЗ от дирекция ВОПК с приложен сигнал. Изготвена е ДЗ с № 02-2600/2942 от 20.07.2020 год. и издадена заповед за отказ от образуване на производство за конфликт на интереси с № 03-РД/2098 от 20.07.2020 год. С настоящата заповед се извършва проверка по ЗПКОНПИ спрямо служители от дирекция в ЦУ. Проверката е по подадените декларации за имущество и интереси и достоверността на декларираните в тях факти. Проверката е удължена със заповед № 03-РД/2101 от 09.09.2020 год. За извършеното са изготвени докладни записки с №№ 02-2600/2942 от 09.10.2020 год. и 03-0416/5006 от 12.10.2020 год. За един служител е установено несъответствие като материалите са изпратени на НАП с писмо № 02-6500/5294 от 25.11.2020 год. с приложени копия на заповед за одобрение на доклад за несъответствие и доклад за несъответствие, за предприемане на действия по реда на ДОПК.

1.6. По вх. № 02-1100/526#1 от 01.09.2020 г. Постановление на СпП по досъдебно производство по пр.пр. № 1747/2020 по описа на СпП. Досъдебното производство е образувано на 26.08.2020 г. по реда на чл. 212, ал. 1 от НПК за това, че от началото на 2011 г. до настоящия момент в Република България група лица са образували, ръководили и участвали в организирана престъпна група - структурирано трайно сдружение на неустановен до момента брой лица (три или повече) с цел да вършат съгласувано престъпления по чл. 248а, ал. 5 от НК, чл. 253 от НК, за които е предвидено наказание лишаване от свобода повече от три години, като групата е създадена с користна цел - престъпление по чл. 321, ал. 3, вр. ал. 1 и ал. 2 от НК. Проверката е по проектите на пет фирми по мярка 312. Не са установени нарушения. Изготвена ДЗ с № 02-1100/526#18 от 08.12.2020 год. Докладната записка, ведно с приложените материали е изпратена на СпП с писмо с № 02-1100/526#19 от 09.12.2020 год.

1.7. По вх. № 02-1100/646 от 27.10.2020 год. Постановление на СпП по пр.пр. № 2103/2020 по описа на СпП. Прокурорската преписка е образувана по сигнал и материали, съдържащи данни за това, че в периода от месец януари 2015 г. до месец октомври 2020 г. на територията на страната, е участвано в организирана престъпна група - структурирано трайно сдружение на повече от три лица, с цел да вършат съгласувано в страната престъпления, за които е предвидено наказание „Лишаване от свобода“повече от 3 години, а именно такива по чл.248а НК, по чл.308 НК и чл.309 НК, като групата е създадена с користна цел - престъпление по чл. 321, ал. 3, вр. ал. 2 НК. Проверката е за неизпълнение на служебни задължения от страна на служители, обработващи проектите. Извършва се проверка. Работата не е приключена.

2. Извънпланови проверки по сигнали и жалби, възложени за изясняване с резолюция на изпълнителния директор.

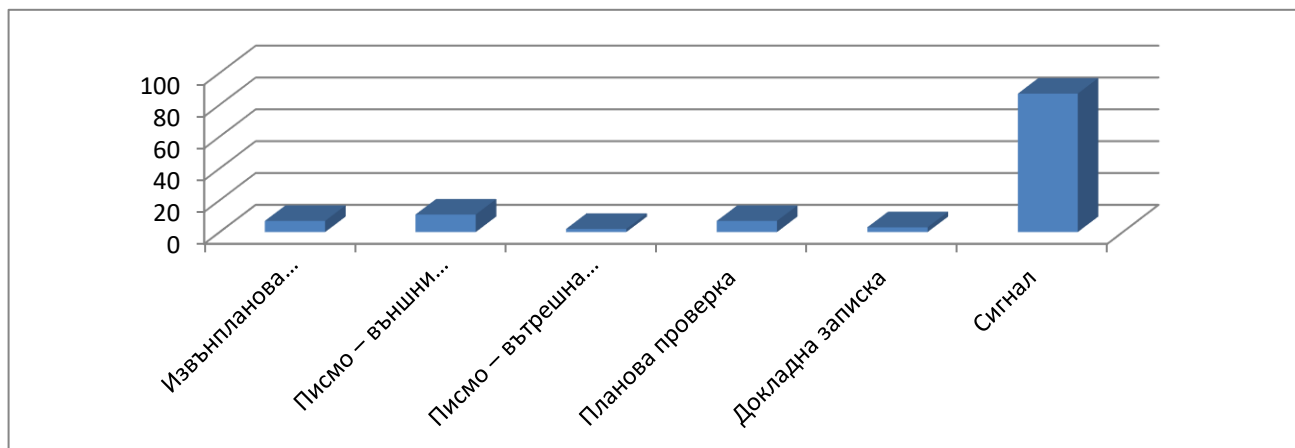
Проверките са по сигнали и жалби по АПК и ЗПКОНПИ. Общия брой на извършените проверки е **103**. (87 са извършените през 2019 год.)

III. Статистика за възложените и извършени планови и извънпланови проверки /по сигнали, жалби и др./ и взаимодействие с други административни структури през периода - общо – 117 бр. (97 са извършените през 2019 год.)

През периода са възложени и извършени общо – 117 бр. проверки /по сигнали, жалби и др./, които по вид, констатации, установено нарушение и компетентност се разпределят както следва:

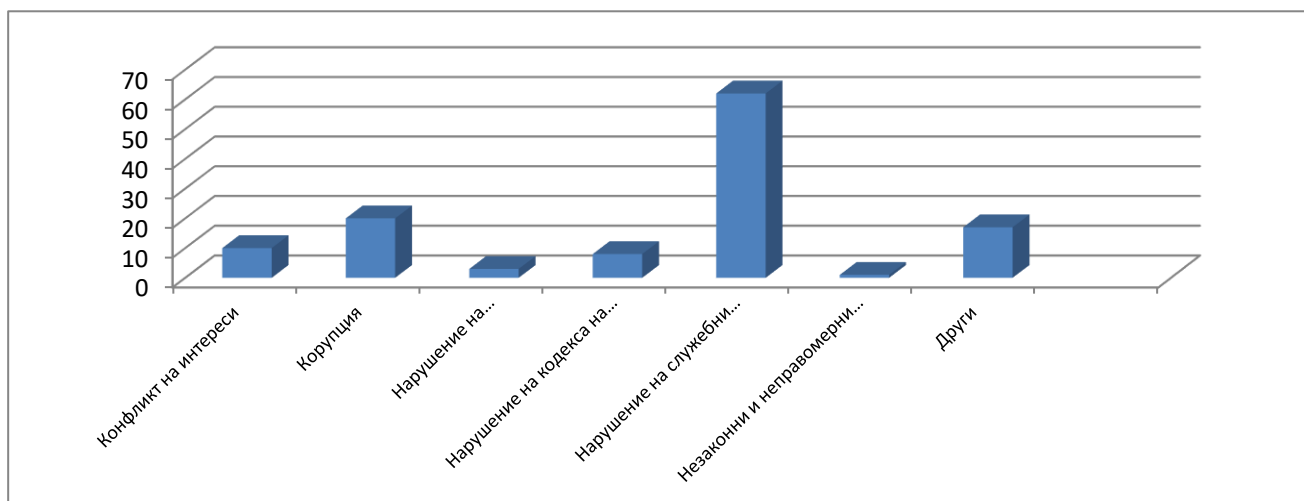
Получените документи по вид се разпределят както следва:

1. Извънпланова проверка	7	5,98%
2. Писмо – външни институции	11	9,40%
3. Писмо – вътрешна кореспонденция	2	1,71%
4. Планова проверка	7	5,98%
5. Докладна записка	3	2,56%
6. Сигнал	87	74,36%

Получените и обработени документи са за:

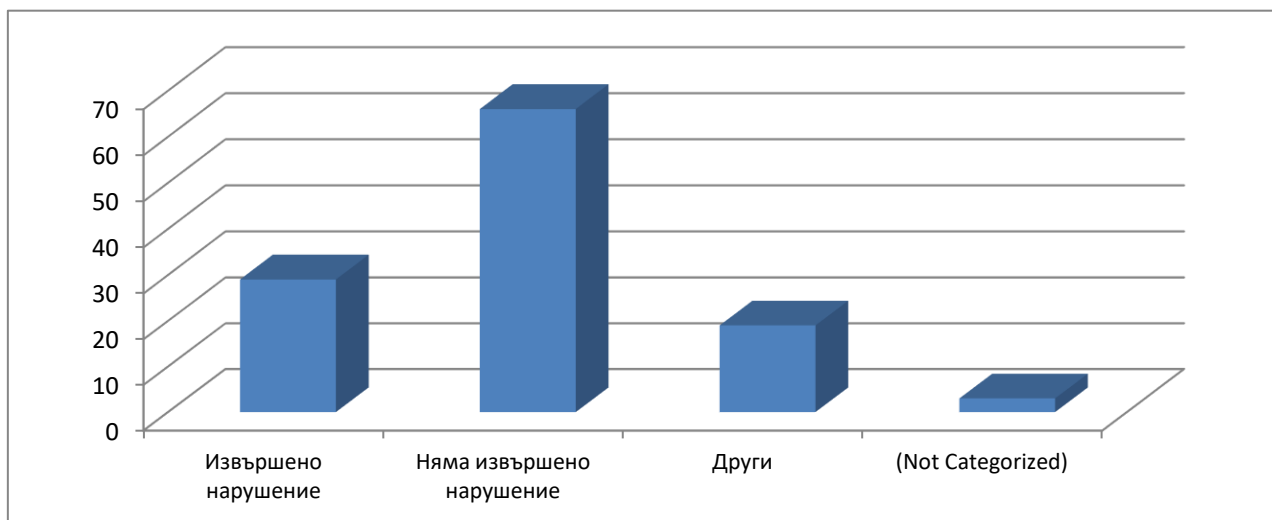
1. Конфликт на интереси	10	8,26%
2. Корупция	20	16,53%
3. Нарушение на вътрешноеведомствени актове, указания и процедури	3	2,48%
4. Нарушение на кодекса на поведение на служителите от държавната администрация	8	6,61%
5. Нарушение на служебни задължения	62	51,24%
6. Незаконни и неправомерни действия или бездействия	1	0,83%
7. Други	17	14,05%

Забележка: В един получен материал има данни за няколко вида нарушения, което довежда до по-голям брой от броя на получените материали.

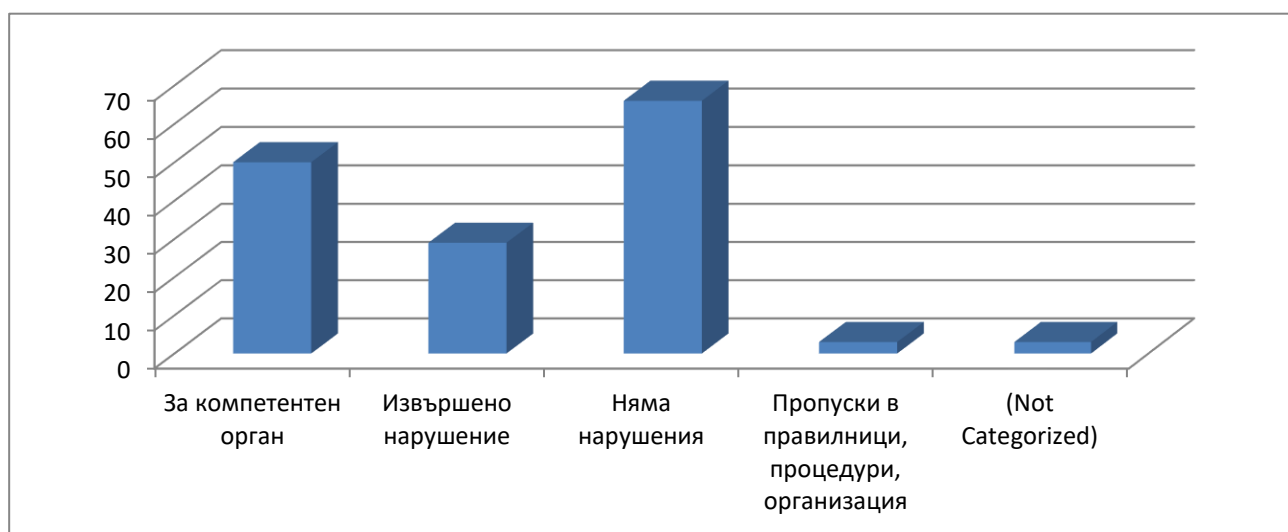
По констатация

1. Извършено нарушение	29	24,79%
2. Няма извършено нарушение	66	56,41%
3. Други	19	16,24%
4. (неопределени към момента)	3	2,56%

По предложение

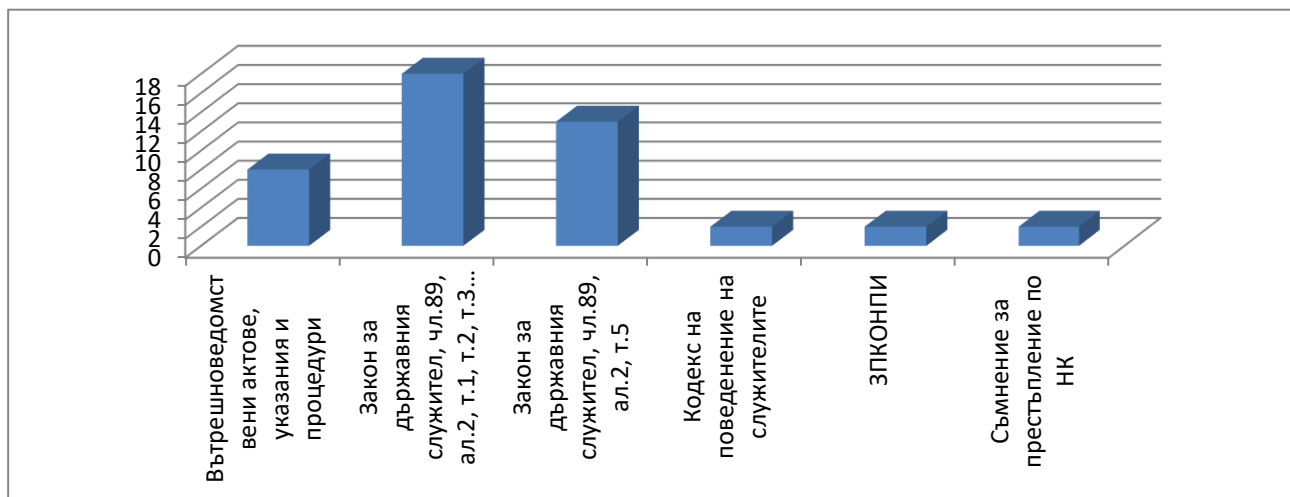
1. За компетентен орган	50	33,11%
2. Извършено нарушение	29	19,21%
а. Дисциплинарно наказание, ЗДС, чл.90, ал.1, т.1, 2, 3	17	58,62%
б. Дисциплинарно наказание, ЗДС, чл.90, ал.1, т.4, 5	3	10,34%
в. ЗДСл, чл.94, ал.1	1	3,45%
г. Други	8	27,59%
3. Няма нарушения	66	43,71%
4. Пропуски в правилници, процедури, организация	3	1,99%
5. (неопределени към момента)	4	1,99%

По вид на установеното нарушение:

1. Вътрешноведомствени актове, указания и процедури	8	17,78%
---	---	--------

2. Закон за държавния служител, чл.89, ал.2, т.1, т.2, т.3 и т.4	18	40,00%
3. Закон за държавния служител, чл.89, ал.2, т.5	13	28,89%
4. Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация	2	4,44%
5. ЗПКОНПИ	2	4,44%
6. Съмнение за престъпление по НК	2	4,44%

Резултати от прилагането на ЗПКОНПИ и на Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси

- Извършени проверки общо 9 бр. (от които планови 7 бр. и извънпланови 2 бр.).
- Проверки на декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 1 и 3 от ЗПКОНПИ общ брой – 6 бр., при които са проверени 122 бр. декларации чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ
- Проверки на декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗПКОНПИ общ брой – 1 бр., при които са проверени 1716 бр. декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ
- Проверки за спазване на срока по чл. 38 от ЗПКОНПИ за подаване на декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗПКОНПИ общ брой – 1, при които са проверени 1716 бр., от които декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ –1716 бр. и по чл. 35, ал. 1, т. 4 от ЗПКОНПИ – 31 бр.
- Проверки на данните в декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗПКОНПИ общ брой - 2, при които са проверени 14 бр. декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ.

IV. Кратък анализ на проверките по сигнали срещу неправилни/незаконосъобразни действия на служители от администрацията.

Сигналите и жалбите на граждани се отнасят предимно за нарушения на процедурите за работа, забава при изпълнение на служебни задължения, както и информация за нарушаване на Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация. Наблюдава се засилен контрол от страна на дирекция „Технически Инспекторат“, чрез извършване на контролни проверки, което доведе до установяване неизпълнение на служебните задължения и налагане на дисциплинарни наказания на провинилите се служители.

Открояват се сигнали за сериозно забавяне за издаването на решения за одобрение, отказ или отговори на бенефициенти. Като основна причина може да бъде посочена не добрата комуникация между отделните структурни звена и липса на механизъм за решаване на проблема, когато има противоположни мнения. Като пример могат да бъдат посочени дирекция ОППМРСР, дирекции „Правна“ и ПИ.

Големият и обем и многократно изменящата се нормативната уредба регламентираща дейността на служителите и непознаването на нормативната уредба са основни фактори за извършване на нарушения. Неравномерното натоварване на служителите, също е предпоставка за свръх натовареност на част от служителите, което води до нарушаване на микроклимата в колективите.

Непознаването на нормативната уредба, както и ЗПКОНПИ са основни фактори за извършване на нарушения. Неспазването на Правилниците и процедурите за работа и нарушенията на нормите за поведение съгласно „Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация” са също фактори, свързани с предпоставки за извършване на нарушения.

V. Кратък анализ на контрола по Закона за предотвратяване на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и корупционните прояви.

Сигналите за корупционни прояви или конфликт на интерес са предимно анонимни, въпреки че има фиктивен адрес на подателя или от лица санкционирани или претърпели вреди от служители на Фонда и структури на МЗХГ.

През периода са проверявани три сигнала за корупционни прояви (за искане на подкуп) от служители, като при проверката, сигнали са подадени към ОП Велико Търново, ОДМВР Шумен и ГДБОП.

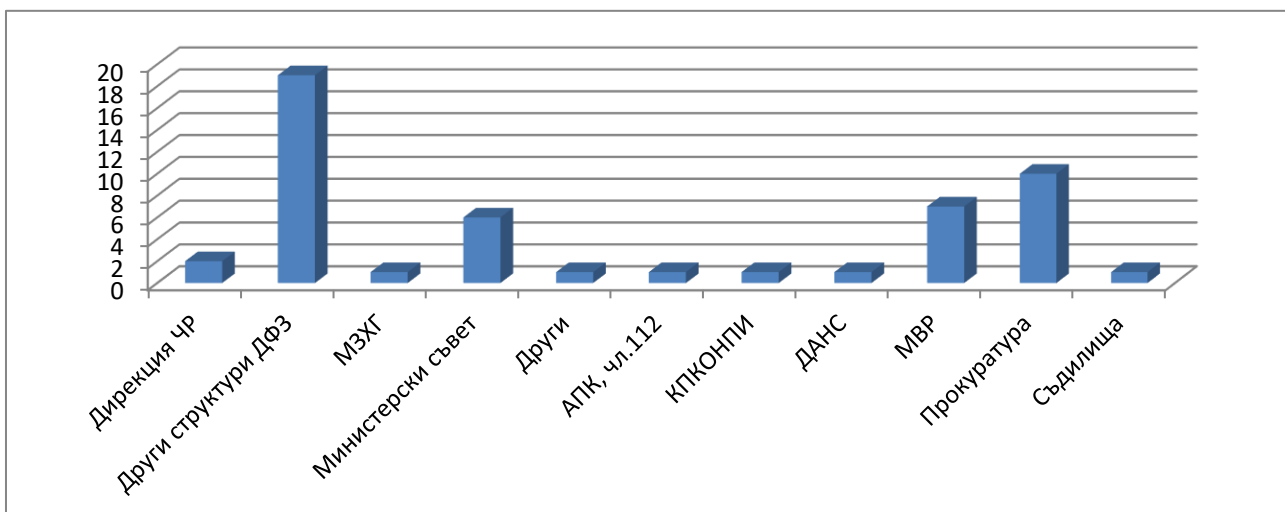
През годината са извършвани проверки по 30 (тридесет) сигнала за корупция и конфликт на интереси. По 1 от сигналите служителят е освободен. Десет от сигналите са с анонимен подател и не са с конкретика за извършеното нарушение.

След приемането от КПКОНПИ методология за оценка на корупционния риск ще бъде извършена проверка на структурните звена на ДФ „Земеделие“ за обективна оценка степента на корупционния риск, с цел изготвяне на доклад, отразяващ основните изводи, заключения и препоръки за усилване капацитета на администрацията на фонда за превенция на корупционните практики.

VI. Брой изпратени сигнали до Прокуратурата, КПКОНПИ, ДАНС, МВР, НАП и съдилищата и при наличие на данни за престъпление – 21 бр. (12 са през 2019 год.)

Изпратени по компетентност след приключването

1. Дирекция ЧР	2	4,00%
2. Други структури ДФЗ	19	38,00%
3. МЗХГ	1	2,00%
4. Министерски съвет	6	12,00%
5. Други	1	2,00%
6. АПК, чл.112	1	2,00%
7. КПКОНПИ	1	2,00%
8. ДАНС	1	2,00%
9. МВР	7	14,00%
10. Прокуратура	10	20,00%,
11. Съдилища	1	2,00%

VII. Предложения за образувани дисциплинарни производства:

При проверката на възложените случаи по 29 от тях са установени нарушения. В 8 от случаите нарушенията не са съществени и не са довели до финансови загуби на Фонда и накърняване на доброто му име. В тези 8 случая е предложено Ръководството на Фонда или на съответната структура да обърне внимание на служители допуснали пропуски за стриктно спазване на нормативните документи.

По 21 от случаите са направени предложения за налагане на дисциплинарни наказания на 40 служители, от структури на ДФ „Земеделие“, както следва:

- 17 служители от ЦУ на ДФ „Земеделие“;
- 23 служители от ОД на ДФ „Земеделие“;

VIII. Наложени дисциплинарни наказания по структура, вид и брой лица.

По извършените проверки са изготвени предложения за налагане на дисциплинарни наказания на 40 служители, като дисциплинарните производства и наложените наказания са:

- Предложения – 40 бр.;
- Необразувани, поради изтекъл давностен срок – 0 бр.
- Образувани – 31 бр., като 9 бр. са в процес на образуване на производство
- Дисциплинарни наказания

- уволнение – 3 бр. служители,
- забележка - 25 бр. служители
- порицание - 2 бр. служители

- не е наложено наказание на 2-ма служители и 1 служител е напуснал в процеса на воденото производство, като дисциплинарните производства са прекратени.

Наложени дисциплинарни наказания по брой, вид и длъжности на наказаните служители са:

- уволнение – 3 бр. служители
 - старши експерт – 3 бр.
- забележка - 25 бр. служители
 - деловодител – 1 бр.
 - експерт – 1 бр.

- старши експерт – 8 бр.
- главен експерт – 11 бр.
- началник отдел – 2 бр.
- директор на областна дирекция – 1 бр.
- директор на дирекция в ЦУ – 1 бр.

Неприключили са 9 дисциплинарни производства.

IX. Предложени от инспектората изменения/допълнения на вътрешните актове.

Направени са 11 предложения за предприемане на действия от различни дирекции, включително и изменения на вътрешни нормативни актове, като някои от тях са:

- дирекция ОППМРСР да прецени необходимостта от промяна на процедурата за посещение на място по проекти със скрити дейности при извършване СМР, с цел избягване на субективно усещане за съответствие на количество и качество на строително-монтажни работи.
- дирекция „Противодействие на измамите“ да предприеме действия по допълване на Правилника за дейността на дирекцията и длъжностната характеристика на директор ДПИ – да се отрази възможността, директора на дирекцията да извършва проверки по получени сигнали за нередности като експерт.
- дирекция „Технически инспекторат“ да изготви указания за извършване на проверки на място при конфликтни ситуации между служител и бенефициер. Да се преценени необходимостта от незабавно включване и на друг служител.
- дирекция „Технически инспекторат“ да извършва контролните проверки по възражение на бенефициер в максимално близък времеви срок от подаване на възражението.
- дирекция „Правна“ да разработи процедура/механизъм в правилника си на работа и предприемане на съответни действия за спазване на предвидените в АПК срокове за проверка
- отдел „Методология“ към дирекция ДПМРСР да изготви процедура, която да съблюдава и гарантира процеса, включително и срока за съгласуване, отнасящ се за проекти на Заповед за одобрение или отказ на проекти от ПРСР. Съблюдаването на процеса да бъде възложено като задължение на съответния н-к на отдел и директор на дирекция ДПМРСР.
- дирекция Технически инспекторат да изготви процедура за извършване на административна проверка /анализ/, за която да се изготвя и съответна заповед.

X. Брой инспектори от инспектората, преминали обучение през първото шестмесечие на 2020 г. във връзка с функциите на административния контрол.

Няма проведени обучения

XI. Изпълнение и на други дейности и задачи от инспектора през 2020 год.

- Регулярно участие в заседанията на комисията по прослушване на „горещия телефон“ за постъпили сигнали за нередност и корупционни практики подадени от граждани.
- Съгласно Заповед № 03-РД/1663#1 от 18.02.2019 г. на инспектората е възложено да приема, съхранява и извършва проверка на декларациите по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ, в съответствие с изискването на Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси и в съответствие с вътрешните правила за работа.
- Във изпълнение на изискването на чл. 29 от Закона за държавния служител и на чл. 38 ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ в срок до 15 юни са приети декларации за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ на 1716 служители, задължени по закон да подадат декларации. Подадените декларации са подредени в класьори по структурни единици и се съхраняват в метални шкафове.

ХII. Взаимодействие с Главен инспекторат при МС през 2020 год.

По изпратените съгласно чл.112 от АПК сигнали са извършени проверки, за резултатите от които са изготвени доклади и изпратени съответните отговори.

Изготвена е справка с информация поискана от Главен инспекторат – МС, относно редовно заседание на Националния съвет по антикорупционни политики към Министерския съвет (НСАП).

Изготвена е справка с информация поискана от Главен инспекторат – МС във връзка с проверка на ООН за прилагане на Конвенцията на обединените нации против корупцията.

ХIII. Анализ на риска и оценка на ефективността на дейността на „Инспекторат“. Самооценка на ефективността на дейността на „Инспекторат“.

За определяне на оценка за ефективността на дейността на „Инспектората“, беше извършен анализ на осъществената дейност от служителите, с оглед изпълнение на наредените цели и задачи. От извършеният анализ са получените резултати по критерии както следва:

1. Брой извършени планови и извънпланови проверки по заповеди на изпълнителния директор.

През периода не са извършени плановите проверки на дирекции „Правна“, „АСО“ и три на ОД на ДФ „Земеделие“. Причините за неизвършените планови проверки са от обективно естество, а именно:

- Поради въвеждането на извънредно положение във връзка с пандемията на COVID-19 и наложените ограничителни мерки.

- През периода са извършени 7 бр. извънпланови проверки с изключително голям обем и продължителност по заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“.

- През периода са извършени всички планирани проверки по ЗПКОНПИ – 7 бр.

С оглед броя на извършените проверки, направените предложения и тяхното изпълнение може да бъде дадена „добра“ оценка по този критерий.

2. Извършване на проверки по постъпили сигнали и жалби.

По извършените 110 бр. проверки по сигнали и жалби са давани съответните предложения за отстраняване на констатираните пропуски, слабости и санкциониране на служителите допуснали нарушения. Имайки предвид броя на изпълнените препоръки и предприетите мерки по направените предложения може да бъде дадена „добра“ оценка по тези критерии.

3. Отчетени мерки, залегнали в „Антикорупционния план“ и изпълнението на предвидените мероприятия.

През периода са извършени 30 бр. проверки за корупция и конфликт на интереси в резултат на които са направени съответните предложения за намаляване корупционният риск и за налагане на дисциплинарни наказания.

Своевременно е осъществявано необходимото взаимодействие с правоохранителните органи и прокуратурата при изясняване на 21 сигнала за корупция и конфликт на интереси от служители на Фонда.

На интернет страницата на ДФ „Земеделие“ е създадена рубрика „Инспекторат“ с оглед създаване на прозрачност в дейността на администрацията и популяризиране на антикорупционни такива.

При извършването на проверки за корупция, конфликт интереси и констатиране на пропуски и предпоставки за допускане на такива нарушения са давани препоръки и указания на ръководителите за предприемане на действия за тяхното недопускане и спазване нормативните документи и вътрешни правила.

Предвид извършеното може да бъде дадена „добра“ оценка и по този критерий.

4. Мерките за укрепване на административния капацитет и участие в проекти, обучения, семинари и др.

През периода са назначени двама главни инспектори. Единият е със заповед за възлагане на допълнителни задачи от друга дирекция.

Не са проведени обучителни семинари на дирекции в ЦУ и в ОД на ДФ „Земеделие“, като не са изнесени планираните лекции на тема ”Превенция на корупцията” от служители на инспектората и не е проведена Годишна среща на инспекторатите по ЗА поради въвеждането на извънредно положение във връзка с пандемията на COVID-19 и наложените ограничителни мерки.

Предвид извършеното може да бъде дадена „задоволителна“ оценка и по този критерии.